

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΠΜΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ:

**ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΣΦΥΡΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ: 7108M043

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Ιωάννη Φίλο για τις υποδείξεις του και τη στήριξη που μου προσέφερε κατά την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας μου. Πρέπει να υπογραμμίσω ότι το μάθημα του «Ελεγκτικές Διαδικασίες και Εσωτερικός Έλεγχος», ήταν το κίνητρο να ασχοληθώ με την συγκεκριμένη μελέτη.

Θερμές ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στον προϊστάμενο του Τμήματος Β΄ της Δ/σης ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών κύριο Κων/νο Λιάκο καθώς και στους ελεγκτές του Σ.ΕΠ.Ε, οι οποίοι με βοήθησαν στην κατανόηση των θεμάτων όπως της αδήλωτης(μαύρης) εργασίας και των σχέσεων με ΑΕΠ καθώς και τα προβλήματα του Σ.ΕΠ.Ε.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους δικούς μου ανθρώπους και ιδίως του πατέρα μου για την υπομονή και στήριξη τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΜΕΡΟΣ Α΄	9
1. ΣΧΕΣΗ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΓΥΓΗΣ	10
1.1 Ορισμοί	10
1.2 Επιπτώσεις Αδήλωτης (Μαύρης) Εργασίας.....	13
1.3 Επιπτώσεις από τις στρεβλώσεις	14
2. ΣΧΕΣΗ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	15
3. ΣΧΕΣΗ Α.Ε.Π. ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	17
4. ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	20
4.1 Έννοια Ελεγκτικής.....	20
4.2 Εσωτερικός Έλεγχος στο Δημόσιο Τομέα-Αναφορά στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	22
ΜΕΡΟΣ Β΄	25
5. ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ (Σ.ΕΠ.Ε.).....	26
5.1 Σύσταση του Σ.ΕΠ.Ε.-Οργανόγραμμα	26
5.2 Διάρθρωση του Σ.ΕΠ.Ε	28
5.3 Έργο του Σ.ΕΠ.Ε	29
5.4 Αποστολή-Αρμοδιότητες του Σ.ΕΠ.Ε	30
5.5 Λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε.....	31
5.6 Στελέχωση του Σ.ΕΠ.Ε	33
5.6.1 Προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε	33
5.6.2 Οι Κατηγορίες των Επιθεωρητών Εργασίας.....	33
5.7 Εσωτερικός Έλεγχος του Σ.ΕΠ.Ε	34
5.7.1 Κοινωνικός Έλεγχος του Σ.ΕΠ.Ε.....	35

5.7.2 Η Περιφερειακή Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε).....	36
6. ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Σ.ΕΠ.Ε	38
7. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ Σ.ΕΠ.Ε ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΛΛΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ-ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	39
7.1 Βασικές Ενέργειες των Επιθεωρητών του Σ.ΕΠ.Ε. κατά την Διενέργεια Ελέγχου σε μια Επιχείρηση	39
7.2 Συνεργαζόμενες Ελεγκτικές Υπηρεσίες Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υπουργείου Οικονομικών.....	40
7.3 Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε)-Αρμοδιότητες και Διάρθρωση...	41
7.4 Φορολογικός Έλεγχος.....	44
7.4.1 Διάκριση Φορολογικών Ελέγχων.....	44
7.5 Ομοιότητες-Διαφορές Αρμοδιοτήτων Ελεγκτών του Σ.ΕΠ.Ε., της ΕΥΠΕΑ και του Σ.Δ.Ο.Ε	46
7.6 Λοιπές Συνεργαζόμενες Υπηρεσίες με το Σ.ΕΠ.Ε.....	47
8. ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....	48
8.1 Ερωτηματολόγιο προς τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες	48
8.2 Προβλήματα Λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε.	53
8.3 Προτάσεις για Βελτίωση Λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε	56
9. ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ.....	59
9.1 Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) «Μέτρα Κατά της Εισφοροδιαφυγής, Διασφάλιση Εσόδων Ι.Κ.Α, Προτάσεις και άλλα θέματα» (ΝΟΜΟΣ 2556/1997)	59
9.1.1 Ευρήματα Εσωτερικού Ελέγχου-Υποθέσεις Διαφθοράς	62
9.1.2 Προτάσεις.....	63
9.2 Αποτελέσματα Ελεγκτικής Δραστηριότητας Έτους 2010	65
9.3 Ελεγκτικό Έργο-Υποδείξεις-Παρατηρήσεις.....	66
9.4 Μεταρρυθμιστικές Ενέργειες 2011	70

10. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	72
10.1 Περίπτωση Ελλάδας.....	72
10.1.1 Έννοια Αδήλωτης Εργασίας σε Χώρες-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	75
10.1.2 Φύση και Έκταση του Φαινομένου της Αδήλωτης Εργασίας	77
10.1.3 Μέγεθος της Αδήλωτης Εργασίας ως Σύνολο του Α.Ε.Π.	79
10.2 Ελεγκτικοί Μηχανισμοί και Κατασταλτικά Μέτρα για την Αντιμετώπιση του Φαινομένου της Αδήλωτης Εργασίας.....	85
11. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	90
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	94
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ	99
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Ν.3996/5-8-11.....	110

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Σ.ΕΠ.Ε.	Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
ΕΥΠΕΑ	Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης
Σ.Δ.Ο.Ε.	Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθεμένης Αξίας
ΔΕΚ	Διαπεριφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο
ΠΕΚ	Περιφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο
ΟΓΑ	Οργανισμός Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΟΑΕΕ	Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών
ΣΚΕΕΕ	Συμβούλιο Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακών Συστημάτων
ΓΓΠΣ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
ΚΒΣ	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
ΦΜΥ	Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Δημοσιονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα είναι χρόνιο. Το τελευταίο όμως διάστημα έχει προσλάβει πολύ μεγάλες διαστάσεις. Ο κρατικός μηχανισμός δείχνει να αδυνατεί, μεταξύ άλλων, να περιστείλει το απίστευτα ψηλό, ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) της παραοικονομίας και τα παρακλάδια της την φοροδιαφυγή και την εισφοροδιαφυγή.

Η κατάσταση αυτή οδήγησε στην αναγκαιότητα της μεταρρύθμισης του φορολογικού και του ασφαλιστικού τομέα καθώς και την αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.). Τα δύο πρώτα ψηφίστηκαν, το τρίτο έχει τεθεί σε διαβούλευση.

Η παρούσα μελέτη χωρίζεται σε δύο μέρη το Α' και το Β' μέρος:

Στο **Α' Μέρος** θα γίνει ανάλυση των εννοιών της παραοικονομίας, της φοροδιαφυγής, της μαύρης (αδήλωτης) εργασίας και το άμεσο αποτέλεσμα της, την εισφοροδιαφυγή. Θεωρούμε απαραίτητο να αποδείξουμε την ύπαρξη της αδήλωτης εργασίας και τις σχέσεις αυτής με την φοροδιαφυγή και την παραοικονομία.

Ακόμα πρέπει να σημειώσουμε ότι θεωρούμε απαραίτητη να γίνει στο σημείο αυτό μια σχετική αναφορά στην Ελεγκτική και τον Εσωτερικό Έλεγχο αφού αυτός αποτελεί, εκτός των άλλων, δικλείδα ασφαλείας απέναντι στη διαφθορά στα στελέχη των ελεγκτικών μηχανισμών.

Στην συνέχεια ακολουθεί το **Β' Μέρος**, σαν φυσική συνέχεια του Α' Μέρους, αφού όπως η φοροδιαφυγή γεννά την ανάγκη ύπαρξης ελεγκτικών μηχανισμών από το Υπουργείο Οικονομικών, έτσι και η Αδήλωτη εργασία αντίστοιχα γεννά την ανάγκη ύπαρξης ελεγκτικών μηχανισμών, όπως το Σ.ΕΠ.Ε, και η εισφοροδιαφυγή την Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Οι δύο τελευταίοι μηχανισμοί είναι αυτοί που κυρίως θα μας απασχολήσουν στην παρούσα μελέτη. Ως γνωστό η Ελληνική αγορά εργασίας παρουσιάζει εκτός από την **νόμιμη ευελιξία** της και την **παράνομη ευελιξία**. Η **παράνομη ευελιξία** εκφράζεται είτε με την παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας ως προς ορισμένες πλευρές της εργασιακής σχέσης¹ (μη καταβολή νόμιμων μισθών, προσαυξήσεων στις υπερωρίες, των δώρων, των δεδουλευμένων, με μη

¹ Βλ. Κουζής, Γιάννης (2008), Αγορά εργασίας: μήτρα της ανθρώπινης οδύνης, Παναγιωτόπουλος Ν.

συμμόρφωση σε κανόνες ωραρίου, της νυχτερινής εργασίας, της υγιεινής κ.λ.π.) ή με την πλήρη καταστρατήγηση των εργατικών δικαιωμάτων από την αδήλωτη και παράνομη εργασία². Η αντιμετώπιση του ανωτέρω προβλήματος συνδέεται άμεσα με την ορθή και ανεμπόδιστη λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε.

Οι **κύριοι σκοποί** της παρούσας εργασίας είναι:

- Η απόδειξη ύπαρξης σημαντικού ποσοστού αδήλωτης εργασίας στην Ελλάδα.
- Η ανάδειξη της αναγκαιότητας και της σπουδαιότητας των ελεγκτικών μηχανισμών για την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και της αδήλωτης εργασίας.
- Η βελτίωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας Σ.ΕΠ.Ε με εποικοδομητικές παρατηρήσεις και υποδείξεις.
- Η έρευνα και σύγκριση των ελεγκτικών μηχανισμών και των κατασταλτικών μέτρων του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ως προς την **μεθοδολογία** που ακολουθήθηκε πρέπει να σημειώσουμε τα εξής:

Για το Α΄ Μέρος υπάρχει αρκετά ικανοποιητική βιβλιογραφία, αρθρογραφία και στατιστικά στοιχεία που μας βοήθησαν να αποδείξουμε τις απόψεις μας. Για το Β΄ Μέρος όμως, λόγω έλλειψης ικανοποιητικής βιβλιογραφίας, η ανάπτυξη των κεφαλαίων που συμπεριλαμβάνονται σ' αυτό, ήταν ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα. Έτσι, απαιτήθηκε επεξεργασία πρωτογενούς υλικού, συνεντεύξεις με ελεγκτές των ανωτέρω ελεγκτικών υπηρεσιών, μελέτη αιτιολογικών εκθέσεων σχετικών νομοθετημάτων, μελέτη υλικού που αντλήθηκε από το διαδίκτυο, επισκέψεις σε ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ, επισκέψεις στα γραφεία της Ε.Ε. προκειμένου να δούμε τι συμβαίνει στις άλλες χώρες με τους κατασταλτικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς για την αντιμετώπιση της μαύρης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής, πρακτικά συνεδριάσεων, στοχευμένες παρατηρήσεις κατά την συλλογή των στοιχείων από τον επιβλέποντα καθηγητή μου.

2 Βλ. Κουζής, Γιάννης, (2002), Οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα, Πάντειο Πανεπιστήμιο.

ΜΕΡΟΣ Α΄

1. ΣΧΕΣΗ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

1.1 Ορισμοί

Καταρχήν, θα αναφερθούμε και θα ορίσουμε τις έννοιες της **φοροδιαφυγής** και της **αδήλωτης (μαύρης) εργασίας - εισφοροδιαφυγής**³.

Η **φοροδιαφυγή**^{4 5} συντελείται με την καθ' οιονδήποτε τρόπο μη εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων ή γενικότερα με τη μείωση των υποχρεώσεων αυτών με παράνομες ενέργειες. Η παράνομη απόκρυψη φορολογητέας ύλης φυσικού ή νομικού προσώπου ή άλλης νομικής οντότητας, εμφανίζεται συνήθως με δύο τρόπους:

- α) την απόκρυψη εισοδήματος από διάφορες πηγές, με σκοπό την πληρωμή χαμηλότερου φόρου και
- β) την εμφάνιση μη νόμιμων δαπανών, προκειμένου να υπάρξει ωφέλεια από εκπτώσεις και απαλλαγές φόρου. Σε διεθνές επίπεδο το φαινόμενο της φοροδιαφυγής συσχετίζεται με την λειτουργία επιχειρήσεων OFF SHORE, των πολυεθνικών επιχειρήσεων (ενδοομιλικές συναλλαγές).

Η φοροδιαφυγή προξενεί τα κάτωθι:

- Αναιρεί τον κοινωνικό χαρακτήρα του κράτους, το οποίο στερεί τους αναγκαίους πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής του στους τομείς της υγείας, της πρόνοιας, της παιδείας κ.λπ.
- Εμποδίζει την αναδιανομή του εθνικού πλούτου με την άσκηση της οικονομικής αποστολής της πολιτείας για τη βελτίωση της θέσης των οικονομικά ασθενέστερων τάξεων.

³ Βλ. Κοψίνης Χρ. και Τζώρτζης Ε., (23/6/2010), Εισφοροδιαφυγή παντός καιρού και κυβερνήσεων, εφημερίδα Η Καθημερινή.

⁴ Βλ. Μανεσιώτης Β., (1991), Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα, Τράπεζα της Ελλάδας, Δ/νη Οικονομικών Μελετών.

⁵ Βλ. Γεωργακόπουλος Θ.Α και Πατσούρατης Β.Α., (1993), Δημόσια Οικονομική, Εκδόσεις Σμπίλιας.

- Αποδυναμώνει την άσκηση πολιτικής για την καταπολέμηση της ανεργίας, την εκτέλεση έργων υποδομής και την εν γένει οικονομική ανάπτυξη της χώρας.
- Στρεβλώνει τον ανταγωνισμό προς όφελος των ανέντιμων εμπόρων.
- Δημιουργεί φαινόμενα άνισης μεταχείρισης των πολιτών και αμβλύνει τη φορολογική συνείδηση των ειλικρινών φορολογούμενων, επιτείνοντας ακόμη περισσότερο τα υπάρχοντα προβλήματα.
- Εντείνει το δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας με τη μείωση των δημοσίων εσόδων
- Συντελεί στη μη υλοποίηση του κρατικού προϋπολογισμού, υποθηκεύοντας ουσιαστικά το μέλλον των νεότερων γενεών.
- Τέλος, συρρικνώνει τον δημόσιο πλούτο, ο οποίος παράνομα συσσωρεύεται σε αυτούς που φοροδιαφεύγουν.

Υπό τις σημερινές συνθήκες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας, η φοροδιαφυγή επηρεάζει την οικονομική υπόσταση και φερεγγυότητά της. Συνεπώς, η φοροδιαφυγή αποτελεί μάστιγα του κοινωνικού συνόλου, αφού υπονομεύει τα συμφέροντά του. Κυρίαρχη προτεραιότητα πρέπει να αποτελεί η αντιμετώπιση και καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, προκειμένου να υλοποιηθεί η επιταγή του άρθρου 4 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία οι Έλληνες πρέπει να συνεισφέρουν αδιακρίτως στα δημόσια βάρη ανάλογα με τη φοροδοτική τους δυνατότητα. Η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής επιβάλλεται να γίνει με νέα, συμπληρωματικά δομικά μέτρα και εντατικοποίηση της αποτελεσματικότητας των φοροελεγκτικών μηχανισμών.

Με τον όρο Αδήλωτη (Μαύρη εργασία)^{6, 7} θεωρούμε την κύρια ή δευτερεύουσα επικερδή εργασία, η οποία παρόλο που θα έπρεπε να δηλωθεί, δεν δηλώνεται στις αρμόδιες κρατικές Υπηρεσίες με σκοπό την αποφυγή φορολογίας, εισφοροδιαφυγής και γενικά της κοινωνικής ασφάλισης.

Η αδήλωτη (μαύρη) εργασία εκδηλώνεται σε δύο χώρους:

1) στον χώρο της Επίσημης Οικονομίας που είναι αυτή η οποία «συλλαμβάνεται» μερικώς στο ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ (Α.Ε.Π.).

⁶ Βλ. Σταμάτης Γ., (1990), Η παραγωγική εργασία και παραοικονομία, Άρθρο στο τεύχος πολιτικής οικονομίας.

⁷ Βλ. Βαβούρας Ι. και Πετρινώτη Ξ., (1990), Απόπειρα ανίχνευσης μιας αθέατης δραστηριότητας: Η αδήλωτη απασχόληση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Κριτική.

2) Για παράδειγμα:

α. επιχείρηση που απασχολεί πέντε κανονικά δηλωμένους εργαζόμενους και πέντε αδήλωτους εργαζόμενους και

β. επιχείρηση που απασχολεί με βάρδιες εργαζόμενους με αυτούς της τελευταίας βάρδιας να μην είναι δηλωμένοι.

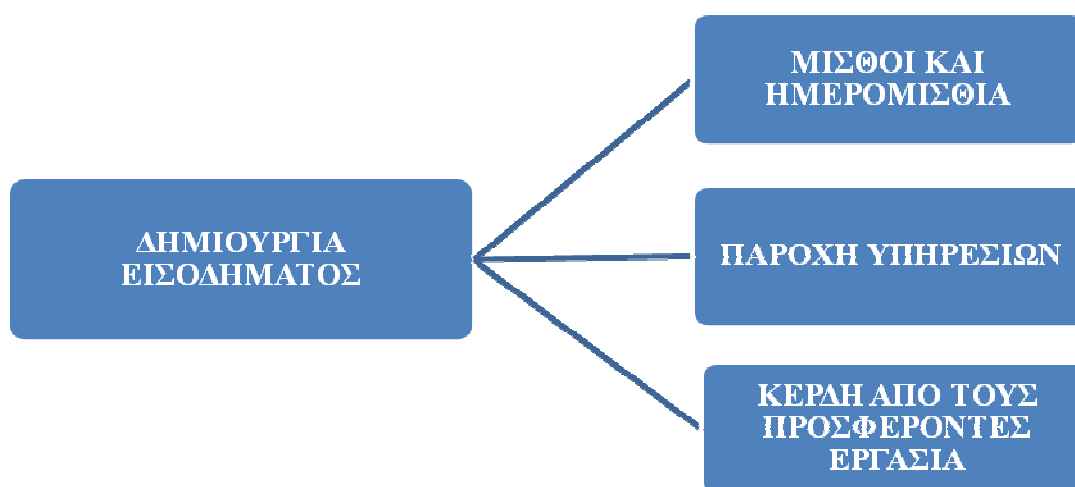
3) στον χώρο της Ανεπίσημης Παράλληλης Οικονομίας, η οποία **δεν «συλλαμβάνεται»** στο Α.Ε.Π.

Για παράδειγμα:

α. ελαιοχρωματιστής χωρίς έναρξη εργασιών που απασχολεί αδήλωτους εργαζόμενους και

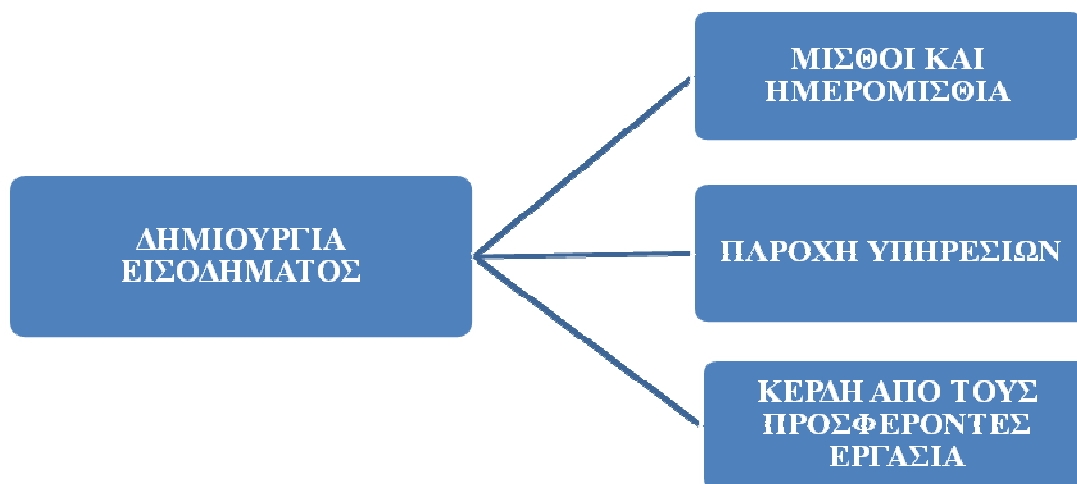
β. αυτοαπασχολούμενοι χωρίς έναρξη εργασιών.

Στην πρώτη περίπτωση εισοδήματα (μισθοί, ημερομίσθια, εισφορές) δημιουργούνται από μερικώς δηλωθέντα εισοδήματα:

Σχήμα 1: Δημιουργία Εισοδήματος (Δηλωμένο)

Στην δεύτερη περίπτωση ομοίως με την πρώτη δημιουργούνται ως κάτωθι, με τη διαφορά όμως ότι όλα τα εισοδήματα (μισθοί, ημερομίσθια, εισφορές) είναι **αδήλωτα**.

Σχήμα 2: Δημιουργία Εισοδήματος (Αδήλωτο)

1.2 Επιπτώσεις Αδήλωτης (Μαύρης) Εργασίας

Η Μαύρη αδήλωτη εργασία πέραν των επιπτώσεων στο σύστημα ασφάλισης συμβάλλει και στη φοροδιαφυγή και συγκεκριμένα:

1. Στην άμεση φορολογία, τόσο από τους ζητούντες εργασία όσο και από τους προσφέροντες εργασία λόγω της μη δήλωσης εισοδημάτων (μισθοί, ημερομίσθια, εισφορές) και κατ'επέκταση από τους άμεσα εμπλεκομένους. Ειδικότερα, εφόσον δεν δηλώνονται εργαζόμενοι, αυτόματα έχουμε μείωση καταχωρημένων εξόδων. Είναι φανερό ότι οι επιχειρήσεις έχουν κίνητρο να μειώνουν και τα έσοδα μη εκδίδοντας φορολογικά στοιχεία προκειμένου να υπάρχει συνάφεια, εσόδων-εξόδων και έτσι να περιορίζουν τα φορολογητέα κέρδη τους.
2. Περαιτέρω οι ίδιες επιχειρήσεις με τη μη εμφάνιση εργαζομένων δεν αποδίδουν Φόρο Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ).
3. Μη δήλωση εισοδημάτων από τους έμμεσα εμπλεκομένους (διασυνδέσεις προς τα πίσω οι ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ και προς τα εμπρός οι ΠΕΛΑΤΕΣ π.χ. οι ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ δεν εκδίδουν Τιμολόγιο Πώλησης και οι ΠΕΛΑΤΕΣ δεν λαμβάνουν το νόμιμο φορολογικό στοιχείο).
4. Επιπτώσεις στην Έμμεση φορολογία από τη μη έκδοση των νόμιμων φορολογικών στοιχείων.

Ειδικότερα, τα Ακαθάριστα Έσοδα είναι η βάση για τον υπολογισμό του φόρου Εκροών στη φορολογία Φ.Π.Α. Οι επιχειρήσεις μειώνοντας αυτά, με τη έκδοση των νόμιμων φορολογικών στοιχείων, αντί να αποδίδουν Φ.Π.Α. λαμβάνουν Φ.Π.Α. με όλες τις συνέπειες.

1.3 Επιπτώσεις από τις στρεβλώσεις

Επιπτώσεις από τις στρεβλώσεις παρατηρούνται:

1. Στην κατανομή των πόρων και στη δημιουργία εισοδημάτων (μισθοί, ημερομίσθια, εισφορές εργοδοτικές και ασφαλιστικές) που προκύπτουν από απασχόληση χαμηλής παραγωγικότητας αφού είναι κυρίως εντάσεως εργασίας.

2. Στις προτιμήσεις πάνω στην καταναλωτική συμπεριφορά των εμπλεκομένων είτε άμεσα είτε έμμεσα στους χώρους αυτούς.

Στο σημείο αυτό θα αναφέρουμε περιληπτικά τις ελεγκτικές υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ενώ σε επόμενο κεφάλαιο θα γίνει αναλυτικότερη ανάλυση.

Την τήρηση της εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας για την καταπολέμηση και καταστολή της **φοροδιαφυγής** εξετάζουν οι **Ελεγκτικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών**. Αυτές αποτελούνται από τα ελεγκτικά κέντρα Δ.Ε.Κ. (Διαπεριφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο), Π.Ε.Κ. (Περιφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο) & τις Δ.Ο.Υ. οι οποίες πραγματοποιούν τακτικούς, προσωρινούς (έλεγχος απόδοσης ΦΠΑ, ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ κ.λ.π.) και προληπτικούς ελέγχους (έλεγχος της τήρησης των άρθρων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, π.χ. έλεγχος έκδοσης νόμιμων φορολογικών στοιχείων κλπ). καθώς και το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) όπου δια της Κεντρικής Υπηρεσίας Σχεδιασμού και Συντονισμού Φορολογικών Ελέγχων πραγματοποιεί προσωρινούς και προληπτικούς ελέγχους.

Αντίστοιχα τα βασικά όπλα κατά της **αδήλωτης εργασίας** και της **εισφοροδιαφυγής** είναι το **Σ.ΕΠ.Ε**, οι ελεγκτές της **Ε.Υ.Π.Ε.Α** (Ν.2556/97, ΦΕΚ270/Α/1997) και τα **Μικτά Κλιμάκια**.

2. ΣΧΕΣΗ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ήδη έχουμε αναφερθεί στον ορισμό της **Φοροδιαφυγής**. Σχετικά με την **Παραοικονομία** υπάρχει η ακαδημαϊκή τάση να εμφανίζεται σαν μία «ομπρέλα» η οποία καλύπτει ή ακόμα και ταυτίζεται, λόγω υψηλών ποσοστών, με την φοροδιαφυγή και την εισφοροδιαφυγή (σχετικές εργασίες^{8 9 10}).

Σε κάθε όμως περίπτωση είναι σίγουρο ότι η φοροδιαφυγή και η εισφοροδιαφυγή, ως αποτέλεσμα της «Μαύρης εργασίας», αποτελούν τους βασικούς παράγοντες της παραοικονομίας. Σε άρθρο των ΒΑΒΟΥΡΑ & Ξ.ΠΕΤΡΙΝΙΩΤΗ¹¹ προσεγγίζεται το φαινόμενο της παραοικονομίας καταγράφοντας τα χαρακτηριστικά στοιχεία και τις ιδιομορφίες της δραστηριότητας που παράγει σημαντικό τμήμα του προϊόντος του τομέα της παραοικονομίας, ήτοι της αδήλωτης (μαύρης) εργασίας και διατυπώνουν ορισμένες υποθέσεις όσον αφορά τη διαπλοκή της στη διαδικασία μετεξέλιξης της οικονομίας. Επίσης εξετάζονται μεταξύ άλλων, χαρακτηριστικά των ατόμων που εμπλέκονται σε αδήλωτη απασχόληση και αναλύονται οι προσδιοριστικοί της παράγοντες. Ειδικότερα εδώ βασικό συντελεστή της παραοικονομικής παραγωγής αποτελεί η αδήλωτη απασχόληση ή εργασία, δηλαδή, που δεν δηλώνεται στις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες όπως θα έπρεπε, με σκοπό την εισφοροδιαφυγή, την αποφυγή της φορολογίας και άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα και με το επιχειρησιακό πρόγραμμα του Υπουργείου Οικονομικών, που δεν έχει ολοκληρωθεί έως τώρα, καίριες μορφές παραοικονομίας θεωρούνται τα εξής, με την αδήλωτη εργασία εν γένει να παίζει πρωταρχικό ρόλο αφού οι αριθ. 1-6 των παρακάτω περιπτώσεων αποτελούν το 70% του συνόλου της παραβατικότητας ήτοι: 1)εισόδημα από δεύτερη αδήλωτη εργασία, 2)αδήλωτη μισθωτή εργασία π.χ. ιδιαίτερα μαθήματα, 3)διάθεση προϊόντων που παράγονται κατ' οίκον και δεν δηλώνονται, 4)ψεύτικες δηλώσεις εισοδήματος για παράνομη είσπραξη φόρων, 5)υποβολή μέσω διαδικτύου αναλυτικών περιοδικών δηλώσεων με ανύπαρκτους εργαζομένους για να εισπράττουν παράνομα ένσημα, 6)παραεμπόριο, τοκογλυφία, στεγασμένο εμπόριο χωρίς έκδοση παραστατικών, 7)μη κατάθεση μισθωτηρίων

⁸ Βλ. Δερμενάκης, Παύλος, (1987), Παραοικονομία μέγεθος και εμφάνιση στην Ελλάδα, Οικ. Δελτίο Εμπορικής Τράπεζας, τεύχος 134.

⁹ Βλ. Pyle D.J. , (1989), Συμμετοχή στην παραοικονομία: θεωρία, ενδείξεις και πολιτική.

¹⁰ Βλ. Baumann F. & Friehe T., (2009), On the Economics of Contribution Evasion, Public Finance Analysis.

¹¹ Βλ. Ι. Βαβούρα Ι. & Πετρινιώτη Ξ., (1990), Απόπειρα Ανίχνευσης μιας Αθέατης Δραστηριότητας: η Αδήλωτη Απασχόληση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Κριτική.

από τους ιδιοκτήτες διαμερισμάτων που είναι νοικιασμένα, 8) δήλωση αντικειμενικής και όχι πραγματικής αξίας από τους κατασκευαστές, 9) δήλωση ελάχιστου κόστους οικοδομής αντί της πραγματικής δαπάνης, 10) διπλά συμβόλαια από τουριστικές επιχειρήσεις και ξενοδοχεία με σκοπό να διατηρούν τα κρυφά έσοδα στο εξωτερικό, 11) υπερτιμολογήσεις και υπερτιμολογήσεις, διογκωμένες δαπάνες και δικαιώματα από τις πολυεθνικές, 12) παράνομα στοιχήματα, 13) παράνομη κλοπή μέσω διαδικτύου του σήματος NOVA, 14) παράνομη κλοπή μέσω διαδικτύου ταινιών και μουσικής, 15) παράνομη χρήση ραδιοσυχνοτήτων από σταθμούς εγκατεστημένους σε πλοία, 16) διαδικτυακά καταστήματα με απομιμήσεις προϊόντων, 17) διαδικτυακά καζίνο.

Για τον περιορισμό της δε προτείνονται οι εξής δράσεις:

- Ενίσχυση του προσωπικού του ΣΔΟΕ.
- Πολλαπλασιασμός των προληπτικών ελέγχων και ορατών περιπολιών.
- Ταχύτητα ανταπόκρισης στις καταγγελίες.
- Ανάπτυξη κοινών επιχειρησιακών σχεδίων.
- Νέα μέθοδος σήμανσης τσιγάρων και ποτών και μέθοδο μέτρησης εισροών-εκροών στα βενζινάδικα.
- Εφαρμογή μεθόδων αεροφωτογράφισης.
- Προσέγγιση της τιμής πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης.
- Κατάλληλες υπηρεσιακές δομές για αποτελεσματικότερη συνεργασία με ξένες υπηρεσίες.
- Εντοπισμός περιπτώσεων επιδεικτικής κατανάλωσης.
- Διεθνείς συμβάσεις για τις καταθέσεις.
- Σταδιακή προσέγγιση των αντικειμενικών αξιών ακινήτων προς τις επικρατούσες.

Η αδήλωτη απασχόληση¹² ευνοείται σημαντικά από παράγοντες όπως η παράνομη μετανάστευση που τα τελευταία χρόνια πλησιάζει το ένα τέταρτο του πληθυσμού της χώρας προσφέρεται για άκρατη εργασιακή εκμετάλλευση καθώς και το επίπεδο της ανεργίας και της υποαπασχόλησης, οι φορολογικοί συντελεστές, το κόστος εργασίας, η μείωση του επισήμου χρόνου εργασίας (κρατικές ρυθμίσεις), οι συνθήκες και η δομή της αγοράς προϊόντων

¹² Βλ. Bailey Clive, (31/10/1997), Contribution evasion and social security-causes and remedies.

(προοπτική μείωσης ποσοστού κέρδους των επιχειρήσεων), οι μεταβολές του φορολογικού συστήματος και οι μεταβολές του καθεστώτος κοινωνικής ασφάλισης και της εργασίας, η νοοτροπία των ατόμων ως προς το κράτος, η δεύτερη αδήλωτη απασχόληση κ.α.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω η παραοικονομία η κρυφή, σκιώδης, υπόγεια, ανεπίσημη πληγή ταυτίζεται με την μαύρη εργασία σε μεγάλο ποσοστό.

Σε άλλο άρθρο¹³ οι V.GINSBURGH, S.PELERMAN & P.PESTIEAU εκτιμούν την αδήλωτη εργασία στο Βέλγιο κατά άμεσο τρόπο με βάση πληροφορίες από νοικοκυριά. Εδώ βρέθηκε ότι η αδήλωτη εργασία στο Βέλγιο αντιπροσωπεύει περίπου το 6% των ωρών της συνολικής απασχόλησης στην δεκαετία του '80, ήτοι 300.000 χιλιάδες εργαζομένων.

Οι BRUNO S. FREY & HANNECLORE WEEK-HANNEMANN σε άρθρο¹⁴ τους, σε μία από τις προσεγγίσεις μέτρησης της, θεωρούν ότι μια μείωση του ποσοστού συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στην επίσημη οικονομία, μπορεί να θεωρηθεί ως ένδειξη αύξησης των δραστηριοτήτων στην **παραοικονομία**.

3. ΣΧΕΣΗ Α.Ε.Π. ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ήδη σε προηγούμενο κεφάλαιο είδαμε τις σχέσεις Εισφοροδιαφυγής, Φοροδιαφυγής, Παραοικονομίας και Ακαθαρίστου Εγχωρίου Προϊόντος (Α.Ε.Π.).

Στην εν λόγω μελέτη θα διερευνήσουμε την σχέση του **Α.Ε.Π.**¹⁵ **και των Νέων Θέσεων Απασχόλησης (Ν.Θ.Α.)**¹⁶ **στον ιδιωτικό τομέα** από το έτος 2003 έως το έτος 2010. Πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν θα συμπεριλάβουμε στις Ν.Θ.Α. αυτές που αφορούν το δημόσιο τομέα, τους αυτοαπασχολούμενους και τις οικειοθελείς αποχωρήσεις αφού αυτοί οι τομείς

¹³ Βλ. Ginsburgh, V. Pelerman, S. & Pestieau, P., (1990), Η μαύρη εργασία στο Βέλγιο: εκτιμήσεις και

επιδράσεις, εκδόσεις Σταμούλης.

¹⁴ Βλ. Frey S. Bruno & Week-Hannemann, Hanneclorre, (1990), Παραοικονομία η μέτρηση του μη μετρήσιμου.

¹⁵ Βλ. Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Τράπεζα της Ελλάδος, Δ/νση οικονομικών μελετών τ.134 Δεκέμβριος-Ιανουάριος 2011.

¹⁶ Βλ. Εκθέσεις Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος 2000-2010

δεν επηρεάζουν στην εν λόγω μελέτη τις νέες θέσεις εργασίας. Με άλλα λόγια εδώ θα αποδείξουμε στην πράξη την ύπαρξη της αδήλωτης εργασίας όπως προκύπτει από τον **πίνακα 1**.

Πριν προχωρήσουμε στην κυρίως ανάλυση μας πρέπει να αναφερθούμε για την έντονη μείωση της απασχόλησης (ΥΦΕΣΗ) που άρχισε από το 2009 συνεχίζεται και το έτος 2011. Ήδη με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία οι νέες θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα τον Ιανουάριο του 2011 μειώθηκαν κατά 28.995, τον Φεβρουάριο κατά 10.652 και τον Μάρτιο κατά 7.419 σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2010.

Από τα στοιχεία του προαναφερόμενου πίνακα προκύπτουν τα εξής: ενώ παρατηρούμε διαχρονική αύξηση του Α.Ε.Π. παρατηρούμε αντίστοιχα μείωση των νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα μέχρι και το έτος 2008. Μέρος της αύξησης του Α.Ε.Π. οφείλεται στην συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα της Οικονομίας. Το μέρος αυτής της αύξησης του Α.Ε.Π. δεν καταγράφεται με αντίστοιχη αύξηση των νέων θέσεων εργασίας. Δηλαδή τα στοιχεία δίνουν μία αρνητική σχέση μεταξύ της μεταβολής του Α.Ε.Π. και της μεταβολής των νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα σε αντίθεση με την αναφερόμενη θετική σχέση που προβλέπεται από την Οικονομική Θεωρία, ήτοι $Q=F(L)$.

Στα έτη 2009 και 2010 η σχέση είναι θετική και καταρχήν φαίνεται σύμφωνη με την Οικονομική Θεωρία. Ωστόσο από την περαιτέρω διερεύνηση των στοιχείων προκύπτει ότι η μείωση του Α.Ε.Π. δεν συνοδεύεται από μία ανάλογη μείωση των νέων θέσεων εργασίας, αλλά από μια πολλαπλάσια μείωση των νέων θέσεων εργασίας και αυτό σημαίνει ότι εξακολουθεί να μην εμφανίζεται η προβλεπόμενη από την Οικονομική Θεωρία σχέση μεταξύ μεταβολής του ΑΕΠ και μεταβολής των νέων θέσεων εργασίας. Είναι λοιπόν φανερό, όπως προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία, ότι στην περίοδο 2003-2008 έχουμε αύξηση του Α.Ε.Π. Εφόσον αυτό το αναμφισβήτητο γεγονός δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση των νέων θέσεων εργασίας, σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει αύξηση των νέων θέσεων εργασίας που όμως δεν καταγράφεται στα επίσημα στοιχεία. Δηλαδή υπάρχουν απασχολούμενοι που δεν εμφανίζονται στα επίσημα στοιχεία. Είναι φανερό δηλαδή ότι πρόκειται για αδήλωτη (μαύρη) εργασία. Το ίδιο ισχύει και για τα έτη 2009 και 2010 όπου η πραγματική μείωση των νέων θέσεων εργασίας είναι προφανώς μικρότερη από την εμφανιζόμενη στα στατιστικά στοιχεία. Συνεπώς υπάρχει και στα έτη αυτά αδήλωτη (μαύρη) εργασία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Α.Ε.Π. ΚΑΙ Ν.Θ.Α. ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ-ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΕΤΟΣ	Α.Ε.Π. (ΤΡΕΧ.ΤΙΜΕΣ, ΕΚ.€)	ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (Ν.Θ.Α.) (ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΕ ΧΙΛ.)	Δ.Α.Ε.Π.	Δ.Ν.Θ.Α.	$\frac{\Delta.ΑΕΠ}{ΑΕΠ} \%$	$\frac{\Delta.ΝΘΑ}{ΝΘΑ} \%$
2003	155.543	32.172				
2004	168.417	24.119	12.874	-8.053	0,0764	-0,2500
2005	181.088	7.783	12.671	-16.336	0,0750	-0,6770
2006	195.278	7.796	14.190	3	0,6780	0,0016
2007	227.074	-6.020	31.796	-13.826	0,1637	-1,7700
2008	236.917	-10.103	9.843	-16.123	0,0430	-2,6780
2009	235.017	-86.171	-1.900	-96.274	-0,0080	-9,5290
2010	230.173	-96.150	-4.844	-182.321	-0,0206	-2,1158

ΟΠΟΥ: 1) Δ.Α.Ε.Π. = ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ Α.Ε.Π. (2004-2003, 2005-2004 κ.λ.π.)

2) Δ.Ν.Θ.Α.= ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ Ν.Θ.Α. (2004-2003, 2005-2004 κ.λ.π.)

3) Δ.Α.Ε.Π./ΑΕΠ = ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ Α.Ε.Π.

4) Δ.Ν.Θ.Α./Ν.Θ.Α. = ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ Ν.Θ.Α

Στη συνέχεια θα αποδείξουμε την **ύπαρξη** αδήλωτης εργασίας και εισφοροδιαφυγής, μέσω της παραγωγικότητας. Με άλλα λόγια θα δούμε πως συσχετίζεται η **παραγωγικότητα** με την **Αδήλωτη-Μαύρη εργασία**. Ειδικότερα όπως προκύπτει και από τις Θεωρίες των Α.Ω.

LEWIS, FEY-RAVIS και HARRIS-TODARO^{17 18}, η παραγωγικότητα δεν είναι ίδια σε όλους τους τομείς της Οικονομίας.

Υπάρχουν τομείς με χαμηλή οριακή παραγωγικότητα και τομείς με αρνητική οριακή παραγωγικότητα όπως για παράδειγμα ο Αγροτικός Τομέας. Ακολουθώντας τους νόμους της Αγοράς θα έπρεπε να υπάρξει μετακίνηση Παραγωγικών Συντελεστών από τομείς με χαμηλή παραγωγικότητα σε τομείς με υψηλή παραγωγικότητα ώστε να υπάρξει μια εξισορρόπηση παραγωγικοτήτων.

Εφόσον αυτό δεν γίνεται και ο τομέας αυτός με την χαμηλή παραγωγικότητα εξακολουθεί να επιβιώνει στην αγορά, αυτό σημαίνει ότι νοθεύει τους κανόνες υγιούς ανταγωνισμού είτε με το φαινόμενο της φοροδιαφυγής είτε με το φαινόμενο της εισφοροδιαφυγής είτε και με τα δύο. Η ύπαρξη της όπως προέκυψε εισφοροδιαφυγής, αποδεικνύει **την ύπαρξη της Αδήλωτης (Μαύρης) Εργασίας.**

4. ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

4.1 Έννοια Ελεγκτικής

Γενικά με τον όρο **ελεγκτική** εννοούμε το σύνολο των αρχών που αποσκοπούν στον συστηματικό προσδιορισμό του είδους, της έκτασης και του τρόπου διενέργειας του ελέγχου, των ενεργειών και ιδιαίτερα των διαχειριστικών, των αρμόδιων οργάνων των οικονομικών μονάδων για την πρόληψη λαθών ή καταχρήσεων ή για την εξακρίβωση της ορθότητας, νομιμότητας και σκοπιμότητας αυτών. Κατ' άλλους¹⁹, ελεγκτική θεωρείται ξεχωριστός κλάδος της οικονομικής και διοικητικής επιστήμης που θέτει τους όρους κάθε οικονομικής μονάδας για την ορθή διαχείριση των οικονομικών πόρων. Συνεπώς, ελεγκτική είναι η διαδικασία άσκησης του ελέγχου και περιλαμβάνει μεθόδους και αρχές που εφαρμόζει ο ελεγκτής κατά την εκτέλεση της εργασίας του.

Έλεγχος, καλείται η συστηματική εξέταση των βιβλίων και δικαιολογητικών εγγράφων μιας επιχείρησης για την εξακρίβωση της αλήθειας των γεγονότων που αναφέρονται στην οικονομική κατάσταση αυτής και τη σχετική γνωμάτευση επ' αυτών. Οι έλεγχοι διακρίνονται

¹⁷ Βλ. (2004) «Αναπτυξιακή και εξελεγκτική οικονομική, φάκελος μαθήματος», Πανεπιστήμιο Αθηνών.

¹⁸ Βλ. Σκούντζος Θ. , (1975), «Εισαγωγή στην οικονομική ανάπτυξη», Αθήνα.

¹⁹ Βλ. Παπαστάθης Π., (2003), «Ο Σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος στις Επιχειρήσεις , Οργανισμούς και η Πρακτική Εφαρμογή του», τόμος α'.

σε εσωτερικούς ή σε εξωτερικούς, σε ειδικούς ή γενικούς, σε προληπτικούς ή κατασταλτικούς, σε τακτικούς και έκτακτους²⁰.

Η ελεγκτική επεκτάθηκε και στον Δημόσιο Τομέα αφού μέσα στις συνεχείς εξελίξεις στο σημερινό σύνθετο και διαρκώς μεταβαλλόμενο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης των αγορών και των κεφαλαίων, του έντονου ανταγωνισμού, των μεγάλων ανισοτήτων και της μεγάλης συγκέντρωσης κεφαλαίων, ο ρόλος της Ελεγκτικής εκτός από τον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα της οικονομίας σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο είναι ζωτικός με διαρκώς αυξανόμενη σημασία. Επιπλέον, η αναγκαιότητα του ελέγχου οποιασδήποτε ιδιωτικής οικονομικής μονάδας ή δημόσιας πηγάζει από τις ατέλειες²¹ της ανθρώπινης φύσης, τον έγκαιρο εντοπισμό και τη διόρθωση των λογιστικών σφαλμάτων, την ανάγκη για παροχή αξιόπιστων και ποιοτικών πληροφοριών καθώς και την αποτροπή του οικονομικού εγκλήματος της διαφθοράς και της απάτης.

Όλες αυτές οι αλλαγές γέννησαν μεγαλύτερους κινδύνους οι οποίοι κατά μία έννοια έπρεπε να αξιολογηθούν και να διαχειριστούν προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της οικονομικής μονάδας. Για το λόγο αυτό άρχισε να καθιερώνεται η ανάγκη ανάπτυξης και εφαρμογής μηχανισμών ελέγχου υψηλής ποιότητας, η οποία γίνεται επιτακτική όσο αυξάνεται το μέγεθος της εκάστοτε οικονομικής μονάδας αλλά και όσο πιο πολύπλοκες γίνονται οι δομές και ευρύ το πεδίο εφαρμογής τους. Τέλος σύμφωνα με τον ΚΑΖΑΝΤΖΗ Χ.²², η θεωρητική ανάλυση της ελεγκτικής για να καθοδηγεί χρειάζεται την πρακτική και οι πρακτικές εφαρμογές και εξελίξεις αποτελούν τη βάση για την εξέλιξη και ανάπτυξη της θεωρίας. Τα Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου (Π.Ε.Ε.) αφορούν μέρος των πρακτικών εφαρμογών που έχουν καταγραφεί και κατά καιρούς τροποποιούνται αναλόγως των αναγκών των οικονομικών μονάδων και των εξελίξεων στην παγκόσμια αγορά.

Τα Π.Ε.Ε. αποτελούν ένα αναλυτικό σύνολο οδηγιών για την καθοδήγηση των ελεγκτών στο έργο τους και αναφέρονται στα πεδία των προσόντων του ελεγκτικού προσωπικού, στην απαιτούμενη επαγγελματική προσοχή, στον έλεγχο ποιότητας, στον προγραμματισμό ελέγχου, στις περιοχές εργασίας, σε αναφορές και σε ανεξαρτησία.. Τα Π.Ε.Ε. αναπτύχθηκαν

²⁰ Βλ. Larsen W. Meigs J, Meigs R., (1984), Ελεγκτική, Μετάφραση: Διαμαντόπουλος Θ., Ταραλούγκας Ι., εκδόσεις Παπαζήση.

²¹ Βλ. Γρηγοράκος, Θ., (1989), Γενικές Αρχές Ελεγκτικής, Εκδόσεις Σ.Ο.Λ.

²² Βλ. Καζαντζής, Χ., (2006), Ελεγκτική και εσωτερικός έλεγχος, μια συστηματική προσέγγιση εννοιών αρχών και προτύπων.

για παροχή ομοιόμορφης καθοδήγησης στους ελεγκτές, για την δημιουργία αξιοπιστίας, για καθιέρωση βάσης στη διενέργεια εσωτερικών και εξωτερικών επιθεωρήσεων.

Ο **εσωτερικός ελεγκτής** συμβάλλει στην πιο αποτελεσματική διοίκηση της οικονομικής μονάδας. Σχεδιάζει, υιοθετεί και εφαρμόζει μέτρα ελέγχου τα οποία αποσκοπούν:

- Στην συστηματική διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων και στην προστασία του ανθρώπινου δυναμικού και του κοινού της οικονομικής μονάδας.
- Στην πλήρη λειτουργία του λογιστικού συστήματος σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της Λογιστικής και τις διατάξεις των σχετικών νόμων.
- Στη συνεχή ενθάρρυνση και παρακολούθηση της άμεσης εφαρμογής από το προσωπικό των εντολών της διοίκησης .
- Στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εργασιών της οικονομικής μονάδας.
- Στη συνεχή και πλήρη συμμόρφωση της διοίκησης προς τους νόμους που διέπουν τη λειτουργία της οικονομικής μονάδας

Η εκπλήρωση των τριών τελευταίων σκοπών αποτελεί την πρωταρχική επιδίωξη των κλάδων του Διαχειριστικού και του Διοικητικού Εσωτερικού Ελέγχου, ενώ αυτή των δύο πρώτων είναι το κύριο μέλημα του Λογιστικού Εσωτερικού Ελέγχου.

4.2 Εσωτερικός Έλεγχος στο Δημόσιο Τομέα-Αναφορά στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Σύμφωνα με τις διεθνείς προσεγγίσεις, ο **εσωτερικός έλεγχος** αποτελεί μία ανεξάρτητη λειτουργία στο εσωτερικό ενός οργανισμού μιας επιχείρησης ή ενός δημόσιου φορέα που προβαίνει σε εκτιμήσεις αξιολόγησης του διοικητικού ελέγχου των πράξεων και ενεργειών των οργάνων του φορέα που υπηρετεί²³ (βλέπε: ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ).

Σκοπός είναι να βοηθά τα μέλη του οργανισμού στην αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους και με αυτό τον τρόπο θα πρέπει να παρέχει σ' αυτούς αναλύσεις, εκτιμήσεις, συστάσεις και πληροφορίες που αφορούν τις εξεταζόμενες δραστηριότητες. Με άλλα λόγια σκοπός του πρέπει να είναι στη προκειμένη περίπτωση η υποστήριξη της

²³ Βλ. Κυριάκου, Μαρία, (2003), Γενικές αρχές και πρότυπα εσωτερικού ελέγχου, Σεμινάριο αδημοσίευτο, Αθήνα.

διοίκησης του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΥΠ.Ε.&Κ.Α.) στην αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση του έργου του.

Ο εσωτερικός έλεγχος λοιπόν αποτελεί ένα εργαλείο του ΥΠ.Ε.&Κ.Α. το οποίο τον βοηθά στην εξέταση του προβλήματος, στη διάγνωση, στη πρόγνωση και στη θεραπεία του. Στο στάδιο της υλοποίησης του προγράμματος, ο εσωτερικός ελεγκτής υποχρεούται να εντοπίζει τις κύριες αδυναμίες της εξεταζόμενης διαδικασίας ή δραστηριότητας να προσδιορίζει τις αιτίες, να αξιολογεί τις συνέπειες, να βρίσκει τις ενδεδειγμένες λύσεις και να πείθει τους υπευθύνους να δράσουν. Οι γενικές αρχές που διέπουν τον εσωτερικό έλεγχο πρέπει να είναι η ανεξαρτησία και η αντικειμενικότητα.

Πάντως όταν ομιλούμε στον Δημόσιο Τομέα για εσωτερικό έλεγχο, αυτόματα περιορίζουμε αυτόν στον ποιοτικό έλεγχο των υπαλλήλων. Στον τομέα δηλαδή εκείνο, που αφορά την **παρεκτροπή** των υπαλλήλων από την νόμιμη συμπεριφορά και κυρίως των ελεγκτών. Ως παρεκτροπή θεωρείται η φθορά, η διαφθορά, η κατάχρηση εξουσίας, ο χρηματισμός ή παθητική δωροδοκία, η απόκρυψη με δόλο ευρήματα του ελέγχου.

Για να είναι αποτελεσματική και αποδοτική η Δημόσια Διοίκηση και για την πρόληψη φαινόμενων παρεκτροπής και κακοδιαχείρισης πρέπει να υιοθετούνται οι λεγόμενες αρχές καλής διακυβέρνησης, όπως, εμφύσηση ηθικής και ακεραιότητας (καθορισμένες ηθικές αξίες, στόχους και στρατηγικές), επίβλεψη αποτελεσμάτων, έκθεση λογοδοσίας (πως χρησιμοποιούνται οι πόροι), καθιέρωση πολιτικής, διόρθωση πολιτικής, διαφάνεια, εντιμότητα, δικαιοσύνη. Επειδή ο εσωτερικός έλεγχος είναι το κλειδί στη καλή διακυβέρνηση του Δημοσίου είναι σημαντικό να διατηρηθεί μια κατάλληλη διαρθρωτική δομή με ευρεία εντολή ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι διακυβέρνησης του δημόσιου οργανισμού.

Σημειώνεται ότι η ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου καθώς και του εξωτερικού ελέγχου του ίδιου του Σ.Ε.Π.Ε είναι ένα ακόμα ζήτημα που προκαλεί αντιδράσεις από μέρους των υπαλλήλων όπως οι ίδιοι διαπιστώσαμε. Παρόλα αυτά θεωρείται ένα αναγκαίο μέσο για την αναβάθμιση του φορέα για την αναβάθμιση του φορέα τόσο απέναντι στους εργαζομένους όσο απέναντι και στους εργοδότες.

Συγκεκριμένα προτείνονται μέτρα για την βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου ώστε οι ελεγκτές να λογοδοτούν κάπου και βέβαια κάποιος να ελέγχει την ορθότητα των διενεργουμένων επιθεωρήσεων άλλωστε ο Εσωτερικός Έλεγχος, αυτοέλεγχος, η εφαρμογή

συστήματος ποιότητας των υπηρεσιών από την Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας κρίνονται αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της ενιαίας δράσης και λειτουργίας των υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. Οι αντιδράσεις ήταν πολλές από τους εργαζομένους όταν προτάθηκε να εμπλέκονται στον εξωτερικό έλεγχο και οι κοινωνικοί εταίροι ελέγχοντας το συνολικό έργο της επιθεώρησης (πόσοι έλεγχοι έγιναν, επίτευξη στοχοθεσίας)

Προσωπικά θεωρούμε λογική την αντίδραση αφού, πως για παράδειγμα, ο ΣΕΒ μπορεί να επέμβει στην εργασία του Σ.ΕΠ.Ε. Ακόμα πρέπει να θωρακιστεί ο θεσμός του Σ.ΕΠ.Ε για έχει την ίδια η παρόμοια αντιμετώπιση με το ΣΔΟΕ. Σε σχετικό κεφάλαιο της παρούσης μελέτης θα αναλυθεί η δομή και η λειτουργία της αρμόδιας Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του Σ.ΕΠ.Ε.

Τέλος, θα παραθέσουμε σχετικά άρθρα που αφορούν τις διαφορές και τις ομοιότητες του εσωτερικού ελέγχου στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Η Goodwing J.²⁴, εξήγη τα συμπεράσματα της από μία έρευνα που έκανε σε διευθυντές εσωτερικού ελέγχου οργανισμών της Νέας Ζηλανδίας και Αυστραλίας.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι παρόλο που καις τους δύο τομείς παρόμοιο μέγεθος της ελεγκτικής εργασίας ανατίθεται σε τρίτους, στον Δημόσιο Τομέα οι οργανισμοί είναι πιο πιθανόν από αυτούς του ιδιωτικού τομέα να αναθέσουν σε εξωτερικούς ελεγκτές την ελεγκτική εργασία.

Υπάρχει μικρή διαφορά ανάμεσα στις δραστηριότητες του εσωτερικού ελέγχου και στις συναλλαγές με τους εξωτερικούς ελεγκτές και στους δύο τομείς.

Οι Carhill και Kincaid²⁵ υποστηρίζουν ότι το πεδίο δραστηριοτήτων του εσωτερικού ελέγχου στο δημόσιο τομέα είναι απαραίτητο να είναι πιο ευρύ από ότι στον ιδιωτικό τομέα.

²⁴ Βλ. Goodwin J., (2004), A comparison of internal audit in the private and public sectors, Managerial Auditing Journal Vol 19 No5.

²⁵ Βλ. Carhill, K.M and Kincaid J.K, Applying the Standards in Governmental Internal Auditing, The internal auditor Vol 19 No 5.

ΜΕΡΟΣ Β΄

5. ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ (Σ.ΕΠ.Ε)

5.1 Σύσταση του Σ.ΕΠ.Ε.-Οργανόγραμμα

Το Σ.ΕΠ.Ε άρχισε να λειτουργεί από το 1999 (σύμφωνα με το Π.Δ. 136/1999²⁶ κατ' εφαρμογή του Ν.2639/1998) με τη σημερινή του μορφή.

Ιστορικά όμως ξεκινά από το έτος 1911 με τον νόμο ΓΨ/Η΄της 20/21/ΙΟΥΝΙΟΥ 1911, ο οποίος τροποποίησε τον νόμο ΓΨΚΔ της 28-4-1910 όπου το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ και ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ μετονομάστηκε σε ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται: η μέριμνα της βιομηχανικής εργασίας μέσω του διακανονισμού των σχέσεων εργοδότη-εργαζομένου, η επίτευξη υγιεινών συνθηκών εργασίας και βίου των εργατών, η εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας.

Στη συνέχεια θα δούμε την εξέλιξη της επιθεώρησης παραθέτοντας τα παρακάτω νομοθετήματα κατά χρονολογική σειρά:

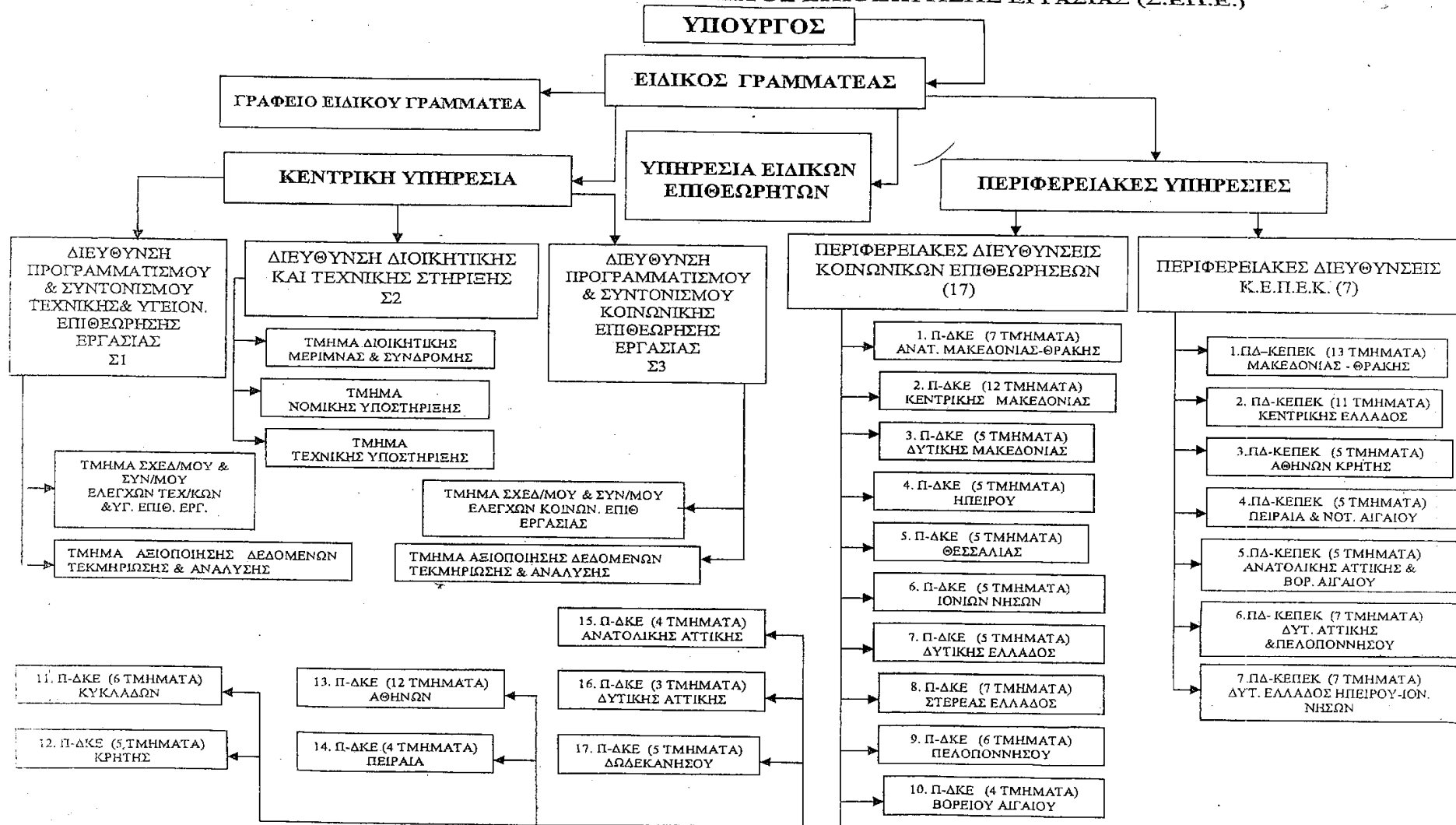
- I. Με τα άρθρα 21-23 του νόμου ΔΚΘ της 24-1-1912, συστήθηκε επιθεώρηση εργασίας η οποία μαζί με τις αστυνομικές αρχές επέβλεπαν την εφαρμογή των νόμων της εργατικής νομοθεσίας.
- II. Στις 30-6-1930 με το ν.4819 ενισχύθηκε ΤΟ ΣΩΜΑ και αναδιαρθρώθηκε.
- III. Ο νόμος 6145/1934 συμπλήρωσε τον προηγούμενο νόμο αλλά και πάλι δεν απέκτησε το ΣΩΜΑ την απαιτούμενη επάρκεια.

Το Διεθνές Δίκαιο έπαιξε σημαντικό ρόλο στην **Σύσταση και Λειτουργία** του Σ.ΕΠ.Ε όπου με την κύρωση της αριθ.81 **Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας**, με το Ν.Δ.2954/1954 και το Ν.3249/1955 από το Ελληνικό Κράτος καθιερώθηκαν κανόνες δικαίου με την εισαγωγή υποχρεωτικών αρχών.

Με το Ν.2218/1994 και έως το 1999 οι επιθεωρήσεις περιήλθαν στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Παρακάτω παραθέτουμε το οργανόγραμμα του Σ.ΕΠ.Ε.

²⁶ Βλ. Π.Δ. 136/1999 (ΦΕΚ.Α΄134/30-06-99), Οργάνωση Υπηρεσιών Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Σ.ΕΠ.Ε.)

5.2 Διάρθρωση του Σ.ΕΠ.Ε

Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) αποτελεί τον ελεγκτικό μηχανισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και συγκροτείται από τον Ειδικό Γραμματέα, ο οποίος προΐσταται της υπηρεσίας αυτής, και από τους Επιθεωρητές Εργασίας. Στην έδρα κάθε περιφέρειας υπάρχει διεύθυνση του Σ.ΕΠ.Ε, ενώ σε κάθε νομό υπάρχει μία τουλάχιστον τοπική υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε σε επίπεδο τμήματος.

Η Κεντρική Υπηρεσία (οργανόγραμμα) απαρτίζεται από το Γραφείο του Ειδικού Γραμματέα, την Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας, τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού και τη Διεύθυνση Διοικητικής και Τεχνικής Στήριξης. Αναλυτικότερα, *η Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας*, η οποία υπάγεται απευθείας στον Ειδικό Γραμματέα

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης απαρτίζεται από τα εξής τμήματα:

Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Ελέγχων Τεχνικών και Υγειονομικών Επιθεωρητών Εργασίας

Τμήμα Αξιοποίησης Δεδομένων Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Κοινωνικής Επιθεώρησης απαρτίζεται από τα εξής τμήματα:

Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Ελέγχων Κοινωνικών Επιθεωρητών Εργασίας

Τμήμα Αξιοποίησης Δεδομένων Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης Κοινωνικής Επιθεώρησης.

Η Διεύθυνση Διοικητικής και Τεχνικής Στήριξης απαρτίζεται από τα εξής τμήματα:

Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας και Συνδρομής

Τμήμα Νομικής Υποστήριξης

Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης

Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Σ.Ε.Π.Ε διακρίνονται σε Περιφερειακές Διευθύνσεις Κοινωνικών Επιθεωρήσεων και Περιφερειακές Διευθύνσεις των Κέντρων Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου. Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Κοινωνικής Επιθεώρησης λειτουργούν μία σε κάθε περιφέρεια ενώ οι Περιφερειακές Διευθύνσεις των Κέντρων Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΚΕ.Π.Ε.Κ) λειτουργούν σε διαπεριφερειακό επίπεδο.

5.3 Έργο του Σ.ΕΠ.Ε

Το Σ.ΕΠ.Ε έχει ως κύριο έργο:

- i. Την επίβλεψη και τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας.
- ii. Την έρευνα, ανακάλυψη και δίωξη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, των παραβατών της εργατικής νομοθεσίας.
- iii. Την έρευνα, ανακάλυψη και δίωξη, παράλληλα και ανεξάρτητα από τις αστυνομικές αρχές, της παράνομης απασχόλησης.
- iv. Την έρευνα, παράλληλα και ανεξάρτητα από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, της ασφαλιστικής κάλυψης των εργαζόμενων.
- v. Την παροχή πληροφοριών, συμβουλών και υποδείξεων προς τους εργοδότες και τους εργαζόμενους, σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση των κειμένων διατάξεων.
- vi. Την αναφορά προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων των ελλείψεων ή των παραλείψεων, που δεν καλύπτονται από την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και των τυχόν προβλημάτων που δημιουργούνται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας.
- vii. Την ενημέρωση άλλων Υπηρεσιών με τα ευρήματα των ελέγχων.
- viii. Να εκμεταλλεύεται και να αξιοποιεί τις καταγγελίες.

5.4 Αποστολή-Αρμοδιότητες του Σ.ΕΠ.Ε

Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας αποτελεί υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων το οποίο άρχισε να λειτουργεί με τη σημερινή του μορφή από 1-1-1999.

Οι αρμοδιότητες του Σ.ΕΠ.Ε. εκτείνονται σε όλη την ελληνική επικράτεια και ασκούνται από τις κεντρικές και τις περιφερειακές υπηρεσίες του. Αναλυτικά, κύριες αρμοδιότητες του Σ.ΕΠ.Ε είναι οι παρακάτω:

α. Να ελέγχει όλες τις επιχειρήσεις και γενικότερα κάθε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο εργασίας ή χώρο όπου υπάρχει υπόνοια ότι απασχολούνται εργαζόμενοι, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά από ειδικές διατάξεις.

β. Να προβαίνει σε κάθε είδους αναγκαία εξέταση, έλεγχο ή έρευνα αναφορικά με τη διαπίστωση της τήρησης και εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, της σχετικής με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας ιδίως τα χρονικά όρια εργασίας, την αμοιβή ή άλλες παροχές, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζόμενων, τους ειδικούς όρους και συνθήκες εργασίας των ευπαθών ομάδων εργαζόμενων (όπως νέοι, γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή λοχείας, άτομα με ειδικές ανάγκες), καθώς και ειδικών κατηγοριών εργαζόμενων.

γ. Να εισέρχεται οποιαδήποτε ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας ή της νύχτας στους χώρους εργασίας, όταν κρίνει αναγκαίο, χωρίς προειδοποίηση προς τον εργοδότη, για να διαπιστώσει αν τηρούνται οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

δ. Να διακόπτει προσωρινά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τη λειτουργία της επιχείρησης ή τμήματός της, αν κρίνει ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζόμενων και να εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων την οριστική διακοπή της λειτουργίας της, όταν η επιχείρηση εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο κίνδυνο για τους εργαζόμενους.

ε. Να λαμβάνει άμεσα διοικητικά μέτρα, να επιβάλλει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις ή να προσφεύγει στη δικαιοσύνη για την επιβολή των ποινών κυρώσεων ή, κατά την κρίση του, να χορηγεί εύλογη προθεσμία για τη συμμόρφωση με τις προβλεπόμενες διατάξεις.

στ. Να λαμβάνει άμεσα μέτρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, σε περίπτωση που διαπιστώσει παράνομη απασχόληση.

ζ. Να έχει πρόσβαση στα αρχεία και έγγραφα της επιχείρησης, καθώς και στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας.

η. Να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε από τα τηρούμενα βιβλία, μητρώα, έγγραφα και κάθε άλλου είδους στοιχείου της επιχείρησης, καθώς και να λαμβάνει αντίγραφα.

θ. Να ερευνά τα αίτια των θανατηφόρων και των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων και να συντάσσει σχετικές εκθέσεις.

ι. Να διερευνά τα αίτια και τις συνθήκες της εμφάνισης επαγγελματικών νόσων και να προτείνει μέτρα για την πρόληψή τους.

ια. Να ενημερώνει άμεσα τον ασφαλιστικό φορέα σε περίπτωση διαπιστώσεως παραβάσεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας.

ιβ. Να προβαίνει σε δειγματοληψίες και αναλύσεις των δειγμάτων, να λαμβάνει φωτογραφίες και να προβαίνει σε μετρήσεις φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων στο περιβάλλον εργασίας.

ιγ. Να εξετάζει κάθε καταγγελία και αίτημα που υποβάλλεται στην Υπηρεσία και αφορά την ορθή εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας.

ιδ. Να παρεμβαίνει συμφιλιοτικά για την επίλυση των αναφυόμενων ατομικών ή συλλογικών διαφορών εργασίας.

ιε. Να συντάσσει, να ανακοινώνει και να αποστέλλει στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας την ετήσια έκθεση σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της χώρας μας που απορρέουν από την 81 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας (ν. 3249/1955 ΦΕΚ 139/Α').

5.5 Λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε

Οι υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε λειτουργούν όλες τις ημέρες του μήνα και οι υπάλληλοι, λόγω της φύσεως του αντικειμένου, ασκούν τις ελεγκτικές αρμοδιότητες όλο το 24ωρο και όλες τις ημέρες της εβδομάδας και υποχρεούνται σε υπερωριακή εργασία, καθώς και εργασία κατά τις Κυριακές, τις αργίες και τις νύκτες, ευρισκόμενοι σε διατεταγμένη υπηρεσία σε κάθε τόπο και χρόνο, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε.

Το προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε, «σε επίπεδο τμήματος», υπάγεται, ως προς τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης, στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Κατ' εξαίρεση τα θέματα κρίσεων, τοποθετήσεων και μεταθέσεων προϊσταμένων υπηρεσιακών μονάδων του Σ.ΕΠ.Ε. σε επίπεδο τμήματος υπάγονται στην αρμοδιότητα πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου, που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποτελείται από:

α) τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους με βαθμό Διευθυντή, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και

β) δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων του Σ.ΕΠ.Ε. με βαθμό τουλάχιστον Α'.

Με την ίδια απόφαση ορίζονται μεταξύ των διοριζομένων μελών ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής του, ο γραμματέας του Συμβουλίου, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη, εκτός των αιρετών. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Τα θέματα εισηγείται ο κατά τον ειδικό κανονισμό λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε. Προϊστάμενος της αρμόδιας Διεύθυνσης. Μέχρι τη συγκρότηση του παρόντος υπηρεσιακού συμβουλίου και κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού, το προσωπικό υπάγεται στο Υπηρεσιακό Συμβούλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι διοικητικές, αστυνομικές, λιμενικές αρχές, οι δικαστικές υπηρεσίες, οι δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και οι υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμών υποχρεούνται να παρέχουν κάθε αιτούμενη συνδρομή ιδιαίτερα με την παροχή στο Σ.ΕΠ.Ε. μηχανογραφικών στοιχείων και πληροφοριών, για τη διευκόλυνση της άσκησης των αρμοδιοτήτων του.

Οι υπάλληλοι του Σ.ΕΠ.Ε. τηρούν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν στη γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ακόμη και μετά την αποχώρησή τους από αυτό. Τηρούν επίσης απόρρητες τις πηγές από τις οποίες περιήλθαν στη γνώση τους καταγγελίες ή παράπονα.

5.6 Στελέχωση του Σ.ΕΠ.Ε

5.6.1 Προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε

Συνολικά συνιστώνται 760 θέσεις Επιθεωρητών Εργασίας οι οποίοι διακρίνονται σε Κοινωνικούς Επιθεωρητές Εργασίας, Τεχνικούς Επιθεωρητές Εργασίας και Υγειονομικούς επιθεωρητές Εργασίας, κατά κατηγορία και κλάδο ως εξής: ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού (348) θέσεις, ΠΕ Μηχανικών (131) θέσεις, ΠΕ Θετικών Επιστημών (52) θέσεις, ΠΕ Ιατρών, ΠΕ Ιατρών Ειδικοτήτων, ΠΕ Ιατρών Εργασίας (60) θέσεις, ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού (40) θέσεις, ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών (89) θέσεις, ΤΕ Υγείας Πρόνοιας, ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας (40) θέσεις.

Επίσης συνιστώνται (278) θέσεις για γραμματειακή, διοικητική και λοιπή υποστήριξη κατά κατηγορία και κλάδο ως εξής: ΠΕ Πληροφορικής (3) θέσεις, ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού (188) θέσεις, ΔΕ Τεχνικών (33) θέσεις και ΔΕ Τεχνικών (Οδηγών) (54) θέσεις.

Σήμερα στο Σ.ΕΠ.Ε υπηρετούν 841 υπάλληλοι, μεταξύ των οποίων 5 του Ιδιωτικού Δικαίου 11 απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης, καθώς και 8 αποσπασμένοι από άλλες Υπηρεσίες.

5.6.2 Οι Κατηγορίες των Επιθεωρητών Εργασίας

Οι Κοινωνικοί, Τεχνικοί και Υγειονομικοί Επιθεωρητές Εργασίας ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 7 του παρόντος νόμου και ειδικότερα:

α) Οι Κοινωνικοί Επιθεωρητές Εργασίας διενεργούν ελέγχους για την εφαρμογή κυρίως της γενικής προστατευτικής εργατικής νομοθεσίας και παρέχουν συμβουλές, οδηγίες και υποδείξεις στους εργαζόμενους και εργοδότες για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας. Ερευνούν επίσης την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζόμενων και τη νομιμότητα της απασχόλησής τους.

Καθήκοντα Κοινωνικού Επιθεωρητή Εργασίας ασκούν οι υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Οικονομικού, εάν έχουν τα ειδικά προσόντα που θα ορισθούν με τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου και έχουν ολοκληρώσει την προβλεπόμενη εκπαίδευση σύμφωνα με το άρθρο 10 του νόμου αυτού.

β) Οι Τεχνικοί Επιθεωρητές Εργασίας διενεργούν ελέγχους για την εφαρμογή κυρίως της εργατικής νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία των εργαζόμενων ερευνούν τις αιτίες των σοβαρών και θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων, υποδεικνύουν μέτρα για την αποφυγή επανάληψής τους και παρέχουν συμβουλές, οδηγίες και υποδείξεις στους εργαζόμενους και στους εργοδότες για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.

γ) Οι Υγειονομικοί Επιθεωρητές Εργασίας διενεργούν ελέγχους για την εφαρμογή κυρίως της εργατικής νομοθεσίας για την υγεία των εργαζόμενων, ερευνούν τη φύση και τις αιτίες των επαγγελματικών νόσων, υποδεικνύουν μέτρα για τη διαφύλαξη της υγείας των εργαζόμενων και παρέχουν συμβουλές, οδηγίες και υποδείξεις στους εργαζόμενους και στους εργοδότες για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.

Καθήκοντα Υγειονομικού Επιθεωρητή Εργασίας ασκούν υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Ιατρών Εργασίας ή ΠΕ Ιατρών ή ΠΕ Ιατρών. Ειδικοτήτων ή ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας ή ΤΕ Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας, σχετικών με το αντικείμενο της προστασίας της υγείας των εργαζόμενων, εάν έχουν τα ειδικά προσόντα που θα ορισθούν με τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου και έχουν ολοκληρώσει την προβλεπόμενη εκπαίδευση σύμφωνα με το άρθρο 10 του νόμου αυτού.

5.7 Εσωτερικός Έλεγχος του Σ.ΕΠ.Ε

Στο Σ.ΕΠ.Ε συγκροτείται υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας που υπάγεται στον Προϊστάμενο του Σώματος Ειδικό Γραμματέα. Η υπηρεσία είναι αδιαβάθμητη και στελεχώνεται αποκλειστικά με Τμηματάρχες και Διευθυντές. Οι Ειδικοί Επιθεωρητές λειτουργούν στην Υπηρεσία αυτή ως αυτόνομα άτομα δηλαδή οι Τμηματάρχες δεν υπάγονται στους Διευθυντές και δεν έχουν προσωπικό διοικητικής υποστήριξης. Ο συντονισμός των ενεργειών τους γίνεται αποκλειστικά από τον Πολιτικό Προϊστάμενο του Σώματος Ειδικό Γραμματέα και την πολιτική ηγεσία γενικότερα.

Στην υπηρεσία αυτή συνιστώνται πέντε (5) οργανικές θέσεις Προϊσταμένων Διεύθυνσης και πέντε (5) οργανικές θέσεις Προϊσταμένων Τμημάτων, οι οποίες

κατανέμονται αντίστοιχα ανά τρεις (3) για Κοινωνικούς Επιθεωρητές Εργασίας και ανά δύο (2) για Τεχνικούς ή Υγειονομικούς Επιθεωρητές Εργασίας.

Αρμοδιότητα της υπηρεσίας είναι:

α) η διενέργεια τακτικών ελέγχων της λειτουργίας των επί μέρους υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. και η υποβολή στον Ειδικό Γραμματέα σχετικών αναφορών για τη βελτίωση του παρεχομένου έργου,

β) η διενέργεια ελέγχων σε χώρους εργασίας σε οποιοδήποτε μέρος της ελληνικής επικράτειας και η υποβολή του σχετικού πορίσματος και γ. η εκτέλεση κάθε άλλου έργου που του ανατίθεται από τον Ειδικό Γραμματέα και έχει σχέση με την οργάνωση και λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε.

Οι Ειδικοί Επιθεωρητές Εργασίας ασκούν όλες τις αρμοδιότητες και έχουν όλα τα καθήκοντα, υποχρεώσεις και δικαιώματα των υπαλλήλων του Σ.ΕΠ.Ε.

5.7.1 Κοινωνικός Έλεγχος του Σ.ΕΠ.Ε

Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων το Συμβούλιο Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Κ.Ε.Ε.Ε.), είναι αρμόδιο να γνωμοδοτεί σε θέματα λειτουργίας και δράσης του Σ.ΕΠ.Ε. Το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. λειτουργεί στα πλαίσια του Α.Σ.Ε. και συγκροτείται από:

α) τον Ειδικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που προΐσταται του Σ.ΕΠ.Ε., ως πρόεδρο, ο οποίος αναπληρώνεται, σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας, από τον Επιθεωρητή Εργασίας,

β) έναν (1) Επιθεωρητή Εργασίας, ο οποίος αναπληρώνεται, επίσης, από Επιθεωρητή Εργασίας,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (Ε.Ν.Α.Ε.), που υποδεικνύεται από αυτή,

δ) δύο (2) εκπροσώπους της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.) και έναν (1) της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.), που υποδεικνύονται από τις οργανώσεις αυτές,

ε) τρεις (3) εκπροσώπους εργοδοτικών οργανώσεων και ειδικότερα έναν από το Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), έναν από την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.) και έναν από τη Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.), που υποδεικνύονται από τις οργανώσεις αυτές,

στ) έναν (1) εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Σ.ΕΠ.Ε., που υποδεικνύεται από την αντίστοιχη συνδικαλιστική οργάνωση.

Οι βασικές αρμοδιότητες του Σ.Κ.Ε.Ε.Ε είναι:

α) Η διατύπωση γνώμης σχετικά με τον προγραμματισμό της δράσης και την εν γένει λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε. σε εθνικό επίπεδο, καθώς και των προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού του.

β) Η διατύπωση γνώμης επί της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε.

γ) Η εισήγηση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για την έκδοση νόμων και κανονιστικών πράξεων, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε. και την εξασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων από αυτό υπηρεσιών.

Στο Σ.Κ.Ε.Ε.Ε συμμετέχουν ως εισηγητές οι προϊστάμενοι των αρμόδιων υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. ή άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κατά περίπτωση άλλοι εισηγητές από τους συμμετέχοντες φορείς.

5.7.2 Η Περιφερειακή Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε)

Σε κάθε Διοικητική Περιφέρεια συνιστάται Περιφερειακή Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε.), η οποία είναι γνωμοδοτικό όργανο για τη λειτουργία και δράση του Σ.ΕΠ.Ε. στην Περιφέρεια και συγκροτείται από :

α) το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ως πρόεδρο, ο οποίος αναπληρώνεται σε περίπτωση κωλύματος από το νόμιμο αναπληρωτή του,

β) τον προϊστάμενο της υπηρεσίας του Σ.ΕΠ.Ε. στην έδρα της Περιφέρειας ή το νόμιμο αναπληρωτή του,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ε.Ν.Α.Ε. στην Περιφέρεια ή τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται από αυτή,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του εργατικού κέντρου της έδρας της Περιφέρειας ή τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται με απόφαση της διοίκησής του,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο της πλέον αντιπροσωπευτικής εργοδοτικής οργάνωσης από τη βιομηχανία, τη βιοτεχνία και το εμπόριο, της έδρας της Περιφέρειας ή τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται με απόφαση της διοίκησής της. Εισηγητές ορίζονται κατά περίπτωση και ανάλογα με τα συζητούμενα θέματα Κοινωνικοί ή Τεχνικοί ή Υγειονομικοί Επιθεωρητές Εργασίας ή εκπρόσωποι των συμμετεχόντων φορέων.

Οι βασικότερες αρμοδιότητες του Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε. είναι:

α) η διατύπωση γνώμης σχετικά με τον προγραμματισμό της δράσης και την εν γένει λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε. στην Περιφέρεια,

β) η διατύπωση γνώμης επί της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε. στην Περιφέρεια.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν χωρίς ψήφο, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου της, εκπρόσωποι επιστημονικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες. Ενώ, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ρυθμίζονται τα θέματα των συνεδριάσεων, της λήψης αποφάσεων, της γραμματειακής υποστήριξης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εύρυθμη λειτουργία της Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε.

6. ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Σ.Ε.Π.Ε

Το Σ.Ε.Π.Ε είδαμε ότι αποτελεί τον βασικό ελεγκτικό μηχανισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Οι Κοινωνικοί, Τεχνικοί και Υγειονομικοί Επιθεωρητές του λειτουργούν ως συμβουλευτικά και ελεγκτικά όργανα. Το σώμα αυτό κάθε έτος συντάσσει μια Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων, προκειμένου να αναφερθούν σ' αυτή όλα τα νέα δεδομένα από τη ραγδαία ανάπτυξη των ευέλικτων μορφών εργασίας καθώς και της αδήλωτης εργασίας βοηθώντας με τα στοιχεία που επεξεργάζεται, στην ενίσχυση αποτελεσματικότητας του ΣΕΠΕ και στην αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών του. Προτείνει με τα συμπεράσματα τις παρατηρήσεις, τις προτάσεις, τα σχόλια τις δέουσες αλλαγές συμβάλλοντας στην ενίσχυση των έργων του.

Συγκεκριμένα η Έκθεση Πεπραγμένων του Σ.Ε.Π.Ε. περιλαμβάνει σε πίνακες και σχετικά διαγράμματα :

- στοιχεία ελέγχων της κοινωνικής επιθεώρησης όπως έλεγχοι, μηνύσεις, κυρώσεις, πρόστιμα,
- στοιχεία ελέγχων τεχνικής και υγειονομικής επιθεώρησης, όπως έλεγχοι, κυρώσεις,
- στοιχεία κοινωνικών θεμάτων για τις εργατικές διαφορές, καταστάσεις προσωπικού, υπερωρίες-Κυριακές-νυχτερινά, συμβάσεις εργασίας,
- στοιχεία εργατικών ατυχημάτων,
- συγκριτικούς πίνακες,
- προτάσεις, συμπεράσματα.

Επίσης η Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων του Σ.Ε.Π.Ε. κοινοποιείται στις πλέον αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων καθώς και στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ Σ.ΕΠ.Ε ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΛΛΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ-ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Το Σ.ΕΠ.Ε συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με το αντικείμενο της αποστολής του με άλλους φορείς του εσωτερικού ή εξωτερικού. Ειδικότερα στο Εσωτερικό το έργο και οι αρμοδιότητες του Σ.ΕΠ.Ε. συνδέονται με το αντικείμενο άλλων φορέων όπως Ι.Κ.Α., Ο.Α.Ε.Δ., Σ.Δ.Ο.Ε., Δ.Ο.Υ., Δ/ΝΣΗ Ελέγχου Υπουργείου Οικονομικών κλπ. με άλλα λόγια έχουμε εφαρμογή διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου ως ακολούθως:

7.1 Βασικές Ενέργειες των Επιθεωρητών του Σ.ΕΠ.Ε κατά την Διενέργεια Ελέγχου σε μια Επιχείρηση

Όταν τα συνεργεία των Κοινωνικών Επιθεωρητών Εργασίας λάβουν εντολή ελέγχου διερευνούν τα κάτωθι σε μια επιχείρηση:

- Τον Πίνακα Προσωπικού και ωρών εργασίας
- Το Ειδικό Βιβλίο Καταχώρησης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού ΙΚΑ
- Την Ατομική Σύμβαση Εργασίας (Π.Δ 156/94)
- Το Βιβλίο Αδειών
- Τα Αναλυτικά Εκκαθαριστικά Σημειώματα Αποδοχών
- Την Σφραγίδα με τα φορολογικά στοιχεία της επιχείρησης
- Την Ταμειακή Μηχανή
- Το Πιστοποιητικό Αρμόδιας Δ.Ο.Υ. για Έναρξη Εργασιών

Αν κατά τη διάρκεια του ελέγχου εντοπίσουν:

- τυχόν ανασφάλιστους ή παράνομα απασχολούμενους εργαζόμενους ή χωρίς άδεια παραμονής είναι υποχρεωμένοι να ενημερώσουν τις αρμόδιες υπηρεσίες αυτοί (π.χ. αρμόδιο Αστυνομικό Τμήμα, Ι.Κ.Α., Ο.Α.Ε.Δ.),
- ότι δεν υπάρχει η Σφραγίδα με τα φορολογικά στοιχεία της επιχείρησης ή η Ταμειακή Μηχανή ή το Πιστοποιητικό Αρμόδιας Δ.Ο.Υ. για Έναρξη Εργασιών τότε ενημερώνεται εγγράφως η Δ/νση Ελέγχου, τμήμα Β', της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ που εν συνεχεία ενημερώνει το Σ.Δ.Ο.Ε. και την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Τέλος όταν κατά τον έλεγχο, στην θεώρηση και παραλαβή των Καταστάσεων Προσωπικού οι επιθεωρητές ελέγχοντας την ημερομηνία αναγγελίας πρόσληψης του εργαζομένου στον Ο.Α.Ε.Δ., όπου αν δεν έχει προηγηθεί η αναγγελία πρόσληψης της κατάθεσης του εν λόγω εγγράφου ή αν δεν έχουν περάσει 15 ημέρες από την αναγγελία το Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης δεν κάνει δεκτή την κατάσταση προσωπικού.

7.2 Συνεργαζόμενες Ελεγκτικές Υπηρεσίες Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υπουργείου Οικονομικών

Στο Υπουργείο Οικονομικών, οι Κεντρικές Υπηρεσίες, κατά κύριο λόγο, εποπτεύουν και παρέχουν εντολές και οδηγίες προς τις περιφερειακές υπηρεσίες για την χάραξη στρατηγικής και ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας.

Μεταξύ αυτών υφίσταται η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ στην οποία υπάγεται η Δ/ΝΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ και τα τμήματα Α', Β', Γ', Δ' και Ε', όπου η αρμοδιότητα του Α' τμήματος είναι ο Σχεδιασμός Φορολογικών Ελέγχων (Φ.Ε.Κ. 128/Α/20-6-96, Π.Δ. 167), η αρμοδιότητα του Β' τμήματος είναι ο Συντονισμός Φορολογικών Ελέγχων, η αρμοδιότητα του Γ' είναι οι ποινές, του Δ' (ΦΕΚ 110/Α'/τμήματος/17-5-2002) είναι η υποστήριξη του ελεγκτικού μηχανισμού και του Ε' (Ν.3691/08 Φ.Ε.Κ.166/Α/5-8-2008) είναι η πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες. Σημειώνεται ότι επίκειται αλλαγή Διευθύνσεων και τμημάτων άμεσα.

Το Σ.ΕΠ.Ε συνεργάζεται με το Β' τμήμα, ενημερώνοντας αυτό με έγγραφο για τις παραβάσεις φορολογικού ενδιαφέροντος. Η υποστήριξη όλου του φοροεισπρακτικού και φοροελεγκτικού μηχανισμού ανήκει στην ΓΓΠΣ (Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων).

Η αρμοδιότητα του τακτικού φορολογικού ελέγχου σχετίζεται με τα ακαθάριστα έσοδα ήτοι:

- Όταν τα ακαθάριστα έσοδα μιας επιχείρησης που έκλεισε πχ το έτος 2009 είναι 9.000.001ευρώ και άνω, τότε η αρμοδιότητα διενέργειας οριστικού (τακτικού) φορολογικού ελέγχου ανήκει στο ΔΕΚ, ανεξάρτητα αν της ελεγχόμενης χρήσης είναι μεγαλύτερα από αυτά της τρέχουσας. Υφίστανται δύο Δ.Ε.Κ. (Αθήνα, Θεσ/νίκη).

- Όταν τα ακαθάριστα έσοδα μιας επιχείρησης είναι 1.030.001 έως 9.000.000 τότε η αρμοδιότητα διενέργειας οριστικού (τακτικού) φορολογικού ελέγχου ανήκει στο ΠΕΚ. Υφίστανται έξι Π.Ε.Κ. (Αθήνα, Πειραιά, Θεσ/κη, Πάτρα, Λάρισα, Ιωάννινα)

Για τα υπόλοιπα ακαθάριστα έσοδα από 1-1.030.000 η αρμοδιότητα ελέγχου περιέρχεται στις Δ.Ο.Υ., με διάκριση σε Α΄ και Β΄ τάξης.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγ.1.του άρθρου 31, του ν.2238/94, όπως ισχύει, η Υπηρεσία που διενεργεί τον φορολογικό έλεγχο, τακτικό ή προσωρινό υποχρεούται αμέσως μετά την ολοκλήρωση του να ενημερώσει τον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό σχετικά με την απόδοση ή μη των ασφαλιστικών εισφορών παραβίαση της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις οικείες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου.

Οι δαπάνες μισθοδοσίας δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση αν δεν έχουν εξοφληθεί μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή επιταγών που εξοφλούνται μέσω των ίδιων λογαριασμών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου. Η ως άνω απόφαση δεν έχει εκδοθεί ακόμα για την ενημέρωση των ασφαλιστικών οργανισμών προκειμένου να υλοποιηθεί η διάταξη.

Το ΣΕΠΕ ενημερώνοντας εγγράφως το Β΄ τμήμα της Δ/σης Ελέγχου αυτό με την σειρά του δίνει οδηγίες εγγράφως στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τις δέουσες ελεγκτικές της ενέργειες καθώς και την εν συνεχεία ενημέρωση του Β΄ τμήματος.

7.3 Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε)-Αρμοδιότητες και Διάρθρωση

Εκτός των ανωτέρω Υπηρεσιών, ο προληπτικός και ο προσωρινός έλεγχος διενεργείται και από το Σ.Δ.Ο.Ε (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος). Θα κάνουμε ιδιαίτερη ανάλυση για το ΣΔΟΕ αφού προσομοιάζει περισσότερο με το έργο του Σ.Ε.Π.Ε. Με τον Ν. 3842/23-4-2010 (ΦΕΚ 58/Α), άρθρο 88, η ΥΠΠΕΕ (Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων.) μετονομάστηκε σε Σ.Δ.Ο.Ε.

Οι αρμοδιότητες του ΣΔΟΕ αφορούν την αποκάλυψη και καταπολέμηση εστιών οικονομικού εγκλήματος, μεγάλη φοροδιαφυγή και λαθρεμπορία, έλεγχο κίνησης κεφαλαίων, έλεγχο της διακίνησης αγαθών και υπηρεσιών, κατοχή και διακίνηση ή υπό ειδικό καθεστώς ειδών και ουσιών, έλεγχο της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που σχετίζονται με τις εθνικές και κοινοτικές επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις.

Το ΣΔΟΕ διαρθρώνεται στην Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) και τις Περιφερειακές Διευθύνσεις. Η Κ.Υ. διαρθρώνεται στις εξής μονάδες (Π.Δ.85/2005/ΦΕΚ. 122/Α/25-5-2005):

Α) Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης, Επικοινωνίας, Πληροφόρησης και παραπόνων πολιτών .

Β) Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης.

- 1) Τμήμα Α΄-Διοικητικής Μέριμνας
- 2) Τμήμα Β΄-Διεθνους Συνεργασίας και Αμοιβαίας Διοικητικής Συνδρομής
- 3) Τμήμα Γ΄-Μέσων Δίωξης και Προμηθειών
- 4) Τμήμα Δ΄-Νομικής Υποστήριξης.
- 5) Τμήμα Ε΄-Επανελέγχων και Εσωτερικού Ελέγχου

Γ) Διεύθυνση Σχεδιασμού και Συντονισμού Ελέγχων.

- 1) Τμήμα Α΄-Πληροφορικής και Προγραμματισμού
- 2) Τμήμα Β΄-Φορολογικών Ελέγχων
- 3) Τμήμα Γ΄-Τελωνειακών Ελέγχων
- 4) Τμήμα Δ΄-Συντονισμού Ελέγχων και Δίωξης Ναρκωτικών και Όπλων
- 5) Τμήμα Ε΄-Τηλεπικοινωνιών και Τηλεπικοινωνιακής Υποστήριξης

Δ) Διεύθυνση Ειδικών Υποθέσεων.

- 1) Τμήμα Α΄-Κοινωνικών και Εθνικών Επιδοτήσεων και Επιχορηγήσεων
- 2) Τμήμα Β΄-Ειδικών Οικονομικών Υποθέσεων
- 3) Τμήμα Γ΄-Πληροφορικής, Ηλεκτρονικού Εμπορίου και Ηλεκτρονικού Εγκλήματος

Οι περιφερειακές διευθύνσεις του ΣΔΟΕ διαρθρώνονται ως εξής:

- 1) Επιχειρησιακή Δ/ση Ειδικών Υποθέσεων Αθηνών.
- 2) Επιχειρησιακή Δ/ση Ειδικών Υποθέσεων Θεσσαλονίκης.
- 3) Περιφερειακή Δ/ση Αττικής.

- 4) Περιφερειακή Δ/νση Κ. Μακεδονίας.
- 5) Περιφερειακή Δ/νση Α. Μακεδονίας & Θράκης
- 6) Περιφερειακή Δ/νση Δ. Μακεδονίας
- 7) Περιφερειακή Δ/νση Δ. Ελλάδας
- 8) Περιφερειακή Δ/νση Ηπείρου
- 9) Περιφερειακή Δ/νση Θεσσαλίας
- 10) Περιφερειακή Δ/νση Ιονίων Νήσων
- 11) Περιφερειακή Δ/νση Στερεάς Ελλάδας
- 12) Περιφερειακή Δ/νση Πελοποννήσου
- 13) Περιφερειακή Δ/νση Β. Αιγαίου
- 14) Περιφερειακή Δ/νση Αιγαίου
- 15) Περιφερειακή Δ/νση Κρήτης

Στις παραπάνω Δ/νσεις υπάγονται διάφορα τμήματα όπως ελέγχων, διοικητικής υποστήριξης, προγραμματισμού κ.α.

Το Σ.ΕΠ.Ε ενημερώνοντας εγγράφως το Β' τμήμα της Δ/νσης Ελέγχου αυτό με την σειρά του δίνει οδηγίες με έγγραφο, αναλόγως των καταγγελλομένων από το Σ.ΕΠ.Ε, η αρμοδιότητα ενεργειών μπορεί να ανήκει στην Κ.Υ. του ΣΔΟΕ, για τις δέουσες ελεγκτικές του ενέργειες και παράλληλα ζητά από αυτή (Κ.Υ.) την εν συνεχεία ενημέρωση του Β' τμήματος για τις τυχόν περαιτέρω ενέργειες του. Το Σ.ΕΠ.Ε ενημερώνει και τις υπηρεσίες του ΙΚΑ ,ΟΑΕΔ κ.α.

Μία πρόταση προκειμένου να αντιμετωπίσουν σφαιρικά και ολοκληρωμένα τον έλεγχο θα ήταν η άμεση συνεργασία μεταξύ των Υπηρεσιών των δύο Υπουργείων αφού βλέπουμε ότι υπάρχουν πολλές παραβάσεις φοροδιαφυγής, εισφοροδιαφυγής και αδήλωτης εργασίας. Η διάρθρωση και το νομοθετικό πλαίσιο του Σ.Δ.Ο.Ε. θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και στη μελλοντική αναδιάρθρωση του Σ.ΕΠ.Ε.

Αντίστοιχα τα βασικά όπλα κατά της **αδήλωτης (μαύρης) εργασίας και της εισφοροδιαφυγής** είναι το Σ.ΕΠ.Ε, οι ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΕΥΠΕΑ (Ν.2556/97, ΦΕΚ 270/Α/1997) & τα ΜΙΚΤΑ ΚΛΙΜΑΚΙΑ ΙΚΑ - ΕΥΠΕΑ όπου αντίστοιχα ενεργούν όπως το Σ.Δ.Ο.Ε. κυρίως μυστικά και αιφνιδιαστικά.

7.4 Φορολογικός Έλεγχος

Φορολογικός έλεγχος είναι το σύνολο των ελεγκτικών ενεργειών και επαληθεύσεων, διενεργείται από τους ελεγκτές του Υπουργείου αι Οικονομικών και επιδιώκει:

- α) Τη διαπίστωση εφαρμογής των φορολογικών διατάξεων.
- β) Τη διαπίστωση της υποβολής των φορολογικών δηλώσεων και λοιπών καταστάσεων, όπως η υποχρέωση αυτή προβλέπεται από τους διαφόρους κώδικες της Ελληνικής νομοθεσίας (*Βιβλίων και Στοιχείων, Εισοδήματος, Φ.Π.Α. κ.λπ.*).
- γ) Την επαλήθευση του περιεχομένου των δηλώσεων σε σχέση πάντα με τα οικονομικά δεδομένα (όπως αυτά προκύπτουν από τα προβλεπόμενα και τηρούμενα βιβλία και στοιχεία και τα οποία απαραίτητα θα πρέπει να έχουν τηρηθεί σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής επιστήμης και του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (*στις περιπτώσεις που είναι υποχρεωτική η εφαρμογή του*)).
- δ) Τον προσδιορισμό των οικονομικών αποτελεσμάτων και τον καθορισμό των φορολογικών υποχρεώσεων.

Ένα αποτελεσματικό σύστημα φορολογικών ελέγχων συμβάλλει:

- α) Στην αύξηση των Δημοσίων εσόδων.
- β) Στην επιτάχυνση του ρυθμού της οικονομικής ανάπτυξης.
- γ) Στη δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών.

7.4.1 Διάκριση Φορολογικών Ελέγχων

i. Προληπτικός φορολογικός έλεγχος

Σκοπό έχει τη διαπίστωση της εφαρμογής των διατάξεων του Κ.Β.Σ. και τη διαπίστωση εκπλήρωσης των ληξιπροθέσμων φορολογικών υποχρεώσεων ως προς τον φόρο προστιθέμενης αξίας, φόρο μισθωτών υπηρεσιών, λοιπούς παρακρατηθέντες φόρους κ.α.

Κύριος στόχος του προληπτικού φορολογικού ελέγχου, με την αιφνίδια παρουσία των ελεγκτών, είναι το να αποτρέψει τους φορολογούμενους από τη διάπραξη παραβάσεων.

Ο προληπτικός έλεγχος διενεργείται :

α) Εκτός της επιχείρησης, κατά τη διακίνηση αγαθών με σκοπό τη διαπίστωση της διακίνησης αυτών με τα προβλεπόμενα στοιχεία.

β) Εντός της επιχείρησης με σκοπό τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και των λοιπών φορολογικών αντικειμένων.

Ο προληπτικός φορολογικός έλεγχος επιβάλλεται να είναι σύντομος και ουσιαστικός. Ο ελεγκτής δύναται να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε άλλου βιβλίου ή στοιχείου (εκτός των υποχρεωτικώς τηρουμένων).

ii. Προσωρινός φορολογικός έλεγχος

Σκοπό έχει τον καταλογισμό των φόρων-τελών μετά τη διαπίστωση της μη εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων φορολογικών υποχρεώσεων ή της διαπίστωσης εκπλήρωσης ορισμένων εκ των φορολογικών υποχρεώσεων, στις περιπτώσεις που δεν είναι απαραίτητος ο τακτικός φορολογικός έλεγχος ή δεν είναι εφικτός κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Ο προσωρινός φορολογικός έλεγχος εμπεριέχει στοιχεία τόσο προληπτικού όσο και τακτικού ελέγχου και του παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης προσωρινών φύλλων ελέγχου. Καταλογίζονται φόροι που οφείλουν οι επιχειρήσεις βάσει των τηρουμένων βιβλίων και στοιχείων και παρέλειψαν να τους συμπεριλάβουν στις δηλώσεις ή υπέβαλλαν ανακριβείς δηλώσεις.

Αντικείμενο προσωρινού φορολογικού ελέγχου συνήθως τυγχάνουν επιχειρήσεις που δεν υποβάλλουν δηλώσεις, επιχειρήσεις που υποβάλλουν αρνητικές δηλώσεις, επιχειρήσεις για τις οποίες υπάρχουν πληροφορίες φοροδιαφυγής και επιχειρήσεις που εφαρμόζουν εσφαλμένα τις φορολογικές διατάξεις.

iii. Τακτικός φορολογικός έλεγχος

Σκοπό έχει τον πλήρη έλεγχο όλων των φορολογικών αντικειμένων και υποχρεώσεων μιας επιχείρησης και οι οποίοι είναι κατά κανόνα και οριστικοί, εκτός ελαχίστων περιπτώσεων και όταν ο νόμος το επιτρέπει.

Ο τακτικός φορολογικός έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 του Ν. 2238/1994 και πρέπει να είναι εμπεριστατωμένος, πλήρης και οριστικός. Προσδιορίζεται η φορολογητέα ύλη με τεκμηριωμένο πόρισμα, τόσο από τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων όσο και από λοιπά στοιχεία και πληροφορίες.

Τα Φορολογικά Αντικείμενα του ελέγχου είναι τα κατωτέρω:

- έλεγχος Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ)
- έλεγχος Φόρου Εισοδήματος
- έλεγχος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)
- έλεγχος Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ)
- έλεγχος Επενδύσεων
- έλεγχος Αναπτυξιακών Κινήτρων

7.5 Ομοιότητες-Διαφορές Αρμοδιοτήτων Ελεγκτών του Σ.ΕΠ.Ε, της ΕΥΠΕΑ και του Σ.Δ.Ο.Ε

Οι διαφορές εντοπίζονται στα κάτωθι:

- A) Η βασική διαφορά μεταξύ τους αφορά τα αντικείμενα ελέγχου αφού το ΣΔΟΕ έχει την φοροδιαφυγή και το Σ.ΕΠ.Ε και ΕΥΠΕΑ έχουν την παράνομη (αδήλωτη) απασχόληση, την εισφοροδιαφυγή, την ασφαλιστική κάλυψη και την εν γένει εργατική νομοθεσία.
- B) Άλλες διαφορές εντοπίζονται σε ελέγχους που αφορούν τεχνικά θέματα, υγειονομικά θέματα, εργατικά ατυχήματα, κοινωνικά θέματα και εργατικές διαφορές, και κάνουν οι ελεγκτές Σ.ΕΠ.Ε και τον έλεγχο των ενσήμων και εισφορών οι ελεγκτές ΕΥΠΕΑ.
- Γ) Η διαφορά αντιμετώπισης από τους επιτηδευματίες στους ελεγκτές του ΣΔΟΕ από τους ελεγκτές του Σ.ΕΠ.Ε. είναι πολύ μεγάλη (δημιουργούν προβλήματα στους ελεγκτές του Σ.ΕΠ.Ε).

Οι ομοιότητες εντοπίζονται στα κάτωθι:

- A) Μπορούν και ελέγχουν όλες τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του Δημόσιου τομέα.

- Β)** Εξετάζουν τις υποβαλλόμενες καταγγελίες που μπορεί να είναι είτε γραπτές, είτε προφορικές είτε ανώνυμες είτε επώνυμες.
- Γ)** Επιβάλλουν στους παραβάτες κυρώσεις.
- Δ)** Μπορούν να εισέρχονται ολόκληρο το εικοσιτετράωρο στους χώρους εργασίας.
- Ε)** Η λειτουργία των εν λόγω υπηρεσιών ελέγχεται από τον εσωτερικό έλεγχο.
- ΣΤ)** Δεν κυκλοφορούν ένστολοι.
- Ζ)** Δεν φέρουν οπλισμό.
- Η)** Η Υπηρεσιακή δράση τους βασίζεται στον «αιφνιδιασμό»

Το Σ.ΕΠ.Ε όμως κατά τον έλεγχο μιας επιχείρησης μπορεί να ελέγξει και διάφορα φορολογικά στοιχεία και εν συνεχεία να ενημερώσει τις φορολογικές και άλλες Υπηρεσίες. Για τον λόγο αυτό θέμα προς νομοθετική ρύθμιση μπορεί να είναι η συνεργασία των Υπηρεσιών των δύο Υπουργείων αφού το κύρος του Σ.Δ.Ο.Ε θα είναι καταλυτικό στους ελέγχους.

7.6 Λοιπές Συνεργαζόμενες Υπηρεσίες με το Σ.ΕΠ.Ε

Η καθιέρωση διαδικασιών διασύνδεσης και διασταυρώσεις στοιχείων με άλλες υπηρεσίες για την υποβοήθηση των ελέγχων του ΣΕΠΕ όπως με το ΙΚΑ (διασταύρωση στοιχείων αποδοχών), τον ΟΑΕΔ (αυτός εντοπίζει τυχόν παραβάσεις των προηγούμενων καταστάσεων), το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (εντοπίζει επίσης τυχόν παραβάσεις των προηγούμενων καταστάσεων όπως ο ΟΑΕΔ), το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (άδειες αλλοδαπών) είναι απαραίτητη για την διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων και την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας.

Πρέπει να επιστήσουμε την προσοχή στην διενέργεια μικτών ελέγχων (άρθρο 51 Ν.3655/2008) με στόχο την αντιμετώπιση του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας θεωρείται ότι ίσως να έχει αποτέλεσμα σε μεμονωμένες περιπτώσεις. Η πρακτική του ελέγχου κάθε Υπηρεσίας ιδίου ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ή παρομοίου αντικειμένου χωριστά έχει αποδειχτεί στην πράξη καλύτερη λόγω αποφυγής επικαλύψεων.

8. ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

8.1 Ερωτηματολόγιο προς τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες

Το κατωτέρω ερωτηματολόγιο δόθηκε σε τέσσερις ελεγκτές του Σ.ΕΠ.Ε και στην Γραμματέα του Υπουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων κύριο Κουτρουμάνη Γ. καθώς και σε δύο ελεγκτές του Υπουργείου Οικονομικών, ήτοι Ε. Ο., Κ. Κ., Σ. Κ, Κ.Τ., και Α.Σ., Δ.Α., και Κ.Λ

Από τις αντίστοιχες απαντήσεις δημιουργήσαμε τα επόμενα δύο κεφάλαια που περιγράφουν τα προβλήματα και τις προτάσεις βελτίωσης της λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1:Θεωρείται ικανοποιητικός αριθμός των επιθεωρητών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Ο μικρός αριθμός Επιθεωρητών Εργασίας, (λιγότεροι από 450 Κοινωνικοί Επιθεωρητές από 730 που θα έπρεπε) για περίπου 900.000 επιχειρήσεις διευκολύνει απεριόριστα την παραβατικότητα..

ΕΡΩΤΗΣΗ 2:Είναι επανδρωμένα ικανοποιητικά τα περιφερειακά κέντρα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, με συνέπεια υπηρεσίες, σε απομακρυσμένες κυρίως περιοχές, στελεχώνονται από ένα μόνο υπάλληλο, με αποτέλεσμα ο εν λόγω Επιθεωρητής Εργασίας «να αναγκάζεται να κλειδώνει την Υπηρεσία», προκειμένου να πραγματοποιήσει επιτόπιους ελέγχους.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3:Είναι ικανοποιητικό το σύστημα εκπαίδευσης των υπαλλήλων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Είναι απαραίτητος ο επανασχεδιασμός του συστήματος εκπαίδευσης των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας για την ουσιαστικότερη κατάρτιση και επιμόρφωσή τους σε θέματα νέων τεχνολογιών, εργατικής νομοθεσίας και διαχείρισης των διαδικασιών εργατικής διαφοράς.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4:Υπάρχει Εγχειρίδιο Διαδικασιών που να περιγράφει τον τρόπο εκτέλεσης των εργασιών, τους συμμετέχοντες και τα αρχεία που χρησιμοποιούνται σε κάθε εργασία; Αν ναι θεωρείται ότι είναι πλήρες ως προς το περιεχόμενο του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το μικρό χρονικό διάστημα της αρχικής εκπαίδευσης των Επιθεωρητών, αλλά και η έλλειψη κάποιου εγχειριδίου, βάσει του οποίου πρέπει να

εκτελούνται οι έλεγχοι των επιχειρήσεων, συνδέονται άμεσα και με το προηγούμενο πρόβλημα, διότι οι επιτόπιοι έλεγχοι στηρίζονται, σε μεγάλο βαθμό, σε υποκειμενικά κριτήρια, με αποτέλεσμα οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Σώματος να μη δρουν βάσει κοινών αρχών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5:Πόσο επηρεάζει η μη κωδικοποίηση της εργατικής νομοθεσίας και τι προβλήματα δημιουργεί στο Σ.ΕΠ.Ε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η έλλειψη κωδικοποίησης της εργατικής νομοθεσίας, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ισχύουσα νομοθεσία περιλαμβάνει αρκετές ξεπερασμένες από τις τεχνολογικές εξελίξεις, ασαφείς ή αλληλεπικαλυπτόμενες διατάξεις, που δημιουργούν σύγχυση και δυσκολίες, τόσο στην εφαρμογή τους από τις επιχειρήσεις, όσο και στο ελεγκτικό έργο των επιθεωρητών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6:Δύνανται να υποβληθούν ηλεκτρονικά οι καταστάσεις προσωπικού;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι αφού δεν υφίσταται μηχανοργάνωση. Αν υπήρχε θα ευνοούσε την απλοποίηση των διαδικασιών, όπως την ηλεκτρονική υποβολή των καταστάσεων προσωπικού και άλλων εγγράφων, που θα αποδέσμευε έναν ουσιαστικό όγκο εργατωρών για την εκτέλεση του ελεγκτικού έργου του Επιθεωρητή, αλλά και την τήρηση στατιστικών στοιχείων σχετικά με τον αριθμό των επιχειρήσεων και του εργατικού δυναμικού ανά περιοχή, απαραίτητη για τον κατάλληλο σχεδιασμό και την ορθή άσκηση της πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7:Υπάρχει Μηχανοργάνωση στην Κεντρική Υπηρεσία στο Υπουργείο Εργασίας και στο Σ.ΕΠ.Ε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Η έλλειψη μηχανοργάνωσης στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και στο Σ.ΕΠ.Ε. αποτελεί ένα σοβαρό πρόβλημα για την εύρυθμη λειτουργία του Σώματος, αφού έχει ως αποτέλεσμα την ανομοιογένεια της δράσης των Επιθεωρητών και των προφορικών και γραπτών απαντήσεων ανά την επικράτεια, λόγω κυρίως του γεγονότος ότι έχει σήμερα ατονήσει η σύνταξη και αποστολή εγκυκλίων οδηγιών και η γνωστοποίηση στις Επιθεωρήσεις Εργασίας των θέσεων του Υπουργείου επί σημαντικών ζητημάτων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 8:Υπάρχουν εξοικειωμένα σημαντικά στελέχη στους Η/Υ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, με συνέπεια η μη εξοικείωση σημαντικών στελεχών της Υπηρεσίας στη χρήση των Η/Υ και φυσικά της ηλεκτρονικής επικοινωνίας να είναι πηγή πολλών επιμέρους προβλημάτων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 9:Θεωρείται απαραίτητος ο ενιαίος τρόπος εισόδου και εξόδου των εργαζομένων στις επιχειρήσεις(π.χ. κάρτα εισόδου-εξόδου);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Απολύτως ναι και μάλιστα να δοθούν κίνητρα για την εφαρμογή του στους επιχειρηματίες. Αφού σε δεδομένο έλεγχο θα διαπιστώνονται ταχύτατα εργαζομένοι- βάρδιες , ώρες απασχόλησης κτλ.

ΕΡΩΤΗΣΗ 10:Υπάρχει ηλεκτρονικό πρωτόκολλο για υποβολή αιτημάτων και άλλων στοιχείων από πολίτες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Η ηλεκτρονική υποβολή στοιχείων από τους πολίτες στις Επιθεωρήσεις Εργασίας αλλά και η καλύτερη οργάνωση της εσωτερικής εργασίας των Επιθεωρήσεων με τη λειτουργία ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου θα συνέβαλε στην άμεση εξυπηρέτηση υπαλλήλων και πολιτών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11:Αξιοποιούνται ικανοποιητικά οι καταγγελίες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Πρέπει να εφαρμοσθεί η ηλεκτρονική υποβολή των καταγγελιών από τους πολίτες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12:Υπάρχει ειδικός αριθμός τηλεφώνου που να δέχεται καταγγελίες αρμοδιότητας ΣΕΠΕ; Εάν υπάρχει, δίνει πληροφορίες και σε άλλα προβλήματα πολιτών; Έχει γίνει σχετική ενημέρωση από τα ΜΜΕ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υπάρχει τηλεφωνικό κέντρο Σ.ΕΠ.Ε. Ο πενταψήφιος τηλεφωνικός αριθμός 15512 όμως θα πρέπει να γίνει ευρύτερα γνωστός στους πολίτες όχι μόνο για καταγγελίες αλλά και για την παροχή πληροφοριών. Όσον αφορά τα ΜΜΕ δεν έχει γίνει σχετική ενημέρωση ειδικά για τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργεί η εισφοροδιαφυγή σαν αποτέλεσμα της αδήλωτης εργασίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13:Υπάρχει τμήμα μελέτης, αξιολόγησης και προώθησης καταγγελιών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υπάρχει αλλά είναι σε εμβρυακή μορφή.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14:Πρέπει να γίνουν αυστηρότερες οι ποινές τα πρόστιμά και οι κυρώσεις στους παραβάτες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πρέπει να γίνουν αυστηρότερες οι ποινές στους παραβάτες και σε κάποιες περιπτώσεις πρέπει να προβλεφτούν σοβαρές ποινικές κυρώσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 15:Υπάρχει αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων Υπηρεσιών για παράδειγμα στην επιβολή προστίμων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, με συνέπεια η επιβολή διοικητικών κυρώσεων (προστίμων) από άλλες Αρχές παρά την διαπίστωση της παράβασης από τον Επιθεωρητή Εργασίας (όπως π.χ. για παράνομη απασχόληση αλλοδαπών από τον Περιφερειάρχη), προκαλεί αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ των αντίστοιχων Αρχών και σύγχυση στις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε έλεγχο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 16: Πρέπει το Σ.ΕΠ.Ε να υπόκειται σε Εσωτερικό έλεγχο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι Επιθεωρητές Εργασίας πρέπει να υπόκεινται σε εσωτερικό έλεγχο, ώστε να εντοπίζονται λαθεμένες πρακτικές ελέγχου και να αποτρέπονται φαινόμενα διαφθοράς.

ΕΡΩΤΗΣΗ 17:Η δομή του ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ χρειάζεται βελτίωση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Χρειάζεται πλήρη αναδιάρθρωση κατά τα πρότυπα άλλων Υπουργείων όπως για παράδειγμα του Υπουργείου Οικονομικών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 18: Υπάρχει απεριόριστη άσκηση καθηκόντων από τους ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ του Εσωτερικού Ελέγχου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Η περιορισμένη άσκηση εκ μέρους των Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας του εσωτερικού ελέγχου των Υπηρεσιών είναι ένα ακόμη πρόβλημα, για την δράση και λειτουργία αυτών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 19:Πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Εργασίας, Σ.ΕΠ.Ε, αντιπροσώπων εργοδοτών και εργαζομένων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πρέπει να υπάρξει συνεργασία. Η ύπαρξη τριμερούς συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Εργασίας-Σ.ΕΠ.Ε. και των αντιπροσώπων των εργοδοτών και

εργαζομένων, ώστε να ληφθούν υπόψη όλες οι πλευρές και να υπάρξει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 20:Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να εμπλακούν στον Εξωτερικό και Εσωτερικό έλεγχο του ΣΕΠΕ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όσον αφορά στον εξωτερικό έλεγχο, θα μπορούσε να υπάρξει εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στον έλεγχο του συνολικού έργου της Επιθεώρησης. Συγκεκριμένα ο έλεγχος του αριθμού ελέγχων και αν είναι εντός της αρχικής στοχοθεσίας. Όσον αφορά τον εσωτερικό έλεγχο δεν θεωρείται απαραίτητος σύμφωνα με τους ελεγκτές και έχουν πολλές επιφυλάξεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 21:Αξιοποιείται η διεθνής εμπειρία για τη διαχρονική αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε πολλές περιπτώσεις ναι, αλλά όχι σε ικανοποιητικό επίπεδο αφού δεν υπάρχουν ανταλλαγές υπαλλήλων μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε.

ΕΡΩΤΗΣΗ 22:Υπάρχει επαρκής αριθμός μεταφορικών μέσων για την μετάβαση σε απομακρυσμένες περιοχές καθώς και επαρκείς οικονομικοί πόροι για τη συντήρηση και τα έξοδα των μεταφορικών μέσων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υπάρχει έλλειψη αυτοκινήτων και αναντιστοιχία οδηγών και αυτοκινήτων καθώς και έλλειψη οικονομικών πόρων για καύσιμα, συντήρηση των διαθέσιμων αυτοκινήτων, που οδηγούν στη μείωση των ελέγχων, κυρίως στις απομακρυσμένες περιοχές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 23:Πραγματοποιείται αντικατάσταση των παλαιάς τεχνολογίας συσκευών με νέας όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, με συνέπεια η μη ανανέωση της υπάρχουσας υλικοτεχνικής υποδομής (π.χ. των ηλεκτρονικών υπολογιστών, φωτοτυπικών μηχανημάτων κτλ), η οποία είναι παλιάς τεχνολογίας και περιορισμένων δυνατοτήτων, είναι μία ακόμη πηγή προβλημάτων, όπως οι χρονοβόρες διαδικασίες διεκπεραίωσης των εγγράφων και η ενίσχυση της γραφειοκρατίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 24:Θεωρείται απαραίτητη η παρουσία του Σ.Α.Ο.Ε στα μεικτά συνεργεία έλεγχου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Απολύτως ναι, αφού αφενός τα αντικείμενα ελέγχου είναι και οικονομικού ενδιαφέροντος και αφετέρου θα προσδοθεί κύρος στα συνεργεία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 25:Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ χρειάζεται βελτίωση:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Να γίνει πιο καλαίσθητο και να υπάρχουν αναφορές και σε άλλες χώρες.

Από τις παραπάνω απαντήσεις πρόέκυψαν τα παρακάτω κεφάλαια.

8.2 Προβλήματα Λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε.

Σύμφωνα, με τη διαδικασία της συνέντευξης προέκυψε ότι τα κυριότερα προβλήματα λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε είναι τα εξής:

- 1) Ο εσωτερικός φόρτος εργασίας στις Επιθεωρήσεις Εργασίας, σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού, αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα της λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε., μια εκ των πραγμάτων θέτει σε δεύτερη μοίρα το ελεγκτικό έργο των Επιθεωρητών. Υπάρχουν υπηρεσίες που αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα υποστελέχωσης, το οποίο αντιμετωπίζεται με προσωρινές λύσεις, όπως με προσωπικό απασχολούμενο με σχέση μαθητείας ή συμβάσεις ορισμένου χρόνου μερικής απασχόλησης. Άλλες πάλι υπηρεσίες, σε απομακρυσμένες κυρίως περιοχές, στελεχώνονται από ένα μόνο υπάλληλο, με αποτέλεσμα ο εν λόγω Επιθεωρητής Εργασίας «να αναγκάζεται να κλειδώνει την Υπηρεσία», προκειμένου να πραγματοποιήσει επιτόπιους ελέγχους.
- 2) Η έλλειψη Μηχανοργάνωσης στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και στο Σ.ΕΠ.Ε. αποτελεί ένα εξίσου σοβαρό πρόβλημα για την εύρυθμη λειτουργία του Σώματος, αφού έχει ως αποτέλεσμα την ανομοιογένεια της δράσης των Επιθεωρητών και των προφορικών και γραπτών απαντήσεων ανά την επικράτεια, λόγω κυρίως του γεγονότος ότι έχει σήμερα ατονήσει η σύνταξη και αποστολή εγκυκλίων οδηγιών και η γνωστοποίηση στις Επιθεωρήσεις Εργασίας των θέσεων του Υπουργείου επί σημαντικών ζητημάτων. Επιπλέον, δεν ευνοεί την απλοποίηση των διαδικασιών, όπως την ηλεκτρονική υποβολή των καταστάσεων προσωπικού και άλλων εγγράφων, που θα αποδέσμευε έναν ουσιαστικό όγκο εργατοωρών για την εκτέλεση του ελεγκτικού έργου του Επιθεωρητή, αλλά και την τήρηση στατιστικών στοιχείων σχετικά με τον αριθμό των επιχειρήσεων και του

εργατικού δυναμικού ανά περιοχή, απαραίτητη για τον κατάλληλο σχεδιασμό και την ορθή άσκηση της πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας.

- 3) Επίσης, η μη ανανέωση της υπάρχουσας υλικοτεχνικής υποδομής (π.χ. των ηλεκτρονικών υπολογιστών, φωτοτυπικών μηχανημάτων), η οποία είναι παλιάς τεχνολογίας και περιορισμένων δυνατοτήτων, είναι μία ακόμη πηγή προβλημάτων, όπως οι χρονοβόρες διαδικασίες διεκπεραίωσης των εγγράφων και η ενίσχυση της γραφειοκρατίας.
- 4) Η έλλιπής υλικοτεχνική υποδομή και δη σε Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.), παράλληλα με τη μη εξοικείωση σημαντικών στελεχών της Υπηρεσίας σε βασικές δεξιότητες χρήσης των Η/Υ και φυσικά της ηλεκτρονικής επικοινωνίας είναι πηγή πολλών επιμέρους προβλημάτων.
- 5) Η έλλειψη αυτοκινήτων, η αναντιστοιχία οδηγών και αυτοκινήτων και η έλλειψη οικονομικών πόρων για καύσιμα, συντήρηση των αυτοκινήτων κλπ., οδηγούν στη μείωση των ελέγχων, κυρίως στις απομακρυσμένες περιοχές.
- 6) Η έλλειψη κωδικοποίησης της εργατικής νομοθεσίας, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ισχύουσα νομοθεσία περιλαμβάνει αρκετές ξεπερασμένες από τις τεχνολογικές εξελίξεις, ασαφείς ή αλληλεπικαλυπτόμενες διατάξεις, δημιουργούν σύγχυση και δυσκολίες, τόσο στην εφαρμογή τους από τις επιχειρήσεις, όσο και στο ελεγκτικό έργο των Επιθεωρητών.
- 7) Η επιβολή διοικητικών κυρώσεων (προστίμων) από άλλες Αρχές παρά την διαπίστωση της παράβασης από τον Επιθεωρητή Εργασίας (όπως π.χ. για παράνομη απασχόληση αλλοδαπών από τον Περιφερειάρχη), προκαλεί αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ των αντίστοιχων Αρχών και σύγχυση στις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε έλεγχο.
- 8) Η περιορισμένη άσκηση εκ μέρους των Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας του εσωτερικού ελέγχου των Υπηρεσιών είναι ένα ακόμη πρόβλημα, για την ενιαία δράση και λειτουργία αυτών. Οι Επιθεωρητές Εργασίας πρέπει να υπόκεινται σε εσωτερικό έλεγχο, ώστε να εντοπίζονται λαθεμένες πρακτικές ελέγχου και να αποτρέπονται φαινόμενα διαφθοράς.
- 9) Το μικρό χρονικό διάστημα της αρχικής εκπαίδευσης των Επιθεωρητών, αλλά και η έλλειψη κάποιου εγχειριδίου, βάσει του οποίου πρέπει να εκτελούνται οι έλεγχοι των επιχειρήσεων, συνδέονται άμεσα και με το προηγούμενο πρόβλημα, διότι οι επιτόπιοι έλεγχοι στηρίζονται, σε μεγάλο βαθμό, σε υποκειμενικά κριτήρια, με αποτέλεσμα οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Σώματος να μη δρουν βάσει

κοινών αρχών.

Η αποτελεσματική επίλυση των ανωτέρω προβλημάτων θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της Υπηρεσίας και την εικόνα που σχηματίζουν οι πολίτες, τόσο για τη συγκεκριμένη Υπηρεσία όσο και για το Δημόσιο γενικότερα.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι ιδιαίτερα σημαντική η ύπαρξη τριμερούς συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Εργασίας - Σ.ΕΠ.Ε. και των αντιπροσώπων των εργοδοτών και εργαζομένων, ώστε να ληφθούν υπόψη όλες οι πλευρές και να υπάρξει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

8.3 Προτάσεις για Βελτίωση Λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε

Παρακάτω θα παραθέσουμε τις απόψεις μας για την βελτίωση της λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε όπως τις συγκεντρώσαμε μετά και από σχετικές ερωτήσεις στους υπαλλήλους του.

Πρόταση 1:Χρήση ηλεκτρονικών μέσων Διοίκησης.

Η μείωση της γραφειοκρατίας επιτάσσει τη υποκατάσταση του σημερινού ογκώδους εντύπου αρχείου από τα ηλεκτρονικά μέσα διοίκησης, τα οποία αφενός θα μειώσουν το χρόνο διεκπεραίωσης του διοικητικού έργου των Επιθεωρήσεων και αφετέρου θα επιτρέψουν την ταχεία αναζήτηση στοιχείων. Η ηλεκτρονική υποβολή στοιχείων από τους πολίτες στις Επιθεωρήσεις Εργασίας αλλά και η καλύτερη οργάνωση της εσωτερικής εργασίας των Επιθεωρήσεων με τη λειτουργία ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου θα συμβάλλει στην άμεση εξυπηρέτηση υπαλλήλων και πολιτών. Το Υπουργείο ήδη βρίσκεται σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων πόρων, προκειμένου να εξασφαλιστούν οικονομικοί πόροι για το σχεδιασμό προγραμμάτων που θα συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό του Σ.ΕΠ.Ε. Στόχος του Υπουργείου είναι να δοθεί η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής καταστάσεων προσωπικού και άλλων εγγράφων όπως των γνωστοποιήσεων των συμβάσεων ειδικής μορφής απασχόλησης, της μερικής απασχόλησης και της εκ περιτροπής εργασίας, και να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων των υπαλλήλων σε ένα εσωτερικό διαδίκτυο.

Πρόταση 2:Αύξηση Υπηρεσιακών Αυτοκινήτων

Η διενέργεια επιτόπιων ελέγχων απαιτεί την ύπαρξη και τη δυνατότητα χρήσης μεταφορικού μέσου της Υπηρεσίας (προτάσεις προσωπικού Σ.ΕΠ.Ε Πρακτικά 9^{ης} Συνεδρίας 80-81).

Πρόταση 3: Αξιοποίηση-Αναβάθμιση υπάρχοντος τηλεφωνικού κέντρου Σ.ΕΠ.Ε

Ο πενταψήφιος τηλεφωνικός αριθμός 15512 θα πρέπει να γίνει ευρύτερα γνωστός στους πολίτες όχι μόνο για καταγγελίες αλλά και για την παροχή πληροφοριών αποφορτίζοντας έτσι τον εσωτερικό φόρτο εργασίας των Επιθεωρητών Εργασίας.

Πρόταση 4: Αύξηση Οικονομικών Πόρων

Οι οικονομικοί πόροι αποτελούν την κινητήριου δύναμη λειτουργίας κάθε οργανισμού. Η βασική αρμοδιότητα του Σ.ΕΠ.Ε είναι η πραγματοποίηση ελέγχων σε ολόκληρο το 24ωρο άρα και εκτός κανονικού ωραρίου εργασίας. Το ποσό που εγκρίθηκε το έτος 2009 για υπερωριακή απασχόληση και για απασχόληση κατά τις Κυριακές και απασχόληση κατά τις Κυριακές και τις αργίες ήταν 2.400.000 ευρώ ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2010 ήταν 1.980.000 ευρώ γεγονός το οποίο συνεπάγεται τη μείωση των επιτόπιων ελέγχων. (Καρύδης Ανδρέας Πρακτικά 10^{ης} Συνεδρίασης). Επίσης υπάρχουν επιπλέον δαπάνες όπως η χρήση μεταφορικών μέσων, η αγορά καυσίμων, τα τηλεφωνικά τέλη κτλ οι οποίες μειώθηκαν σημαντικά. Επομένως η αύξηση κονδυλίων και η ανακατανομή των πιστώσεων ανάλογα με τις ανάγκες είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε.

Πρόταση 5: Ενίσχυση του βαθμού ανεξαρτησίας των ελεγκτικών μηχανισμών

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συλλόγου των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας δεν πρέπει να τίθεται καν θέμα ανεξαρτησίας του Σ.ΕΠ.Ε διότι η Κεντρική Υπηρεσία και η Επιθεώρηση Εργασίας είναι δυο άρρηκτα συνδεδεμένες υπηρεσίες καθώς η πρώτη είναι υπεύθυνη για την χάραξη της πολιτικής και η δεύτερη για την υλοποίηση της. Επιπλέον, ο Επιθεωρητής Εργασίας ως δημόσιος υπάλληλος προστατεύεται από το Σύνταγμα καθώς θεωρείται ότι δεν επηρεάζεται από κανέναν. Η διακήρυξη της ανεξαρτησίας των Επιθεωρητών απέναντι σε οποιαδήποτε κυβερνητική μεταβολή ή εξωτερική επιρροή θεωρείται επιβεβλημένη προκειμένου να εξασφαλισθεί το αδιάβλητο των ενεργειών για την διακρίβωση καταγγελιών ή αυτεπάγγελτων παρεμβάσεων.

Πρόταση 6: Βελτίωση Εσωτερικών και Εξωτερικών Ελέγχων

Ο εσωτερικός έλεγχος, ο αυτοέλεγχος και η εφαρμογή συστήματος ποιότητας των υπηρεσιών από την Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας κρίνονται αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της ενιαίας δράσης και λειτουργίας των υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. Όσον αφορά στον εξωτερικό έλεγχο, προτείνονται καινοτόμα μέτρα όπως η εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στον έλεγχο του συνολικού έργου της Επιθεώρησης. Συγκεκριμένα ο έλεγχος του αριθμού ελέγχων και αν είναι εντός της αρχικής στοχοθεσίας.

Πρόταση 7: Συνεργασία Σ.ΕΠ.Ε και Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας

Το Σ.ΕΠ.Ε και η Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας είναι δύο διακριτές υπηρεσίες οι οποίες έχουν κοινούς στόχους και αποτελούν τις δύο βασικές Κυβερνητικές Αρχές που είναι υπεύθυνες για την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια. Συνεπώς πρέπει να υπάρχει συνεργασία ,μεταξύ τους με απώτερο σκοπό την βελτίωση των συνθηκών εργασίας, τη μείωση εργατικών ατυχημάτων και την προστασία της ασφάλειας και της υγείας στους χώρους εργασίας. Με τη συνεργασία αυτή θα επιτευχθεί η υλοποίηση των στόχων του εθνικού προγράμματος για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία όπως προκύπτει από τις Εθνικές Ανάγκες και προτεραιότητες από τις επιλογές της Κοινοτικής Στρατηγικής 2007-2012.

Πρόταση 8: Προώθηση διαφημιστικής καμπάνιας μέσω Μ.Μ.Ε και ιδίως της τηλεόρασης για την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα εισφοροδιαφυγής

Πρόταση 9: Λειτουργία προγραμμάτων κατάρτισης και εκπαίδευσης νέων ελεγκτών στο έλεγχο

Πρόταση 10: Προώθηση νομοθετικών ρυθμίσεων για την ύπαρξη αντικρουόμενων συμφερόντων εργαζομένων και επιχειρηματιών για εισφορές

Το εν λόγω μέτρο μπορεί να συμβάλει στην ύπαρξη κινήτρου για ασφαλιστική κάλυψη.

Πρόταση 11: Αυστηρότερες κυρώσεις στους παραβάτες

Πρόταση 12: Εξασφάλιση, κατά το δυνατό, του αδιάφθορου και της υψηλής ποιότητας των ελεγκτών

Πρόταση 13: Η Μηχανοργάνωση των Υπηρεσιών μεταξύ των άλλων, θα μπορεί να υποστηρίζει διασταύρωση στοιχείων (π.χ. αριθμός επίσημα δηλωθέντων εργαζομένων και των ελεγχόμενων) και θα γίνεται αυτόματος έλεγχος

Πρόταση 14: Να περιορισθούν οι ευνοϊκές ρυθμίσεις που αφορούν χρέη.

Πρόταση 15: Να υπάρξει αμεσότερη συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.

Πρόταση 16: Διαφορετικό μισθολόγιο, λόγω ιδιαιτερότητας του αντικείμενου (αποφυγή παρεκτροπών).

Πρόταση 17: Μη χρησιμοποίηση των ελεγκτών σε άλλα αντικείμενα.

Παρακάτω θα δούμε τις ενέργειες που πρόκειται να γίνουν το 2011

9.ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

9.1 Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) «Μέτρα Κατά της Εισφοροδιαφυγής, Διασφάλιση Εσόδων Ι.Κ.Α., Προτάσεις και άλλα θέματα» (ΝΟΜΟΣ 2556/1997)

Εδώ θα δούμε την δεύτερη ελεγκτική υπηρεσία η οποία εκτός των άλλων ελέγχει και την εισφοροδιαφυγή.

Σύμφωνα με το νόμο 2556/1997 «Μέτρα κατά της εισφοροδιαφυγής, Διασφάλιση εσόδων Ι.Κ.Α και άλλα θέματα» στις έδρες όλων των περιφερειών της χώρας συνίσταται περιφερειακή υπηρεσία ασφάλισης με τίτλο «Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης» (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) Ι.Κ.Α. που υπάγεται απευθείας στο Διοικητή του Ι.Κ.Α. και εποπτεύεται από τους κατά τόπους αρμόδιους συντονιστές. Η Ε.ΥΠ.Ε.Α. της περιφέρειας Αττικής είναι οργανική μονάδα επίπεδου Διεύθυνσης με έδρα την Αθήνα και η χωρική της αρμοδιότητα εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια. Η Ε.ΥΠ.Ε.Α. Αττικής διαρθρώνεται στα παρακάτω τμήματα με ης αντίστοιχες αρμοδιότητες:

➤ Τμήμα Α'-Διοικητικού και Γραμματείας

Τήρηση του κοινού και εμπιστευτικού πρωτοκόλλου εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων της Ε.ΥΠ.Ε.Α. και διεκπεραίωση της εισερχόμενης και εξερχόμενης κοινής και εμπιστευτικής αλληλογραφίας της Ε.ΥΠ.Ε.Α. Τήρηση αρχείου νομοθεσίας, εγκυκλίων και εγγράφων και μέριμνα εκκαθάρισης του, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά σχετικές διατάξεις. Μέριμνα για την παραλαβή, αναπαραγωγή

και διανομή στους υπαλλήλους της Διεύθυνσης των διαφόρων διατάξεων, εγκυκλίων και εγγράφων. Μερική διαχειριστική υποστήριξη της Διεύθυνσης σε θέματα προσωπικού, οικονομικά και άλλα.

➤ **Τρία (3) Τμήματα Ελέγχου (Β', Γ' και Δ'):**

- Διενέργεια τακτικών, έκτακτων και ειδικών ελέγχων είτε αυτεπάγγελα είτε κατόπιν υπηρεσιακής αναφοράς, καταγγελίας ή εντολής, για τον εντοπισμό των απασχολουμένων και μη ασφαλισμένων στο Ι.Κ.Α. και τον εντοπισμό της εισφοροδιαφυγής γενικότερα.
- Διενέργεια επιτόπιων ελέγχων σε επιχειρήσεις για τη διαπίστωση της τήρησης και ενημέρωσης του Ειδικού Βιβλίου νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού και την ορθή εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας του Ι.Κ.Α.
- Επιβολή των προστίμων του άρθρου 2 του παρόντος νομού, σε βάρος των υπευθύνων εργοδοτών και αποστολή των σχετικών πράξεων στις αρμόδιες κατά τόπους μονάδες του Ι.Κ.Α., για τη βεβαίωση και είσπραξη αυτών. Διενέργεια ουσιαστικών ελέγχων σε επιχειρήσεις, κατόπιν ειδικής εντολής της Διοίκησης του Ι.Κ.Α., για τη συνδρομή και υποβοήθηση του έργου των κατά τόπους υποκαταστημάτων του Ι.Κ.Α.
- Καταλογισμός των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών σε βάρος των επιχειρήσεων, σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι οποίες ορίζονται με την παραπάνω σχετική εντολή της Διοίκησης του Ι.Κ.Α.
- Οι Ε.ΥΠ.Ε.Α. των λοιπών περιφερειών είναι υπηρεσίες ασφάλισης επιπέδου τμήματος, με αρμοδιότητες αντίστοιχες αυτές της Ε.ΥΠ.Ε.Α. Αττικής και η χωρική τους αρμοδιότητα εκτείνεται στα όρια της Διοικητικής Περιφέρειας, στην έδρα της οποίας λειτουργούν. Οι αρμοδιότητες των Ε.ΥΠ.Ε.Α. ασκούνται παράλληλα και ανεξάρτητα από τις άλλες υπηρεσίες του Ι.Κ.Α.. Οι Ε.ΥΠ.Ε.Α. λειτουργούν όλο το εικοσιτετράωρο και όλες τις ημέρες της εβδομάδας, με κατάλληλη εναλλαγή του προσωπικού τους, το οποίο υποχρεούται σε τακτική ή και υπερωριακή εργασία και κατά τις ημέρες αργιών και τις νυκτερινές ώρες ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες. Το Ι.Κ.Α. μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς, για την ανάθεση στη συνιστώμενη με το παρόν άρθρο Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) του εντοπισμού

των ασφαλιστικών παραβάσεων που αφορούν και τους άλλους συμβαλλόμενους φορείς.

Στη Διεύθυνση Ασφάλισης και Εσόδων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ι.Κ.Α. συνιστάται υπηρεσία σε επίπεδο τμήματος με τίτλο «Τμήμα Σχεδιασμού και Συντονισμού Ελέγχων» με τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Συγκέντρωση, μελέτη και αξιολόγηση στοιχείων και πληροφοριών για τους τρόπους και μεθόδους με τις οποίες διαπράττεται η εισφοροδιαφυγή από τις διάφορες κατηγορίες επιχειρήσεων, καθώς και στοιχεία και πληροφορίες για τους γεωγραφικούς χώρους και τις κατηγορίες επιχειρήσεων που παρουσιάζουν αυξημένη εισφοροδιαφυγή.
- Οργάνωση κατάλληλων συστημάτων ροής πληροφοριών σχετικών με τις διαδικασίες βεβαίωσης και είσπραξης των εισφορών, για την αξιοποίηση τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου.
- Σχεδιασμός επιχειρησιακών προγραμμάτων και πλαισίων δράσης με βάση τα στοιχεία των εδαφίων α' και β' για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής.
- Συνεργασία με το Γραφείο Τύπου της Διοίκησης του Ι.Κ.Α. για θέματα ενημέρωσης των πολιτών και των εκπροσώπων των κοινωνικών ομάδων, με κάθε πρόσφορο μέσο, για το έργο και τις δραστηριότητες των Ε.ΥΠ.Ε.Α. Στο παραπάνω τμήμα προΐσταται υπάλληλος της κατηγορίας ΠΕ κλάδου Διοικητικού Οικονομικού.

Τα κριτήρια επιλογής προσωπικού για τις θέσεις ΕΥΠΕΑ-ΙΚΑ –ΕΤΑΜ είναι:

- Η επαγγελματική επάρκεια , όπως θεωρητική κατάρτιση, ειδικές γνώσεις και εμπειρία.
- Ικανότητα να εφαρμόζουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- Ικανότητα να παίρνουν πρωτοβουλίες και να επιδεικνύουν υπευθυνότητα στην άσκηση των καθηκόντων τους.
- Ικανότητα να εντάσσονται σε προγράμματα συλλογικής δράσης και να συνεργάζονται αποτελεσματικά με άλλες υπηρεσίες.

- Οι προϊστάμενοι των εν λόγω Υπηρεσιών πρέπει να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικοί στη δουλειά τους, σε θέματα οργάνωσης, συντονισμού και ελέγχου.

Ειδικότερα οι υπάλληλοι που θα επανδρώσουν το ΕΥΠΕΑ-ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πρέπει να έχουν υπηρετήσει για δύο χρόνια τουλάχιστον στον έλεγχο κοινών επιχειρήσεων και οικοδομοτεχνικών έργων. Ενώ, οι προϊστάμενοι πρέπει να έχουν υπηρετήσει για τρία χρόνια και πλέον χρόνια σε υπηρεσία εσόδων. Πηγές των παραπάνω κριτηρίων αποτελούν οι εκθέσεις αξιολόγησης ουσιαστικών προσόντων, οι εκθέσεις της διεύθυνσης επιθεώρησης υπηρεσιών ασφάλισης και οι ειδικές εκθέσεις αξιολόγησης των Συντονιστών Διοίκησης. Όταν δεν υπάρχουν τα ανωτέρω οι υποψήφιοι μπορούν να προσκομίσουν βεβαίωση του Διευθυντή της μονάδας από την οποία προκύπτει ο χρόνος υπηρεσίας τους στον έλεγχο εσόδων.

9.1.1 Ευρήματα Εσωτερικού Ελέγχου-Υποθέσεις Διαφθοράς

Ενδεικτικά θα αναφέρονται κάποιες σημαντικές υποθέσεις διαφθοράς που διαπιστώθηκαν μέσω της διενέργειας εσωτερικού ελέγχου.

Κατά αρχήν αρμόδιες υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου είναι οι Διευθύνσεις του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αναλόγως υπηρεσίας του καταγγελλομένου(οικοδομικά, ιατρικά κλπ). Στην περίπτωση όπου η υπόθεση διαφθοράς αφορά ελεγκτή οικοδομών τότε αρμόδια Υπηρεσία της Κεντρικής Διοίκησης είναι η Δ/ση ασφάλισης εσόδων, τμήμα ελέγχου οικοδομοτεχνικών έργων. Ελεγκτής οικοδομών ζήτησε χρήματα από ιδιοκτήτη οικοδομής για να προβεί σε ασφαλιστική «τακτοποίηση» της. Άλλη περίπτωση Ελεγκτή οικοδομών που ζήτησε εκβιαστικά χρήματα όπου αν δεν τα έπαιρνε θα προχωρούσε πέρα από τα πρόστιμα και σε προώθηση της υπόθεσης και για πολεοδομικό και φορολογικό έλεγχο.

Ο εσωτερικός έλεγχος απέχει όπως και στο Σ.ΕΠ.Ε. από την μορφή που θα έπρεπε να είχε όπως σε προηγούμενο κεφάλαιο έχουμε ήδη αναφέρει.

9.1.2 Προτάσεις

Η αδήλωτη εργασία και το αποτέλεσμα της η εισφοροδιαφυγή επηρεάζει, στρεβλώνει, υπονομεύει, προκαλεί παραγωγική ανεπάρκεια, στη χρηματοδότηση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Στις ενημερωτικές Ημερίδες που διενεργήθηκαν τόσο στην Αθήνα όσο και στην Θεσσαλονίκη με τους Προϊσταμένους Εσόδων Κοινών και Οικοδομοτεχνικών Επιχειρήσεων επισημάνθηκαν οι προτεραιότητες εργασιών των Τμημάτων, προκειμένου να περιοριστεί το φαινόμενο της Εισφοροδιαφυγής και της Αδήλωτης Εργασίας, μέσω των επιτόπιων ελέγχων. Επιπροσθέτως, σε συνδυασμό με τα μηχανογραφικά αποτελέσματα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ/ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), θα πρέπει να εντοπισθούν εκείνοι οι εργοδότες που εισφοροδιαφεύγουν, ώστε να καταλογιστούν εις βάρος τους οι ανάλογες ασφαλιστικές εισφορές, και να ληφθούν όλα εκείνα τα αναγκαία μέτρα με σκοπό την διασφάλιση της οφειλής. Ως εκ τούτου με στοχευμένες ενέργειες θα πρέπει να προβούν στον κατά προτεραιότητα έλεγχο, ενεργοποιώντας - αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό του Υποκαταστήματός σας, ώστε να είναι αποτελεσματικό το ελεγκτικό έργο των υπαλλήλων των Τμημάτων Εσόδων. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει, με ευθύνη του Διευθυντή και του/των Προϊσταμένου/ων Εσόδων, να καθορισθούν με ενδεικτικά κριτήρια: την παλαιότητα προηγούμενου ελέγχου, τις εκκρεμείς καταγγελίες, τις τυχόν εκθέσεις ελέγχου Ε.ΥΠ.Ε.Α. και Σ.ΕΠ.Ε. και τα μηχανογραφικά αποτελέσματα του Ο.Π.Σ./Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. η παραβατική συμπεριφορά συγκεκριμένων εργοδοτών ή κατηγορίες επιχειρήσεων, στις οποίες θα πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι ως εξής:

- Να εντοπιστούν εκείνοι οι εργοδότες που υποβάλλουν Α.Π.Δ. και δεν καταβάλλουν τις αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές.
- Στους παραπάνω εργοδότες να διενεργούνται Επιτόπιοι Έλεγχοι με προτεραιότητα την μη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών και το πλήθος των απασχολούμενων μισθωτών.
- Να διεκπεραιωθούν οι εκκρεμείς καταγγελίες και να καταλογισθούν εις βάρος των υπόχρεων οι ανάλογες ασφαλιστικές εισφορές και προσαυξήσεις.
- Διεκπεραίωση όλων των εκκρεμών ρυθμίσεων του ν.3762/2009 (εγκύκλιος ΙΚΑ- ΕΤΑΜ 39/2009).

- Λήψη αναγκαστικών μέτρων σε βάρος οφειλετών του Ιδρύματος οι οποίοι δεν είναι ενήμεροι με την ρύθμιση καθώς επίσης και για αυτούς που ενώ έχουν υποβάλει αίτηση για ρύθμιση και οφείλουν δεν έχουν ρυθμίσει.
- Επισημαίνεται ότι κατά τη διεκπεραίωση αιτήσεως απογραφής εργοδότη, για την απόδοση Α.Μ.Ε. και του Ειδικού Βιβλίου Νεοπροσλαμβανομένου Προσωπικού θα πρέπει να ακολουθεί επιτόπιος έλεγχος στην έδρα του εργοδότη, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη της επιχείρησης, το αντικείμενο εργασιών, το απασχολούμενο προσωπικό κ. λ. π. Η διαδικασία του επιτόπιου ελέγχου θα διενεργείται υποχρεωτικά και από το αρμόδιο Υποκατάστημα Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ. που δραστηριοποιήθηκε το Παράρτημα του εργοδότη, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη του παραρτήματος και η απασχόληση, το είδος της ώστε να επιτευχθεί η ορθή υπαγωγή στην ασφάλιση.
- Για τους εργοδότες που συναλλάσσονται τακτικά με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ζητώντας Αποδεικτικό Ασφαλιστικής Ενημερότητας και δηλώνοντας μη απασχόληση Προσωπικού θα πρέπει να διενεργείται δειγματοληπτικός Επιτόπιος Έλεγχος για τη διαπίστωση ή μη της απασχόλησης. Επισημαίνεται ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά την ιδιότητα του υπεύθυνου εργοδότη καθώς επίσης ότι σε περίπτωση συναλλαγής της επιχείρησης με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ θα πρέπει να προσκομίζεται απαραίτητα εξουσιοδότηση από τον προσερχόμενο στις υπηρεσίες μας για τη διεκπεραίωση εργασιών του εργοδότη. Όλα τα παραπάνω στοιχεία αποτυπώνονται στο Μηνιαίο Δελτίο Εργασιών το οποίο αποστέλλεται στη Διεύθυνση Εσόδων, αντλούνται στατιστικά στοιχεία και επεξεργάζονται προκειμένου να κριθεί η πορεία εργασιών Τμημάτων Εσόδων κάθε Υποκαταστήματος και συνολικά της Διοίκησης Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Η Διοίκηση του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. στα πλαίσια της στοχευμένης πολιτικής ελέγχων αξιοποιεί τα αποτελέσματα και θα παρεμβαίνει σε κατηγορίες εργοδοτών για έλεγχο από τις Υπηρεσίες της.
- Τήρηση στατιστικών στοιχείων.
- Συντονισμός δημοσίων υπηρεσιών και ανταλλαγή πληροφοριών
- Πρόβλεψη και επιβολή διοικητικών κυρώσεων οι οποίες να είναι ανάλογες με τη σοβαρότητα των παραβάσεων και πρόσφορες να αποτρέψουν την εισφοροδιαφυγή.

- Συνεχής παρακολούθηση της υφιστάμενης κατάστασης για εντοπισμό νέων δεδομένων.

9.2 Αποτελέσματα Ελεγκτικής Δραστηριότητας Έτους 2010

Στην εν λόγω αναφορά θα δούμε τα αποτελέσματα της ελεγκτικής δραστηριότητας (εισφοροδιαφυγής) για το έτος 2010 όπως φαίνεται στον πίνακα 2.

Κατά το έτος 2010 οι Υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας πραγματοποίησαν συνολικά 56.769 ελέγχους και επέβαλαν σε εργοδότες- παραβάτες της εργατικής νομοθεσίας 15.611 κυρώσεις (5.933 μηνύσεις, 8.313 πρόστιμα συνολικού ύψους 16.053.300€ και 1.365 διακοπές εργασιών). Οι Κοινωνικοί Επιθεωρητές διενήργησαν 20.555 εργατικές διαφορές, από τις οποίες επιλύθηκαν οι 9.435 και καταβλήθηκαν στους εργαζόμενους 20.699.232€. Επιπλέον, στα πλαίσια κοινών ελέγχων με την Ε.ΥΠ.Ε.Α., οι Κοινωνικοί Επιθεωρητές κατά το έτος 2010 συμμετείχαν σε 8.758 κοινούς ελέγχους, όπου σε σύνολο 25.786 εργαζομένων, βρέθηκαν 6.855 ανασφάλιστοι και επιβλήθηκαν 2.742 πρόστιμα, ύψους 3.223.500€.

Οι διαφορές μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών είναι σύνηθες κοινωνικό φαινόμενο. Πολλές φορές οι διαφορές καταλήγουν στην Επιθεώρηση Εργασίας με τη μορφή καταγγελιών, οι οποίες και διερευνώνται όλες. Η παρέμβαση της Επιθεώρησης γίνεται είτε με τη διενέργεια ελέγχων είτε με συμφιλιωτική δράση και στόχο έχει την επίλυση της διαφοράς το συντομότερο δυνατόν.

Όπως είναι φυσικό, ο τρόπος της παρέμβασης (έλεγχος ή συμφιλιωτική δράση) σχετίζεται αφενός μεν με το περιεχόμενο της καταγγελίας, αφετέρου δε με την επιθυμία του καταγγέλλοντος για τον τρόπο παρέμβασης. Έτσι, για καταγγελίες που αφορούν σε π.χ. απολύσεις, συμβάσεις εργασίας, ερμηνεία όρων συλλογικών συμβάσεων, καθυστέρηση καταβολής δεδουλευμένων αποδοχών, βλαπτική μεταβολή ή κατάχρηση διευθυντικού δικαιώματος, επιλέγεται συνήθως ως πρώτο στάδιο η συμφιλιωτική παρέμβαση της Επιθεώρησης, διότι η θετική για τον εργαζόμενο επίλυσή τους μπορεί να γίνει άμεσα.

Ο όρος που έχει επικρατήσει για το χαρακτηρισμό αυτής της δράσης της Επιθεώρησης είναι «εργατική διαφορά». Οι εργατικές διαφορές διενεργούνται μετά από έγγραφη αίτηση του προσφεύγοντος στην Επιθεώρηση, η οποία στη συνέχεια

συγκαλεί τριμερή συνάντηση (επιθεωρητής – εργαζόμενος – εργοδότης), κατά τη διάρκεια της οποίας συζητείται το αντικείμενο της διαφοράς και ο τρόπος επίλυσής της. Πρέπει να σημειωθεί, εδώ, ότι το γεγονός της επίλυσης των εργατικών διαφορών στην Επιθεώρηση Εργασίας είναι πολύ σημαντικό για τους προσφεύγοντες εργαζόμενους, γιατί αποφεύγεται έτσι τυχόν χρονοβόρα και δαπανηρή δικαστική διαμάχη με άγνωστα και αμφίβολα για τους εργαζόμενους αποτελέσματα.

Το ποσό που καταβλήθηκε από τους εργοδότες στους προσφεύγοντες εργαζόμενους, για όσες διαφορές επιλύθηκαν το έτος 2010, ανέρχεται στα 20.699.232€.

9.3 Ελεγκτικό Έργο-Υποδείξεις-Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι στους παραπάνω ελέγχους έγιναν υποδείξεις, παρατηρήσεις καθώς και διαπιστώσεις παραβάσεων για τις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις και αφορούν:

- Στη μη κατάθεση πινάκων προσωπικού και ωρών εργασίας ή Προγραμμάτων εργασίας από τις επιχειρήσεις όταν λειτουργούν με τη διαδοχική εναλλαγή περισσότερων της μιας ομάδας εργαζομένων ή όταν έχουν κυλιόμενες ημέρες αναπαύσεως ή είναι συνεχούς λειτουργίας με εναλλασσόμενες βάρδιες.
- Στη μη ανάρτηση των πινάκων προσωπικού και των προγραμμάτων εργασίας σε εμφανές σημείο του τόπου εργασίας.
- Στη μη εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ. 156/94, το οποίο αφορά στην «Υποχρέωση του Εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν την σύμβαση ή τη σχέση εργασίας».
- Στη μη χορήγηση αναλυτικών εκκαθαριστικών σημειωμάτων στους μισθωτούς, κατά την εξόφληση των αποδοχών τους.
- Στην παράνομη υπερωριακή απασχόληση.
- Στη μη εφαρμογή των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) ή των Διαιτητικών Αποφάσεων (Δ.Α.) ή των Υπουργικών Αποφάσεων (Υ.Α.).
- Στη μη χορήγηση εβδομαδιαίας και αναπληρωματικής άδειας.
- Στη μη θεώρηση και τήρηση βιβλίων δρομολογίων.

- Στη μη χορήγηση της αδείας στους μισθωτούς ή τη μη τήρηση του βιβλίου αδειών.
- Στη μη καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών.
- Στη μη κατάρτιση εσωτερικού κανονισμού εργασίας για επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 70 άτομα.

Εκτός από τους προγραμματισμένους ελέγχους κατά μήνα, πραγματοποιήθηκαν και έλεγχοι που προέκυψαν από καταγγελίες συνδικαλιστικών οργανώσεων και μεμονωμένων ατόμων.

Σημειώνεται ότι κατά τους ελέγχους οι Κοινωνικοί Επιθεωρητές επιπλέον, βάσει του άρθ.7, παρ. 1 εδ.ια του Ν. 2639/98 και του άρθ. 9, παρ. 2γ του Π.Δ. 136/99, εξετάζουν και την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων ελέγχοντας το Ειδικό Βιβλίο καταχώρισης νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού Ι.Κ.Α. Για τις περιπτώσεις μη καταχωρημένων εργαζομένων στο ανωτέρω βιβλίο, ενημερώνεται το αρμόδιο υποκατάστημα του Ι.Κ.Α.

Στην Ελλάδα, περισσότεροι από 500.000, δηλαδή 25% επί των απασχολούμενων, είναι οι ανασφάλιστοι εργαζόμενοι. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει, από την ανάλυση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενήργησαν τα μικτά κλιμάκια Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) και της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου και Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α) κατά τη χρονική περίοδο από 1/2/2010 έως 31/12/2010. Στην Κρήτη το ποσοστό φτάνει το 17,21%.

Σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ελέγχθηκαν συνολικά 27.538 επιχειρήσεις που αντιστοιχούν στο 3% των συνολικών επιχειρήσεων στη χώρα. Στις επιχειρήσεις που ελέχθησαν, εργάζονταν συνολικά 77.666 εργαζόμενοι από 500.000, δηλαδή το 25% των απασχολούμενων είναι οι ανασφάλιστοι εργαζόμενοι στη χώρα μας. Στις εν λόγω επιχειρήσεις που ελέχθησαν εργάζονταν συνολικά 77.666 εργαζόμενοι από τους οποίους οι 19.435, δεν βρέθηκαν καταχωρημένοι στα ειδικά βιβλία. Παρ' ότι στο σύνολο των εργαζομένων των επιχειρήσεων αυτών οι αλλοδαποί εργαζόμενοι είναι λιγότεροι και αντιπροσωπεύουν ως ποσοστό το 27,29% ή 21.199 εργαζόμενους, σε σχέση με τους ημεδαπούς που αντιπροσωπεύουν ως ποσοστό το 72,71% ή 56.467 εργαζόμενους .

Στα ποσοστά της αδήλωτης εργασίας η αναλογία ανατρέπεται. Από τους 19.435 που εντοπίστηκαν να εργάζονται ανασφάλιστοι, οι 6.687 ή το ποσοστό 31,54% είναι αλλοδαποί και οι 12.748 ή το ποσοστό 22,58% ημεδαποί. Το μεγαλύτερο ποσοστό ανασφάλιστων εργαζόμενων, εντοπίστηκε στην περιφέρεια Αττικής που φθάνει το ποσοστό 26,29%. Ακολουθούν η περιφέρεια Μακεδονίας με ποσοστό 36,25%, Θεσσαλίας με ποσοστό 24,66%, η περιφέρεια Ηπείρου με ποσοστό 19,21% και η περιφέρεια Κρήτης με ποσοστό 17,21%.

Κατά τη διάρκεια των ελέγχων που διενεργήθηκαν επιβλήθηκαν πρόστιμα 9.368.500 ευρώ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται τα πρόστιμα που αφορούν αποκλειστικά στην αδήλωτη εργασία. Δεν περιλαμβάνονται πρόστιμα που επιβλήθηκαν για άλλες παραβάσεις της Εργατικής νομοθεσίας.

Από τις αρχές του 2010 έχει ενεργοποιηθεί η διάταξη του άρθρου 151 του Ν.3655/2008 και διενεργούνται πλέον τακτικοί έλεγχοι από μεικτά κλιμάκια τα οποία έχουν ενταχθεί στον προγραμματισμό δράσης των υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. Τα κλιμάκια αποτελούνται από υπαλλήλους του Σ.ΕΠ.Ε και της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) .

Αξίζει να σημειωθεί ότι ελέγχθηκαν επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν εργαζόμενους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ. Δεν συμπεριλαμβάνονται ασφαλισμένοι του ΟΓΑ και του ΟΑΕΕ.

Στον πίνακα 2 «ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Σ.ΕΠ.Ε ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010», φαίνονται αναλυτικά τα στοιχεία ελέγχων και τα επιβληθέντα πρόστιμα. Ο πίνακας αυτός εμπεριέχεται στην ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε έτους 2010.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Σ.ΕΠ.Ε. ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010²⁷

	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ		ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ		ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Σ.ΕΠ.Ε.	
Έλεγχοι	25.259		30.965		545		56.769	
Μηνυτήριες αναφορές – Μηνύσεις	839	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων 3.219	5.093	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων 12.258	1	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων 134	5.933	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων 15.611
Διακοπές εργασιών	1.357		0		8		1.365	
Επιβληθέντα πρόστιμα	1.023		7.165		125		8.313	
Ποσά (σε €)	2.405.900€		13.144.900€		502.500€		16.053.300€	

²⁷ Βλ. Ετήσιες Εκθέσεις Πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε.

9.4 Μεταρρυθμιστικές Ενέργειες 2011²⁸

Από την 1η Ιουλίου του 2011 άρχισε η εγκατάσταση στους χώρους εργασίας των επιχειρήσεων του ηλεκτρονικού συστήματος (κάρτα εργασίας), το οποίο θα χρησιμοποιείται για την καταγραφή και τον έλεγχο της προσέλευσης, του χρόνου εργασίας και της αποχώρησης των εργαζομένων. Η ρύθμιση περιλαμβάνεται, στο σχέδιο νόμου του υπουργείου Εργασίας για την αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας που δόθηκε την Πέμπτη σε δημόσια διαβούλευση.

Η κάρτα εργασίας θα συνδέεται μέσω της κοινής ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με τις υπηρεσίες του Ι.Κ.Α, του Σ.ΕΠ.Ε και του Ο.Α.Ε.Δ. Η πλατφόρμα αυτή θα χρησιμοποιείται και για την επικοινωνία με τις επιχειρήσεις, την καταγραφή και διαχείριση πληροφοριών και δεδομένων. Στις επιχειρήσεις, οι οποίες θα εγκαταστήσουν το σύστημα αυτό στους χώρους εργασίας τους και θα καταβάλλουν εμπροθέσμως τις ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και στους εργαζομένους των επιχειρήσεων αυτών, θα παρέχεται έκπτωση 10% επί των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών.

Στο μεταξύ, το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου εργασίας έχει ως στόχο την ενίσχυση του έργου του ΣΕΠΕ. Συγκεκριμένα, δημιουργείται ομάδα άμεσης επέμβασης, ώστε να περιοριστεί ο χρόνος ανάμεσα στην υποβολή της καταγγελίας και την εξέτασή της, ενώ προβλέπεται η εξαίρεση των υπηρεσιακών οχημάτων του ΣΕΠΕ από την υποχρέωση να φέρουν τα ειδικά διακριτικά των κρατικών οχημάτων, ώστε να μην «στοχοποιούνται» οι επιθεωρητές. Ακόμη, γίνεται περισσότερο ευέλικτος και πιο οικονομικός ο τρόπος βεβαίωσης και επίδοσης των προστίμων.

Παράλληλα, συγκροτείται Γραφείο Ενημέρωσης, Υποδοχής, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών, υπαγόμενο απευθείας στον Ειδικό Γραμματέα, στο οποίο προΐσταται Ειδικός Επιθεωρητής Εργασίας. Έργο του είναι η ενημέρωση εργοδοτών και εργαζομένων, η υποδοχή και αξιολόγηση των καταγγελιών και η εσωτερική διαβίβασή τους στις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες ή στην Ειδική Ομάδα Άμεσης Επέμβασης. Επίσης, από δω και πέρα το ΣΕΠΕ, θα μπορεί να παρεμβαίνει συμφιλιοτικά, εφόσον ζητηθεί, ή συμβουλευτικά για τη διεξαγωγή συλλογικών

²⁸ Βλ. Taxvs.gr.

διαπραγματεύσεων να κυρώνει, να εγκρίνει ή να απορρίπτει τους εσωτερικούς κανονισμούς εργασίας των επιχειρήσεων και να εκδικάζει εφέσεις ποινών που επιβάλλονται από τους εργοδότες.

Αναβαθμίζεται η θέση και ο ρόλος του Επιθεωρητή Εργασίας με την παροχή πλήρους εκπαίδευσης και κατάρτισης ελεγκτικού, συμφιλιωτικού και ενημερωτικού φορέα, ενώ προβλέπεται η αύξηση του προσωπικού του ΣΕΠΕ. Επίσης, θα γίνουν αλλαγές και στη διοικητική πυραμίδα του ΣΕΠΕ, όπου συστήνονται δύο θέσεις γενικών επιθεωρητών, δημιουργείται διοικητικό σχήμα συντονισμού των κοινωνικών και τεχνικών διευθύνσεων συνδέονται οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Επιθεώρησης με τον ΚΕΠΕΚ, και συμπτύσσονται περίπου στο μισό οι τελικές περιφερειακές διευθύνσεις με στόχο μεγαλύτερη ευελιξία και εξοικονόμηση δαπανών.

10 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

10.1 Περίπτωση Ελλάδας²⁹

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως αδήλωτη εργασία νοούνται «**όλες οι αμειβόμενες δραστηριότητες που είναι νόμιμες ως προς τη φύση τους αλλά δεν δηλώνονται στις δημόσιες αρχές, λαμβανομένων υπ' όψιν των διαφορετικών κανονιστικών ρυθμίσεων στα κράτη-μέλη**».

Ο ορισμός αυτός περιλαμβάνει την έννοια της αδήλωτης εργασίας όπως την αντιλαμβάνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενώ παράλληλα καλύπτει και εργαζομένους οι οποίοι δεν υπάγονται, ενδεχομένως, στο σύνολο των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας (πχ οικιακοί ή γεωργικοί μισθωτοί). Σύμφωνα με τα ελληνικά δεδομένα όταν μιλάμε για αδήλωτη εργασία αναφερόμαστε σε δύο κατηγορίες εργαζομένων:

α) σε Έλληνες οι οποίοι εργάζονται ανασφάλιστοι (και οι οποίοι, επομένως, δεν εμφανίζονται σε καμία συναλλαγή του εργοδότη με τις αρμόδιες Αρχές (ΙΚΑ, ΣΕΠΕ, ΟΑΕΔ) και

β) σε αλλοδαπούς οι οποίοι είτε βρίσκονται παράνομα στη χώρα είτε βρίσκονται νόμιμα στη χώρα αλλά δεν έχουν δικαίωμα να εργάζονται.

Οποσδήποτε δεν πρέπει να συγχέουμε την αδήλωτη εργασία με τις λεγόμενες άτυπες μορφές απασχόλησης (ορθότερος είναι ο όρος «ατυπικές») οι οποίες ενδεικτικά περιλαμβάνουν τη μερική απασχόληση, την υποαπασχόληση, τις συμβάσεις έργου, τηλεργασία, φασόν κ.α. και οι οποίες συχνά υποκρύπτουν σχέση εξηρημένης εργασίας.

²⁹ Βλ. Έκθεση 2007, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ.

Αναφορικά με εργοδότες και επιχειρήσεις, η αδήλωτη εργασία μπορεί να κατηγοριοποιηθεί σε τέσσερις συνδυασμούς ανάλογα με την προσφορά και τη ζήτηση:

- Προσφορά και ζήτηση από ιδιώτες πχ ιδιαίτερα μαθήματα, φύλαξη παιδιών, καθαρισμός οικίας
- Προσφορά από ιδιώτες και ζήτηση από επιχειρήσεις πχ παροχή υπηρεσιών εργαζομένου σε εταιρεία καθαρισμού όταν οι υπηρεσίες αυτές δεν δηλώνονται στις αρχές
- Προσφορά από επιχειρήσεις και ζήτηση από ιδιώτες πχ εργασίες χωρίς απόδειξη σε ξενοδοχεία, εστιατόρια, καταστήματα
- Προσφορά από επιχειρήσεις και ζήτηση από επιχειρήσεις πχ στον τομέα των κατασκευών όταν υπεργολάβοι, με τη σύμφωνη γνώμη του κύριου εργολάβου, απασχολούν παράνομους οικονομικούς μετανάστες.

Ειδικά για την περίπτωση της Ελλάδας, ως παράγοντες που ωθούν στη χρήση της αδήλωτης εργασίας θα μπορούσαν να αναφερθούν οι εξής:

- το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών που καλούνται να καταβάλουν οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι
- οι ισχύοντες φορολογικοί συντελεστές
- το ποσοστό ανεργίας
- η έκταση της αυτοαπασχόλησης
- οι μεταναστευτικές ροές στην ελληνική αγορά εργασίας
- η εξέλιξη διαχρονικά των πραγματικών αποδοχών
- η ηθική του επιχειρηματία
- η ελαστική νομοθεσία
- οι ελάχιστοι έλεγχοι

Οι παράγοντες αυτοί, σε συνδυασμό με δομικούς παράγοντες και ιδιαιτερότητες της ελληνικής αγοράς εργασίας, φαίνεται ότι αποτελούν κίνητρο-οικονομικό κίνητρο-για την ανάπτυξη της αδήλωτης εργασίας.

Σύμφωνα με έρευνα του 2004 του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης πρόέκυψαν τα κάτωθι:

- το μέγεθος της παραοικονομίας στην Ελλάδα είχε υπολογισθεί σε 29% περίπου του επισήμου ΑΕΠ
- το ποσοστό του εργατικού δυναμικού της χώρας που απασχολείται στην παραοικονομία είναι περίπου 26% κάνοντας τη βασική υπόθεση ότι η παραγωγικότητα στην παραοικονομία είναι ίση με την παραγωγικότητα στην κανονική οικονομία
- τόσο το προϊόν όσο και το εργατικό δυναμικό που απασχολείται στην παραοικονομία έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, φαινόμενο που παρατηρείται και σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες
- η παραοικονομία στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερη ακόμη και από αυτή χωρών με χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης

Ενδιαφέρον έχει, επίσης, να δούμε σε ποιους κλάδους εντοπίζεται το φαινόμενο της αδήλωτης εργασίας. Σύμφωνα με μελέτη του 2007 που χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ παρατηρήθηκαν τα κάτωθι:

- στον τομέα της εστίασης ανέρχεται στο 38% (εκτίμηση που συμφωνεί με τα στοιχεία του ΙΚΑ για τον κλάδο)
- 50% στα café-bar
- 55% στη νυχτερινή διασκέδαση
- 25% στη φιλοξενία
- 30% στις ταχυμεταφορές
- 60% στις διανομές κατ' οίκον
- πάνω από 25% στις υπηρεσίες ασφαλείας
- 43% στην καθαριότητα
- 38% στις κατασκευές
- στον τομέα της μεταποίησης 26% για τη βιοτεχνία και 14% για τη βιομηχανία.

Όταν κατά τον έλεγχο εντοπίζονται ανασφάλιστοι εργαζόμενοι, Έλληνες ή αλλοδαποί οι οποίοι νόμιμα βρίσκονται στη χώρα και μπορούν να εργάζονται, οι Επιθεωρητές του Σ.ΕΠ.Ε ενημερώνουν τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΙΚΑ προκειμένου οι τελευταίες να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες. Μέχρι πρότινος ανάλογες ήταν οι ενέργειες για τους παράνομους αλλοδαπούς οι οποίοι, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω είτε βρίσκονται παράνομα στη χώρα είτε βρίσκονται νόμιμα αλλά δεν έχουν άδεια να εργάζονται (πχ οικογενειακή συνένωση). Στις περιπτώσεις αυτές, οι υπηρεσίες του

Σ.ΕΠ.Ε ενημέρωναν την Περιφέρεια προκειμένου η τελευταία να επιβάλει τις νόμιμες κυρώσεις (πρόστιμο ή/και κλείσιμο επιχείρησης).Πλέον, μετά την πρόσφατη τροποποίηση του άρθρο 86 του Ν.3386/2005, όταν η παράνομη απασχόληση αλλοδαπών διαπιστώνεται από τους Επιθεωρητές του ΣΕΠΕ, τότε επιβάλλουν οι ίδιοι την κύρωση του προστίμου (3.000€-15.000€ ανά παράνομο αλλοδαπό) ενημερώνοντας, όμως, και πάλι την Περιφέρεια για τυχόν άλλες ενέργειες.

10.1.1 Έννοια Αδήλωτης Εργασίας σε Χώρες-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στη Φινλανδία και τη Γαλλία, **αδήλωτη εργασία** νοείται η παραβίαση των γενικότερων κανόνων του εργατικού δικαίου. Ο φινλανδικός ποινικός κώδικας μάλιστα προβλέπει συγκεκριμένο ποινικό αδίκημα, την «καταχρηστική εργασιακή διάκριση», που συνίσταται στην εκμετάλλευση από τον εργοδότη της οικονομικής ή άλλης αδυναμίας του εργαζομένου.

Στην Αυστρία αντίθετα η αδήλωτη εργασία δεν θεωρείται ποινικό αδίκημα, οπότε δεν επιβάλλονται και ποινικές κυρώσεις. Συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση του φαινομένου προβλέπεται μόνο στη Γερμανία, όπου το 2002 ψηφίστηκε «νόμος για την καταπολέμηση της μαύρης εργασίας». Στον **πίνακα 3** θα δούμε τι θεωρείται αδήλωτη εργασία στην Ε.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΈΝΝΟΙΑ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

Αυστρία	• Αδήλωτος χρόνος εργασίας (φορολογική απάτη) • Παράνομη απασχόληση αλλοδαπών Εικονική φιλική εξυπηρέτηση, η οποία υποκρύπτει μισθωτή εργασία / Δε θεωρείται ποινικό αδίκημα, άρα δεν υπάρχουν ποινικές κυρώσεις
Βέλγιο	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Βουλγαρία	Δραστηριότητες που δεν είναι καταγεγραμμένες στις στατιστικές («απαρατήρητη εργασία»)
Κύπρος	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Δανία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία
Εσθονία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία
Φινλανδία	• Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία • Κάθε είδους «καταχρηστική εργασιακή διάκριση» (η εκμετάλλευση της οικονομικής ή άλλης ανάγκης του εργαζομένου)
Γαλλία	Κάθε είδους παραβίασης της οικονομικής, κοινωνικής και δημόσιας τάξης που καλύπτεται από τον Εργατικό Κώδικα
Γερμανία	• Νόμος για την καταπολέμηση της μαύρης εργασίας • Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης • Παράνομη απασχόληση αλλοδαπών
Ελλάδα	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Ουγγαρία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Ιρλανδία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Ιταλία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Λετονία	Κάθε εργασία που παρέχεται χωρίς να έχει συναφθεί σύμβαση
Ολλανδία	• Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης • Παράνομη απασχόληση αλλοδαπών
Νορβηγία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Πολωνία	• Κάθε εργασία που παρέχεται χωρίς να έχει συναφθεί σύμβαση • Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Ρουμανία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία
Σλοβακία	Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία και τις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
Σλοβενία	Κάθε εταιρία που δεν έχει καταχωρηθεί στο βιβλίο εταιριών. Κάθε εργασία που δεν έχει δηλωθεί στο Ινστιτούτο Ασφάλειας Υγείας
Ισπανία	Εργασία που εκτελείται από όσους λαμβάνουν επίδομα ανεργίας Παραβίαση του φορολογικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης
Σουηδία	Αποδοχές που οι εργαζόμενοι δεν δηλώνουν στην εφορία. Εισόδημα από εργασία που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία
Ηνωμένο Βασίλειο	• Δραστηριότητα που δεν έχει δηλωθεί στην εφορία. • Η παραβίαση των ορίων του κατώτατου μισθού • Δραστηριότητα που δεν έχει δηλωθεί και εκτελείται από όσους λαμβάνουν επίδομα ανεργίας. • Η Παιδική εργασία • Εργασία από όσους δεν διαθέτουν άδεια διαμονής

10.1.2 Φύση και Έκταση του Φαινομένου της Αδήλωτης Εργασίας

Σε όλες τις υπό εξέταση χώρες **ο κύριος όγκος της αδήλωτης εργασίας** εντοπίζεται στη γεωργία, τις κατασκευές, τα ξενοδοχεία και εστιατόρια και γενικότερα στις υπηρεσίες. Διαφοροποιήσεις παρατηρούνται ανάλογα με τη σημασία του κάθε κλάδου για την εκάστοτε εθνική οικονομία. Έτσι, η υφαντουργία στη Γαλλία, τη Ρουμανία και την Ισπανία, η ψυχαγωγία στη Γαλλία, η κατασκευή πλοίων στη Φινλανδία και η ιχθυοκαλλιέργεια στην Ολλανδία συγκεντρώνουν μεγάλο ποσοστό αδήλωτης εργασίας. Κοινό χαρακτηριστικό γνώρισμα όλων αυτών των κλάδων είναι η αυξημένη ένταση εργασίας, οι χαμηλοί μισθοί, η εποχιακή τους φύση και η απασχόληση κυρίως ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Η πλειονηφία των αδήλωτων εργαζομένων ανήκουν στις πλέον ευάλωτες ομάδες της αγοράς εργασίας: είναι καταγεγραμμένοι ως άνεργοι, αυτοαπασχολούμενοι, εποχιακοί, φοιτητές, παιδιά και μετανάστες. Κοινό χαρακτηριστικό τους είναι ότι δεν έχουν τη δύναμη να διαπραγματευτούν τους όρους και τις συνθήκες εργασίας, ενώ συνήθως απασχολούνται σε ευέλικτες μορφές εργασιακών σχέσεων, οι οποίες καθιστούν ακόμα πιο εύκολες τις παραβιάσεις της νομοθεσίας. Η μετανάστευση τροφοδοτεί παραδοσιακά το φαινόμενο της αδήλωτης εργασίας, πρωτίστως στον κλάδο της γεωργίας και των κατασκευών. Η παιδική εργασία αποτελεί επίσης σημαντικό πρόβλημα, ιδιαίτερα στην Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Σύμφωνα με μια έρευνα του 2001 που πραγματοποίησε η Βρετανική συνδικαλιστική οργάνωση, περίπου 480.000 μαθητές στην Αγγλία και την Ουαλία εργάζονται παράνομα. Πρόσφατη έρευνα της ιταλικής Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας εκτιμά τον αριθμό των παιδιών που εργάζονται στην Ιταλία χωρίς να έχουν δηλωθεί σε 144.000. Σύμφωνα με έρευνα του Γαλλικού Ινστιτούτου Οικονομικής και Κοινωνικής Έρευνας ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 400.000.

Στον **πίνακα 4** θα δούμε σε ποιους κλάδους εμφανίζεται συχνότερα η αδήλωτη εργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΚΛΑΔΟΙ ΟΠΟΥ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ-ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

Αυστρία	Κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, ψυχαγωγία, υπηρεσίες στον ιδιωτικό τομέα, μεταφορές
Βέλγιο	Κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, υπηρεσίες καθαρισμού, γεωργία, ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό
Κύπρος	Κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, υπηρεσίες
Δανία	Ξενοδοχεία και εστιατόρια, κατασκευές, υπηρεσίες καθαρισμού γεωργία, υπηρεσίες
Εσθονία	Κατασκευές, μεταφορές, υπηρεσίες
Φινλανδία	Κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, υπηρεσίες καθαρισμού, βιομηχανία ναυπηγείων, μεταφορές
Γαλλία	Κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, γεωργία, βιομηχανία ένδυσης, ψυχαγωγία
Γερμανία	Κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, μεταφορές, υπηρεσίες καθαρισμού
Ελλάδα	Κατασκευές, λιανικό εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια
Ουγγαρία	Γεωργία, κατασκευές, υπηρεσίες
Ιρλανδία	Κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, γεωργία
Ιταλία	Κατασκευές, γεωργία, ξενοδοχεία και εστιατόρια, ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό
Λετονία	Υγεία, κατασκευές, γεωργία, ξενοδοχεία και εστιατόρια, λιανικό εμπόριο
Ολλανδία	Κατασκευές, γεωργία, ξενοδοχεία και εστιατόρια, υπηρεσίες καθαρισμού, ιχθυοκαλλιέργεια
Νορβηγία	Κατασκευές, μεταφορές, ξενοδοχεία και εστιατόρια
Πολωνία	Εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια, κατασκευές, διαχείριση ακίνητης περιουσίας
Ρουμανία	Γεωργία, κατασκευές, βιομηχανία τροφίμων, κλωστοϋφαντουργία
Σλοβακία	Κατασκευές, λιανικό εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια, γεωργία
Σλοβενία	Κατασκευές, μεταφορές, λιανικό εμπόριο, υπηρεσίες καθαρισμού
Ισπανία	Κλωστοϋφαντουργία και υποδηματοποιία, γεωργία, κατασκευές, ξενοδοχεία και εστιατόρια, υπηρεσίες καθαρισμού
Σουηδία	Υπηρεσίες καθαρισμού, κατασκευές, μεταφορές, εστιατόρια κομμωτήρια
Ηνωμένο Βασίλειο	Γεωργία, επεξεργασία τροφίμων, κατασκευές, υπηρεσίες

10.1.3 Μέγεθος της Αδήλωτης Εργασίας ως Σύνολο του Α.Ε.Π.

Στο παρακάτω **πίνακα 5** θα δούμε τι ποσοστό αδήλωτης εργασίας ως προς το Α.Ε.Π. εμφανίζεται στις χώρες της Ε.Ε. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα βλέπουμε ότι όσο πιο ανεπτυγμένη είναι μία χώρα τόσο μικρότερο είναι το σχετικό ποσοστό. Για παράδειγμα στην Αυστρία, Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο και Σουηδία το ποσοστό φθάνει το 3% ενώ αντίθετα στην Βουλγαρία και Ελλάδα φθάνει το 30%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ

	Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΙΡΟ ³⁰		Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	
	Μέγεθος	Έτος	Μέγεθος	Έτος
Αυστρία	10%	2003	1,5%	1995
Βέλγιο	20%	2004	3%-4%	1999
Βουλγαρία	25%		22%-30%	2003
Κύπρος			4,2%	2003
Δανία			5,5%	2001
Εσθονία			8%-9%	2001
Φινλανδία	4,2%		4,2%	1992
Γαλλία	10%-20%	2003	4%-6,5%	1998
Γερμανία	17%	2004	6%	2001
Ελλάδα	25%-40%		Άνω του 20%	1998
Ουγγαρία	25%-35%	2004	18%	1998
Ιρλανδία	5%-10%	1998		
Ιταλία	17%	2000	16%-17%	2001
Λετονία			18%	2000
Ολλανδία	13,8%	2002	2%	1995
Νορβηγία				
Πολωνία	27,4%	2000	14%	2003
Ρουμανία	20%	2003	21%	2000
Σλοβακία	18%	2003	13%-15%	2000
Σλοβενία	17%-25%	1997	17%	2003
Ισπανία				
Σουηδία	4,6%	1998	3%	1997
Ηνωμένο Βασίλειο	1,5%	2003	2%	2000

³⁰ EIRO-European Industrial Relations Observatory on line, thematic feature industrial relations and undeclared work, <http://www.eiro.eurofound.eu.int/thematicfeature11.html>

10.2 Ελεγκτικοί Μηχανισμοί και Κατασταλτικά Μέτρα για την Αντιμετώπιση του Φαινομένου της Αδήλωτης Εργασίας

Το πλέον διαδεδομένο μέτρο για την αντιμετώπιση του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας σε εθνικό επίπεδο είναι η διεξαγωγή ελέγχων και η επιβολή κυρώσεων από κάποια αρμόδια αρχή. Στον **πίνακα 6** θα δούμε τους ελεγκτικούς μηχανισμούς για την αδήλωτη εργασία στην Ε.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΧΩΡΕΣ-ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

	Ελεγκτικές Αρχές	Εφαρμοζόμενες πολιτικές	
		Κύρωση	Πρόληψη
Αυστρία	• Αρχή αρμόδια για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της παράνομης απασχόλησης αλλοδαπών με εξουσία παρέμβασης	• Επιβολή οικονομικών κυρώσεων • Σχεδιάζεται διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Αρχής για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της παράνομης απασχόλησης αλλοδαπών	• Μείωση φόρων
Βέλγιο	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Σχεδιάζεται διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Επιθεώρησης Εργασίας • Μηχανογράφηση των πληροφοριών	• Δελτίο παροχής οικιακών υπηρεσιών
Βουλγαρία	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Λήψη μέτρων για τη μετανάστευση • Υποχρέωση καταγραφής των εργαζομένων	• Προγράμματα επιδότησης (στα πλαίσια του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την απασχόληση). • Υποχρεωτικός ο γραπτός τύπος της σύμβασης εργασίας • Θέσπιση υποχρέωσης των εργοδοτών να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές στη βάση του πραγματικού μισθού των εργαζομένων και όχι του εθνικού κατώτατου μισθού
Κύπρος			• Υποχρεωτική η ασφάλεια υγείας για τους μετανάστες εργαζόμενους

Δανία	• Διοικητικές αρχές • Συνδικαλιστικές οργανώσεις • Οργανώσεις εργοδοτών	• Οικονομικές και ποινικές κυρώσεις • Υποχρεωτική καταγραφή των εργαζομένων • Οι ασφαλιστικές εταιρίες υποχρεούνται να διαβεβαιώσουν ότι εργασίες που εκτελούνται στα πλαίσια ασφαλιστικών απαιτήσεων πρέπει να είναι δηλωμένες	• Καμπάνια για την ποινικοποίηση της αδήλωτης εργασίας • Μείωση φόρων • Απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών (διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων κλπ.)
Εσθονία	• Επιθεώρηση Εργασίας		• Εθνικός κατώτατος μισθός • Φορολογικές διευκολύνσεις
Φινλανδία	• Οικονομικές Υπηρεσίες Αστυνομία • Τελωνειακές Αρχές & Συνδικαλιστικές Οργανώσεις	• Επιβολή προστίμου ή ποινής φυλάκισης σε περίπτωση «καταχρηστικής εργασιακής διάκρισης» και παράνομη απασχόληση αλλοδαπών • Δικαίωμα άφεσης πληρωμής	• Υποχρέωση ενημέρωσης των αρχών για αλλοδαπούς εργαζόμενους
Γαλλία	• Επιθεώρηση Εργασίας • Εθνικές, τοπικές και περιφερειακές Επιτροπές για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας (επιθεωρήσεις εργασίας, αστυνομία, τελωνειακές και οικονομικές αρχές, ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης, κοινωνικοί συνομιλητές)	• Χρηματικές κυρώσεις • Αυστηρός κυβερνητικός έλεγχος μέσω ανταλλαγής πληροφοριών	• Περικοπή φόρων και ασφαλιστικών εισφορών («Σχέδιο για την αδήλωτη εργασία 2004-2005») • Σύσταση Γραφείων Διασύνδεσης στα νέα κράτη-μέλη
Γερμανία	• Ομοσπονδιακές Τελωνειακές Αρχές	• Εις ολόκληρον ευθύνη του εργοδότη/χρήστη και του εργοδότη/εργολάβου (πρόστιμα ύψους μέχρι και 500.000 ευρώ) • Οικονομικές κυρώσεις ύψους μέχρι και 300.000 ευρώ • Αυξημένες αρμοδιότητες των Ομοσπονδιακών Τελωνειακών Αρχών • Σύναψη διοικητικής συμφωνίας με τη Γαλλία για την καταπολέμηση της	• Κατάργηση της υποχρέωσης καταγραφής στο μητρώο τεχνιτών
Ελλάδα	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Ποινικές και οικονομικές κυρώσεις • Μηχανογράφηση των δεδομένων κοινωνικής ασφάλισης	• Νομιμοποίηση μεταναστών
Ουγγαρία	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Οικονομικές κυρώσεις • Υποχρεωτική καταγραφή των εργαζομένων	• Υποχρέωση σύναψης γραπτής σύμβασης εργασίας • Εκστρατεία για την ευαισθητοποίηση του κοινού • Μείωση φόρων • Ελαστικοποίηση της εργατικής νομοθεσίας

Ιρλανδία ³¹	• Επιθεώρηση Εργασίας		
Ιταλία ³²	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Οικονομικές κυρώσεις • Αυστηρότεροι κανόνες για τις υπεργολαβίες	• «Συμφωνίες ευθυγράμμισης» • Κίνητρα οικονομικής φύσης • Ρύθμιση της μετανάστευσης • Χρηματοδότηση τοπικών «επειγόντων σχεδίων» • Μείωση του κόστους της εργασίας • Μεγαλύτερη ανάμειξη των κοινωνικών συνομιλητών (συλλογικές πρωτοβουλίες)
Λετονία	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Οικονομικές κυρώσεις	

³¹ Βλ. Killiah, S., (2004), «Revenue Approaches to Income Tax Evasion. A Comparative Study of Ireland and South

Africa.», Journal of Accounting Ethics and Public Policy, Vol.4, No 4.

³²Βλ. Ronconi, I., (2001), «Informalidad laboral e inpección institucional», Documento De Trabajo.

	Ελεγκτικές Αρχές	Εφαρμοζόμενες πολιτικές	
		Κύρωση	Πρόληψη
Ολλανδία	• Επιθεώρηση Εργασίας • Ομάδες με εξουσία παρέμβασης που συγκροτούνται από εκπροσώπους της Επιθεώρησης Εργασίας, των φορολογικών αρχών	• Αυστηρότερη πολιτική απέναντι στους αιτούντες άσυλο • Αυστηρότερος έλεγχος των εταιριών προσωρινής απασχόλησης	
Νορβηγία	• Επιθεώρηση Εργασίας • Φορολογικές Αρχές	• Υποχρεωτική καταγραφή όλων των σχέσεων εργασίας • Επιβολή οικονομικών και ποινικών κυρώσεων • Εις ολόκληρον ευθύνη εργοδότη/χρήστη και	Καμπάνια πληροφόρησης για νεοεισερχόμενους μετανάστες σχετικά με τους κινδύνους που επιφυλάσσει η εργασία στην παραοικονομία
Πολωνία	• Επιθεώρηση Εργασίας • Αστυνομία • Υπηρεσίες Κοινωνικής Ασφάλισης • Εφορία • Συνδικαλιστικές οργανώσεις • Οργανώσεις Εργοδοτών	• Επιβολή Οικονομικών Κυρώσεων	Απελευθέρωση της Οικονομίας
Ρουμανία	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Οικονομικές Κυρώσεις • Δημιουργία ειδικής ταχυδρομικής θυρίδας για καταγγελίες	• Επιδότηση απασχόλησης • Μειωμένες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης • Εκστρατείες πληροφόρησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
Σλοβακία	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Οικονομικές Κυρώσεις • Πιθανή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας • Αυστηρότερες προϋποθέσεις για το <u>επίδομα ανεργίας</u>	
Σλοβενία	• Επιθεώρηση Εργασίας	• Οικονομικές Κυρώσεις • Ξαφνικές Επιθεωρήσεις	• Φορολογικά κίνητρα • Απλοποίηση της διαδικασίας σύστασης των εταιριών
Ισπανία	• Φορολογικές Αρχές	• Κυρώσεις μόνο σε όσους εργάζονται ενώ λαμβάνουν επίδομα ανεργίας • Διμερείς συμφωνίες με αλλοδαπούς για απασχόληση στην Γεωργία	• Φορολογικά κίνητρα
Ηνωμένο Βασίλειο	• Αρμόδιες Αρχές Μετανάστευσης	• Επιβολή οικονομικών και ποινικών κυρώσεων σε αλλοδαπούς που εργάζονται παράνομα • Επιβολή χρηματικών ποινών στους εργοδότες	• Εθνικός κατώτατος μισθός • Πίστωση φόρου εργασίας
Σουηδία	• Εθνικό Γραφείο Οικονομικού Εγκλήματος	• Επιβολή οικονομικών και ποινικών κυρώσεων	• Φορολογικά κίνητρα στη βιομηχανία κατασκευών

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι στα περισσότερα κράτη - μέλη αρμόδια αρχή για τη διεξαγωγή ελέγχων και την επιβολή κυρώσεων είναι η Επιθεώρηση Εργασίας. Στη Σουηδία, αρμόδιο είναι το Γραφείο Οικονομικού Εγκλήματος, στην Κύπρο οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ασφάλισης, στη Γερμανία οι Τελωνειακές Αρχές, στην Ισπανία οι Οικονομικές Υπηρεσίες και στο Ηνωμένο Βασίλειο οι Αρχές Μετανάστευσης. Οι γερμανικές συνδικαλιστικές οργανώσεις πάντως θεωρούν τον έλεγχο που πραγματοποιείται από τα Τελωνεία ανεπαρκή και έχουν επανειλημμένα διεκδικήσει τη σύσταση Ειδικού Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας.

Τα τελευταία χρόνια προωθείται η συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ελεγκτικών μηχανισμών. Στη Γαλλία³³ έχει συσταθεί Εθνική Επιτροπή για την Καταπολέμηση της Αδήλωτης Εργασίας η οποία αποτελείται από εκπροσώπους του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, της αστυνομίας, των φορολογικών και τελωνειακών αρχών, των υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης και των κοινωνικών συνομιλητών. Παρόμοιοι ελεγκτικοί μηχανισμοί έχουν συσταθεί στις Κάτω Χώρες και την Πολωνία.

Μέτρα λαμβάνονται και στο επίπεδο της μεταναστευτικής πολιτικής. Έτσι, στην Ελλάδα έχουν θεσπισθεί προγράμματα προσπάθειας νομιμοποίησης, ακόμα και με παραχώρηση ιθαγένειας, των μεταναστών. Η Γερμανία και η Ισπανία³⁴, επιδιώκοντας να περιορίσουν την εισροή μεταναστών από τα νέα κράτη - μέλη, έχουν υπογράψει σχετικές διακρατικές συμφωνίες, ενώ Γαλλία προγραμματίζει τη σύσταση γραφείων διασύνδεσης.

Οι κυρώσεις που προβλέπονται σε περίπτωση παραβάσεων είναι οικονομικές (Αυστρία, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιταλία, Λετονία, Νορβηγία, Πολωνία, Σλοβακία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο). Οικονομικές ή / και ποινικές (Δανία, Φινλανδία, Ελλάδα, Νορβηγία³⁵, Σουηδία.³⁶ Ηνωμένο Βασίλειο).

Αξιοσημείωτο είναι ότι στα περισσότερα κράτη-μέλη η ευθύνη επιμερίζεται ανάμεσα στον εργαζόμενο και τον εργοδότη, ενώ στην Πολωνία υπεύθυνος θεωρείται μόνο ο εργαζόμενος. Το ζήτημα του εντοπισμού των υπευθύνων καθίσταται ακόμα πιο δύσκολο στην περίπτωση αλυσίδων υπεργολαβιών. Η Γερμανία και η Νορβηγία έχουν αντιμετωπίσει το ζήτημα καθιερώνοντας εξ ολοκλήρου την ευθύνη στον εργοδότη/χρήστη και στον εργοδότη/εργολάβο. Η μελέτη των ανωτέρω δύναται να βοηθήσει και τις εγχώριες αρχές στη λήψη αποφάσεων.

³³ Βλ. Barthelemy, P., (1989), The underground economies, tax evasion and information distortion.

³⁴ Βλ. Colina J. o giordano, (2001), Una propuesta para reducir el empleo no registrado.

³⁵ Βλ. Isachsen, A. J., (1985), The size and growth of the hidden economy in Norway, Review of Income and Wealth, Wiley online Library.

³⁶ Βλ. Warneryd K.E., (1982), Taxes and economic behaviour: some interview data on tax evasion in Sweden, Journal of Economic Psychology.

11. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παγκόσμια οικονομική αναδιοργάνωση σύμφωνα με τους Mingione και Magatti (1994)³⁷, έχει αναπτύξει μια νέα μορφή εργασίας με κύρια χαρακτηριστικά την παράνομη εργασία, την υποαπασχόληση, τη δημιουργία πολλαπλών απασχολήσεων και την πρόσληψη εργατικού δυναμικού χωρίς κοινωνικά δικαιώματα. Η ελληνική αγορά εργασίας παρουσιάζει τον υψηλότερο βαθμό παράνομης ευελιξίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ενώ να αναφέρουμε ότι πρόσφατα η χώρα μας ως προς την διαφθορά κατατάχτηκε στην 27η (τελευταία) θέση μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. και 87η από 177 χώρες. Το Σ.ΕΠ.Ε, η Ε.ΥΠ.Ε.Α και τα Μικτά Συνεργεία Ελέγχου είναι οι κυρίαρχοι μηχανισμοί για τη καταπολέμηση της μαύρης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής. Η Μαύρη εργασία και ανασφάλιστη εργασία στην Ελλάδα είναι ως ποσοστό το μεγαλύτερο στη Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ποσοστό ανασφαλίστων υπολογίζεται σε 22%.

Ακόμα πρέπει να σημειώσουμε μερικά γενικά στοιχεία που προέκυψαν από τη βιβλιογραφία, το ερωτηματολόγιο καθώς και ειδικότερα στοιχεία που προέκυψαν από τις εκθέσεις πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε όπως εμφανίζονται στον **πίνακα 7 (ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Σ.ΕΠ.Ε)**, είναι τα παρακάτω:

Α) Γενικά Στοιχεία:

- Παρατηρείται εκτεταμένη παραβίαση των εργασιακών δικαιωμάτων,
- Εκτός όμως από τις ανωτέρω παραβιάσεις, η οικονομική κρίση οδηγεί κυρίως νέους και ανέργους σε «συμβιβασμό» των δικαιωμάτων τους με αντάλλαγμα μια φθηνή και ανασφάλιστη θέση εργασίας, όχι γιατί τους ικανοποιεί, αλλά ως προσωρινή και μεταβατική λύση.
- Η μαύρη εργασία, δηλαδή η καταστρατήγηση και παραβίαση των εργατικών δικαιωμάτων, λόγω της ανεπάρκειας των μηχανισμών έλεγχου και εφαρμογής των διατάξεων του νόμου, συνιστά μια σημαντική παράμετρο της ελληνικής αγοράς εργασίας που σε συνδυασμό με το ωράριο εργασίας καθώς και το επίπεδο αποδοχών αποτελούν τις σημαντικότερες αφετηρίες εκδήλωσης οδυνών από τους εργαζομένους.³⁸

³⁷Βλ. Mingione E. & Magatti M., (1994), Report on Informal Employment in the Countries of the European Union, Italy, Dattiloscritto.

³⁸ Βλ. Tomas O Bernal (2001) Trabajo individuo y sociedad perspectivas psicosociologicas sobre el futuro del trabajo, dialnet unirioja

B) Ειδικά Στοιχεία:

- Ο μικρός αριθμός Επιθεωρητών Εργασίας, (λιγότεροι από 450 Κοινωνικοί Επιθεωρητές από 740 οργανικές θέσεις για περίπου 900.000 επιχειρήσεις), οι μικρές ποινές, η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των Υπηρεσιών φόβος των εργαζομένων να καταγγείλουν αυθαιρεσίες, η δαπανηρή και χρονοβόρα ως προς τα αποτελέσματα προσφυγή, η μη ύπαρξη αποτελεσματικών ελεγκτικών μηχανισμών με μη παράλληλη απλούστευση διαδικασιών και αλληλοεπικάλυψη υπηρεσιών, έχουν σαν αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις **εκθέσεις του Σ.ΕΠ.Ε τον κάτωθι απολογισμό:**

-Μειούμενη πορεία των ελέγχων από το έτος 2003 έως το έτος 2009.

-Εντοπισμός μικρού αριθμού περιπτώσεων ανασφαλιστών εργαζομένων (π.χ. το έτος 2007 περιπτώσεις ανασφαλιστών 1.875, το έτος 2008 περιπτώσεις ανασφαλιστών 2.127, το έτος 2009 περιπτώσεις ανασφαλιστών 2.092).

-Χαμηλός αριθμός επιβληθέντων προστίμων (από 8.013 ευρώ έως 5.679 ευρώ τα έτη 2003 έως 2009)

Προτάσεις που θα μπορούσαμε να κάνουμε για την ποιοτική αναβάθμιση του Σ.ΕΠ.Ε μεταξύ άλλων είναι τα εξής: απαιτούνται στοχευμένα μέτρα όπως η κωδικοποίηση της νομοθεσίας, δημιουργία βάσης δεδομένων, βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών, μη απασχόληση των επιθεωρητών με άλλα αντικείμενα, πλήρης μηχανοργάνωση, ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου, συνέργειες για την ταυτόχρονη καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της εισφοροδιαφυγής και της μαύρης (αδήλωτης) εργασίας, κάτι που προϋποθέτει την διασύνδεση της κεντρικής υπηρεσίας (Κ.Υ.) του Υπουργείου με τις υπηρεσίες του ΣΕΠΕ και τις υπηρεσίες του ΙΚΑ, του ΟΑΕΔ, των Δ.Ο.Υ., του ΣΔΟΕ, της Δ/ΝΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ της Κ.Υ. του Υπουργείου Οικονομικών, την Αστυνομία και τις Δικαστικές Αρχές. Ειδικότερα πρέπει να νομοθετηθεί κοινός έλεγχος από Ελεγκτές των Υπουργείων Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μαζί με αυτούς της ΕΥΠΕΑ.

Παράλληλα, θα πρέπει να τυποποιηθεί η διαδικασία των ελέγχων και των εργατικών διαφορών, αλλά και να επαναπροσδιοριστεί το σύστημα επιβολής κυρώσεων, προκειμένου να εκλείψει το υποκειμενικό στοιχείο κατά την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων των Επιθεωρητών. Συνεπώς, η αναμόρφωση του Σ.ΕΠ.Ε. θα πρέπει να βασιστεί στη διοικητική αναβάθμισή του με στόχο την ενίσχυση της ανεξαρτησίας του και την ανάπτυξη των Υπηρεσιών του ανάλογα με το εργατικό δυναμικό, την

οικονομική και βιομηχανική δραστηριότητα κάθε περιοχής και τη διοικητική διαίρεση της χώρας. Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να αυξηθούν τα Τμήματα του Σώματος, παράλληλα με την καλύτερη χωροταξική κατανομή.

Η έλλειψη διαφάνειας και η συνακόλουθη διαφθορά στο δημόσιο τομέα θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με το ήθος και την ποιότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Έτσι, και στην περίπτωση του Σ.ΕΠ.Ε. θα πρέπει λοιπόν να γίνει σωστός σχεδιασμός και χωροταξική ανακατανομή του προσωπικού του, καθώς και εντατική προσπάθεια για να βελτιωθεί η ποιότητά του, τόσο ως προς τις ικανότητες και τις γνώσεις του όσο και από πλευράς εργασιακής ηθικής - κουλτούρας υπαλλήλου και συμπεριφοράς. Επομένως, είναι απαραίτητος ο επανασχεδιασμός του συστήματος επιλογής, εκπαίδευσης και ελέγχου των υπαλλήλων του Σ.ΕΠ.Ε για την ουσιαστικότερη κατάρτιση και επιμόρφωσή τους σε θέματα νέων τεχνολογιών, εργατικής νομοθεσίας και διαχείρισης των διαδικασιών εργατικής διαφοράς.

Η εμπειρία σε όλους τομείς (διάρθρωση, νομοθεσία κλπ) του ΣΔΟΕ και των άλλων χωρών της Ε.Ε. θα μπορούσαν να μελετηθούν και να εφαρμοστούν, όπου είναι δυνατόν και από το Σ.ΕΠ.Ε. και θα πρέπει να ενσωματωθούν στο νέο νόμο που έχει τεθεί προς διαβούλευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ Σ.ΕΠ.Ε.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ							
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΕΛΕΓΧΟΙ - ΕΠΑΝΕΛΕΓΧΟΙ	31.765	30.935	29.646	31.630	35.805	28.538	28.082
ΜΗΝΥΣΕΙΣ- ΜΗΝ. ΑΝΑΦΟΡΕΣ	2.336	2.355	2.390	2.311	2.126	2.280	3.475
ΕΠΙΒΛΗΘΕΝΤΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ	8.013	5.957	5.161	5.133	5.724	5.440	5.679
ΠΟΣΑ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ	6.662.070	5.982.074	5.346.170	10.639.175,7 2	11.803.78 6	9.814.500	10.885.95 2
ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	15.781	15.883	16.378	15.510	15.123	15.898	20.550
ΕΠΙΛΥΘΕΙΣΕΣ .	8.178	8.057	7.974	7.586	7.102	7.698	10.039
ΜΑΤΑΙΩΘΕΙΣΕΣ	4.053	3.460	3.090	2.912	3.290	3.600	4.036
ΠΑΡΑΠΕΜΦ. ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	3.550	4.366	5.314	5.012	4.731	4.600	6.475
ΚΑΤΑΒΛ. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΟΣΑ	8.072.132	11.228.04 5	9.492.008	9.473.760	10.453.54 3	11.188.80 4	17.524.70 2
ΜΗΝΥΣΕΙΣ - ΜΗΝ. ΑΝΑΦΟΡΕΣ	1.259	883	1019	930	661	755	1.318
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	646.344	670.081	677.888	721.320	752.025	786.488	725.095
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΓΡΑΦ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	2.672.498	2.462.496	2.384.861	2.405.846	2.608.324	2.442.573	2.219.918
ΑΔΕΙΕΣ ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	26.838	22.137	19.107	18.342	24.630	18.571	18.001
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	637.447	369.538	345.752	305.054	278.709	296.711	258.816
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΡΩΝ	20.130.172	18.720.87 4	21.515.324	20.010.082	17.240.59 3	18.587.90 5	15.730.71 1
ΑΔΕΙΕΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	8.426	8.272	7.898	7.534	9.331	9.505	13.955
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	122.173	134.514	137.010	117.866	144.152	150.987	119.237
ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ					1.875	2.127	2.092

Βλ. Εκθέσεις πεπραγμένων Σ.ΕΠ.Ε 2003-2009

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΒΙΒΛΙΑ

- 1) Φίλος Ι., (2004), Σύστημα εσωτερικού ελέγχου επιχειρήσεων, Εκδόσεις iq group.
- 2) Dornbusch R., Fischer, S., (1993), Macroeconomics, Εκδόσεις Κριτική.
- 3) Alessandrini S. and Dallago B., (1987), The Unofficial economy Gower, UK.
- 4) Feige e dr, (1989), The Underground Economics, Cambridge up.
- 5) Παυλόπουλος Π., Η παραοικονομία στην Ελλάδα: μια πρώτη ποσοτική οριοθέτηση, IOBE, Αθήνα.
- 6) Νεγρεπόντη Δελιβάνη, (1990), Η Οικονομία της Παραοικονομίας στην Ελλάδα, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- 7) Πετρινιώτη, Ξ., (1989), Αγορές εργασίας, οικονομικές θεωρίες και έρευνες, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- 8) Pyle, D.J., (1989), Tax evasion and the black economy, London, Mc Millan.
- 9) Γρηγοράκος Θ., (1989), Γενικές Αρχές Ελεγκτικής, Έκδοση σώματος ορκωτών λογιστών.
- 10) Wiles P., (1987), The Second Economy its Definitional Problems, Alessandrini & Dallago.
- 11) Καζαντζής Χ., (2006), Ελεγκτική & Εσωτερικός Έλεγχος, μια συστηματική προσέγγιση εννοιών, αρχών και προτύπων, Εκδόσεις Business Plus a.e.
- 12) Καρκάλης Ι., (2005), Αντιδιαφθορά & Ελεγκτικό Συνέδριο, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.
- 13) Μπέσιλα-Μακρίδη Ελ., (2006), Ο έλεγχος της διοίκησης, Εκδόσεις Σάκκουλα, Τόμος II.
- 15) Φίλος Ι., (2004), Εγχειρίδιο πολιτικών και διαδικασιών (εργαλείο οργάνωσης και ελέγχου), Εκδόσεις iq group.
- 16) Liewis A.W., (1954), Economic Development with Unlimited Supplies of Labour, Manchester School of Economic and Social Studies, Vol 22, 139-191.
- 17) Πανεπιστήμιο Αθηνών, (2004), Αναπτυξιακή και εξελικτική οικονομική, Φάκελος Μαθήματος, Αθήνα.
- 18) Frey, S. Bruno & Weick-Hannemann Hanneclore, (1990), Παραοικονομία η μέτρηση του μη μετρήσιμου.
- 19) Κουζής, Ιωάννης, (2008), Αγορά εργασίας: Μήτρα της Ανθρώπινης Οδύνης, Παναγιωτόπουλος Ν.

- 20) Κουζής, Ιωάννης, (2002), Οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα, Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- 21) Σκούντζος, Θ.,(1975), Εισαγωγή στην οικονομική ανάπτυξη, Αθήνα.
- 22) Παπαστάθης, Π., (2003), Ο Σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος στις Επιχειρήσεις, Οργανισμούς και η Πρακτική Εφαρμογή του, Τόμος Α Αθήνα.
- 23) Meigs W., Larsen J., Meigs R, (1984), Ελεγκτική, Μετάφραση: Διαμαντόπουλος Θ., Ταραλούγκας Ι., Εκδόσεις Παπαζήση.
- 24) Γεωργακόπουλος, Θ.Α, και Πατσούρατης, Β.Α., (1993), Δημόσια Οικονομική, Εκδόσεις Σμπίλιας.

2. ΑΡΘΡΑ

- 1) Βαβούρας, Ι., και Πετρινιώτη, Ξ., (1990), *Απόπειρα Ανίχνευσης μιας Αθέατης Δραστηριότητας: Η Αδήλωτη Απασχόληση στην Ελλάδα*, Εκδόσεις Κριτική.
- 2) Ginsburgh, V., Pelerman, S., & Pestieau, P., (1990). *Η Μαύρη Εργασία στο Βέλγιο: Εκτιμήσεις και Επιδράσεις*, Εκδόσεις Κριτική.
- 3) Mingione E. & Magatti M.,(1994), *Report on informal employment in the countries of the European Union*, Italy, Dattiloscritto.
- 4) Δερμενάκης, Παύλος, (1987), *Παραοικονομία μέγεθος και μορφές εμφάνισης στην Ελλάδα*, Οικ. Δελτίο Εμπορικής Τράπεζας.
- 5) Pyle, D.J., (1989), *Συμμετοχή στην Παραοικονομία: Θεωρία, Ενδείξεις και Πολιτική*.
- 6) Βαβούρας Ι., Κούτρης, Α., (1990), *Παραοικονομία: Θεωρητική και Μεθοδολογική Προσέγγιση*», Τεύχη Πολιτικής Οικονομίας, Τεύχος 3.
- 7) Λώλος, Σ., *Ανεπίσημη Οικονομία Κριτικές Επισημάνσεις στις Ποσοτικές Προσεγγίσεις*, Σύγχρονα Θέματα, Τεύχος 38.
- 8) Κοψίνης, Χρ., Τζώρτζης, Ε., (23/6/2010), *Εισφοροδιαφυγή παντός καιρού και κυβερνήσεων*, εφημερίδα Η Καθημερινή.
- 9) Μανεσιώτης, Β., (1991), *Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα*, Τράπεζα της Ελλάδας, Δ/ση Οικονομικών Μελετών.

- 10) Goodwn, J., (2004), *A Comparison of Internal Audit in the Private and Public Sectors*, Managerial Auditing Journal, Vol 19 No 5.
- 11) Carhill, K.M., Kincaid J.K, *Applying the Standards in Governmental Internal Auditing*, The Internal Auditor, Vol 19 No 5.
- 12) Γεωργάκης, Ηλίας, (6/12/2009), *Ζούγκλα η αγορά εργασία*, εφημερίδα τα Νέα.
- 13) Barthelemy, P., (1989), *The underground economies, tax evasion and information distortion*.
- 14) Clive, Bailey, (31/10/1997), *Contribution evasion and social security-causes and remedies*.
- 15) Colina J., O Giordano, (2000), *Una propuesta para reducir el empleo no registrado*.
- 16) Ronconi, L., (2001), *Informalidad laboral e inpección institucional*, Documento de Trabajo.
- 17) Bernal, Tomàs O, (2001), *Trabajo individuo y sociedad perspectivas psicosociologicas sobre el futuro del trabajo*», Dialnet Unirioja.
- 18) Baumann, F. & Friehe, T., (2009), *On the Economics of Contribution Evasion*, Public Finance Analysis.
- 19) Killiah, S., (2004), *Revenue Approaches to Income Tax Evasion. A Comparative Study of Ireland and South Africa.*, Journal of Accounting Ethics and Public Policy, Vol.4, No 4.
- 20) Warneryd, K.E., (1982), *Taxes and Economic Behaviour: Some Interview Data on Tax Evasion in Sweden*. Journal of Economic Psychology.
- 21) Fethi, Md., Fethi, S., *Estimating the Size of the Cypriot Underground Economy: A Comparison with European Experience*», International Journal of Manpower, Vol 27, Iss.6 , pp. 515-534.
- 22) Kelchev, A. (2006), *Tax and Social Security Contributions Evasion in Bulgaria*, Honors Thesis, Economics.

3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- 1) Ν.2639/1998 (ΦΕΚ 205/α/2-9-98) «Ρύθμιση Εργασιακών Σχέσεων Σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις».
- 2) Π.Δ.136/1999 (ΦΕΚ.134/α/30-6-99) «Οργάνωση Υπηρεσιών Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας».
- 3) Ν.3762/2009 (ΦΕΚ. 74/α/15-5-09).
- 4) Ν.2556/1997 (ΦΕΚ. 270/α/24-12-97) «Μέτρα κατά της Εισφοροδιαφυγής, Διασφάλιση Εσόδων ΙΚΑ και άλλα θέματα (ΕΥΠΕΑ).
- 5) ΑΡΙΘ.81 διεθνούς συμβάσεως εργασίας «σύμβαση περί επιθεώρησης της εργασίας 1947».
- 6) Ν.6145/1934.
- 7) Ν.4819/30-6-1930 «Περί Οργάνωσης του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας».
- 8) Ν.3249/1955 (ΦΕΚ 139/α/2-6-1955), «Περί Κυρώσεως της αριθ.81 Διεθνούς Συμβάσεως».
- 9) Ν.2218/1994 (ΦΕΚ 90/α/1994) «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης».
- 10) Ν.2676/99 (ΦΕΚ 1/α/5-1-99) «Οργανωτική και Λειτουργική Αναδιάρθρωση των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις».
- 11) Π.Δ. 16 (ΦΕΚ 10/α/18-1-96) «Ελάχιστες Προδιαγραφές Ασφαλείας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας σε Συμμόρφωση με την Οδηγία 89/654/ΕΟΚ».
- 12) Π.Δ. 17(ΦΕΚ 11/18-1-96) «Μέτρα για τη Βελτίωση Ασφαλείας και της Υγείας των Εργαζομένων κατά την Εργασία σε Συμμόρφωση με τις Οδηγίες 89/654/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ».
- 13) Π.Δ. 241 (ΦΕΚ 180/29-7-98) «τροποποίηση του πδ 358/97 (α240) προϋποθέσεις και διαδικασία για τη νομική παράνομη και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα που δεν είναι υπήκοοι των κρατών – μελών της ευρωπαϊκής ένωσης».

14)«*Thematic feature industrial relations & undeclared work,*»

<http://www.eiro.eurofound.eu.int/thematicfeature11.html>

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

- 1) Κορομηλάς Γ., (2007), *Φορολογικός έλεγχος επιχειρήσεων*, Σημειώσεις Σεμιναρίου.
- 2) Κυριάκου Μ., (2006), *Γενικές αρχές και πρότυπα εσωτερικού έλεγχου*, Σημειώσεις Σεμιναρίου (αδημοσίευτες).

5. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- 1) Φορολογική Επιθεώρηση
- 2) Προσεγγίσεις
- 3) Λογιστής
- 4) Επιχείρηση

6. ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- 1) Έκθεση του διοικητή της τράπεζας της Ελλάδος
- 2) Στατιστικό δελτίο οικονομικής συγκυρίας της τράπεζας της Ελλάδος
- 3) Ετήσια έκθεση του γενικού επιθεωρητή δημόσιας διοίκησης
- 4) Ετήσια έκθεση πεπραγμένων Σ.ΕΠ.Ε
- 5) Ετήσια έκθεση Συνηγόρου του Πολίτη

7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- 1) Taxvs. gr
- 2) EIRO-European Industrial relations observatory on line, thematic feature industrial relations & undeclared work, [ttp:www.eiro.eurofound.eu.int/thematicfeature11.html](http://www.eiro.eurofound.eu.int/thematicfeature11.html)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Σ.ΕΠ.Ε)

Μία αξιόλογη και πρακτική κατηγοριοποίηση του είδους των παραβάσεων παραθέτουμε εδώ η οποία βοηθά πολύ με τη χρηστικότητα του.

Α) ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ

Τα πρόστιμα επιβάλλονται με τη συνεκτίμηση τριών (3) βασικών μεταβλητών κριτηρίων και δύο (2) υποκριτηρίων. Τα βασικά κριτήρια είναι τα εξής:

- i. η σοβαρότητα της παράβασης (Σ),
- ii. ο αριθμός των εργαζομένων της επιχείρησης (ΑΕ),
- iii. η υποτροπή της επιχείρησης (Υ). Ως υποτροπή νοείται: α) η επιβολή στην ίδια επιχείρηση δύο (2) τουλάχιστον διοικητικών κυρώσεων για παρόμοιες παραβάσεις μέσα σε μία τετραετία, η οποία ξεκινά από τη διενέργεια του ελέγχου, ή β) η έκδοση μίας (1) τουλάχιστον αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης που αφορά την τέλεση αξιόποινης πράξης για παρόμοια παράβαση. Τυχόν αλλαγή του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης δεν επηρεάζει την υποτροπή. Η υποτροπή προκύπτει και από το συνδυασμό των δύο παραπάνω περιπτώσεων, δηλαδή επιβολή μίας διοικητικής κύρωσης και έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης.

Η έλλειψη συνδρομής της υπό στοιχείο iii μεταβλητής κριτηρίου δεν επηρεάζει την επιβολή του προστίμου όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των λοιπών μεταβλητών κριτηρίων.

Τα υποκριτήρια είναι τα εξής:

- i. ο βαθμός συνεργασίας (ΒΣ). Για το χαρακτηρισμό του βαθμού συνεργασίας συνεκτιμώνται ιδίως η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση σε υποδείξεις στάσεις, ο βαθμός υπαιτιότητας (βαθμός ευθύνης) του εργοδότη, η παρεμπόδιση του έργου του επιθεωρητή κατά τη διενέργεια του ελέγχου, η μη χορήγηση στοιχείων κατά τη διάρκεια της έρευνας, κτλ και
- ii. ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται (Θ), δηλαδή οι εργαζόμενοι τους οποίους αφορά η διαπιστωθείσα παράβαση. Αρχικώς, καθορίζεται ένα βασικό ποσό προστίμου (ΒΠ) το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται προς τα πάνω όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Β) ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Α. Οι παραβάσεις κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες και λαμβάνουν τιμές από

1-40 μόρια σύμφωνα με τον πίνακα 1 «ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ». Η εκτίμηση των μορίων εντός του συγκεκριμένου εύρους γίνεται ξεχωριστά για κάθε παράβαση, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ	1-5 ΜΟΡΙΑ
ΧΑΜΗΛΗ	6-10 ΜΟΡΙΑ
ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	11-20 ΜΟΡΙΑ
ΥΨΗΛΗ	21-30 ΜΟΡΙΑ
ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ	31-40 ΜΟΡΙΑ

Β. Ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων, οι επιχειρήσεις κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες και βαθμολογούνται από 160 μόρια σύμφωνα με τον πίνακα 2Α με τίτλο «ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ»:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2Α: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

1-10 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	1-12 ΜΟΡΙΑ
11-50 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	13-24 ΜΟΡΙΑ
51-150 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	25-36 ΜΟΡΙΑ
151-250 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	37-48 ΜΟΡΙΑ
251 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΑΝΩ	49-60 ΜΟΡΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Παραβίαση διατάξεων για την κατάτμηση του χρόνου της αδείας	ΧΑΜΗΛΗ
2	Ελλιπής τήρηση βιβλίου ετήσιων κανονικών αδειών	ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ
3	Μη τήρηση βιβλίου ετήσιων κανονικών αδειών	ΧΑΜΗΛΗ
4	Μη χορήγηση αδείας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
5	Καταγγελία σύμβασης εργασίας κατά την διάρκεια της χορηγηθείσης κανονικής αδείας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
6	Μη καταβολή πλήρων αποδοχών αδείας ή αναλογίας αυτών (απλών ή προσυζητημένων κατά 100% σε περίπτωση πταίσματος του εργοδότη)	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
7	Μη καταβολή πλήρους αποζημίωσης αδείας ή αναλογίας αυτής σε περίπτωση λύσης με οποιονδήποτε τρόπο της σχέσης ή σύμβασης εργασίας πριν από τη λήψη της αδείας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ

8	Μη καταβολή επιδόματος και αναλογίας επιδόματος αδείας	ΥΨΗΛΗ
---	--	-------

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Μη ανάρτηση πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας	ΧΑΜΗΛΗ
2	Εκπρόθεσμη κατάθεση πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
3	Μη κατάθεση πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας.	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
4	Εκπρόθεσμη κατάθεση συμπληρωματικού πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας, σε περίπτωση αλλαγής νομίμου εκπροσώπου η προσλήψεων νέων εργαζομένων	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
5	Μη κατάθεση συμπληρωματικού πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας, σε περίπτωση αλλαγής νομίμου εκπροσώπου η προσλήψεων νέων εργαζομένων	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
6	Εκπρόθεσμη κατάθεση πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας για επιχειρήσεις εποχικού χαρακτήρα	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
7	Μη κατάθεση πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας για επιχειρήσεις εποχικού χαρακτήρα	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
8	Εκπρόθεσμη κατάθεση συμπληρωματικού πίνακα προσωπικού & ωρών εργασίας, σε περίπτωση τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
9	Μη κατάθεση προγράμματος ωρών εργασίας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
10	Μη ανάρτηση προγράμματος εβδομαδιαίας ανάπαυσης ή/και ωρών εργασίας	ΧΑΜΗΛΗ
11	Εκπρόθεσμη κατάθεση συμπληρωματικού προγράμματος εβδομαδιαίας ανάπαυσης ή και ωρών εργασίας σε περίπτωση τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
12	Εκπρόθεσμη κατάθεση συμπληρωματικού προγράμματος εβδομαδιαίας ανάπαυσης ή και ωρών εργασίας για επιχειρήσεις εποχικού χαρακτήρα (όταν ο κατατεθειμένος πίνακας παραπέμπει σε κατάθεση προγράμματος).	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
13	Εκπρόθεσμη κατάθεση συμπληρωματικού προγράμματος εβδομαδιαίας ανάπαυσης ή και ωρών εργασίας σε περίπτωση κατάθεσης συμπληρωματικού πίνακα προσωπικού που αφορά προσλήψεις νέων εργαζομένων και ο πίνακας παραπέμπει σε κατάθεση προγράμματος.	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

**ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ - ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΠΑΥΣΗ-ΑΡΓΙΕΣ**

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Εργασία κατά Κυριακή ως ημέρα υποχρεωτικής εβδομαδιαίας ανάπαυσης (ρεπό) και κατά τις ημέρες υποχρεωτικής αργίας άνευ σχετικής αδείας.	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
2	Εργασία κατά ημέρες υποχρεωτικής ανάπαυσης σε εργαζόμενους επιχειρήσεων θεάτρου, ημερησίων εφημερίδων, οδηγών, ταξί, εφημεριδοπωλών	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
3	Λειτουργία επιχειρήσεως (βιοτεχνική, εμπορική εργασία και πάσα βιοτεχνική δραστηριότητα) κατά Κυριακή και κατά τις ημέρες υποχρεωτικής αργίας	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
4	Λειτουργία καταστήματος κατά ημέρα Κυριακή και κατά τις ημέρες υποχρεωτικής αργίας	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
5	Λειτουργία εμπορικού καταστήματος πέραν του ωραρίου λειτουργίας	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
6	Απασχόληση εργαζομένων κατά τις ώρες μη λειτουργίας του καταστήματος	ΥΨΗΛΗ
7	Εργασία σε ημέρα εβδομαδιαίας ανάπαυσης (ρεπό) σε εμπορικό κατάστημα	ΥΨΗΛΗ
8	Εβδομαδιαία ανάπαυση και μείωση του χρόνου εργασίας που έχει καθοριστεί με Σ.Σ.Ε., Δ.Α., ή Α.Ν. 435/1968 (ΦΕΚ 124/Α)	ΥΨΗΛΗ
9	Απασχόληση κατά ημέρα εργασίας και ωράριο εργασίας διαφορετικό από το εμφανιζόμενο στον πίνακα προσωπικού ή στο πρόγραμμα εργασίας χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση της αλλαγής ή της τροποποίησης του ωραρίου ή του χρόνου εργασίας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
10	Μη χορήγηση ελαχίστου χρόνου διακοπής της ημερήσιας εργασίας σε περίπτωση διακεκομμένης λειτουργίας καταστήματος	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
11	Κατάτμηση του ωραρίου των μερικώς απασχολούμενων	ΥΨΗΛΗ
12	Καταγγελία σύμβασης εργασίας λόγω μη αποδοχής από τον εργαζόμενο εργοδοτικής πρότασης για μερική απασχόληση	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
13	Μη χορήγηση διαλείμματος	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
14	Μη χορήγηση ημερήσιας ανάπαυσης	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Μη τήρηση βιβλίου υπερωριών	ΧΑΜΗΛΗ
2	Μη ανάρτηση αναγγελίας υπερωριακής απασχόλησης	ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ
3	Μη ύπαρξη αδείας υπερωριακής απασχόλησης εργαζομένων καταστημάτων	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
4	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), προσωπικού σε βιομηχανίες, βιοτεχνίες, χωρίς προηγούμενη αναγγελία και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
5	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), προσωπικού Ανωνύμων Εταιρειών, χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
6	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), προσωπικού Τραπεζών, χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
7	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), προσωπικού εμπορικών επιχειρήσεων, χωρίς προηγούμενη αναγγελία ή αίτηση και άδεια από το οικείο Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
8	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), υπαλληλικού, εργατοτεχνικού, υγειονομικού προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κλινικών, κτλ χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από το οικείο Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
9	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), προσωπικού σε λοιπές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ

10	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), ξενοδοχείων, χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
11	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), προσωπικού κουζίνας χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
12	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), θυρωρών, φυλάκων, νυχτοφυλάκων (εκτός θυρωρών πολυκατοικιών και μεγάρων) χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
13	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση) προσωπικού επισιτιστικών (πλην προσωπικού κουζίνας) χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ

**ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΟΔΗΓΟΙ ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ-
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ-ΒΙΒΛΙΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΩΝ - ΥΠΕΡΒΑΣΗ
ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	α) Μη εφοδιασμός, θεώρηση, φύλαξη βιβλίου δρομολογίων οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων β) Μη χορήγηση αντιγράφων στον οδηγό του ημερησίου βιβλίου δρομολογίων	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
2	Μη εφοδιασμός, θεώρηση, φύλαξη βιβλίου δρομολογίων οδηγών τουριστικών λεωφορείων	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

3	Μη εφοδιασμός, θεώρηση βιβλιαρίου εργασίας οδηγών τουριστικών λεωφορείων	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
4	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων (κατηγορίες Α, Β, Γ,) χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας και οδηγών βυτιοφόρων χωρίς χορήγηση εκ των υστέρων αδείας με την προσκόμιση στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας των αντιγράφων του βιβλίου δρομολογίων	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
5	Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση), οδηγών τουριστικών λεωφορείων	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΤΕΛ

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Μη κατάθεση προς θεώρηση μηνιαίου πίνακα εβδομαδιαίας ανάπαυσης προσωπικού κίνησης των ΚΤΕΛ	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
2	Μη εφοδιασμός, θεώρηση, φύλαξη, χορήγηση αντιγράφων ημερησίου βιβλίου εργασίας προσωπικού και δρομολογίων προσωπικού ΚΤΕΛ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
3	Μη υποβολή στο τέλος της εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας ανά ένα αντίγραφο του Ημερησίου Βιβλίου Εργασίας και Δρομολογίων, των εντός της περιόδου εργασίας ημερών εργασίας του προσωπικού ΚΤΕΛ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
4	Παράβαση πενθήμερης εβδομαδιαίας ανάπαυσης του προσωπικού κίνησης των ΚΤΕΛ	ΥΨΗΛΗ
5	Παράβαση της διακοπής εργασίας του προσωπικού κίνησης των ΚΤΕΛ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
6	Παράνομη υπερωριακή απασχόληση προσωπικού κίνησης των ΚΤΕΛ	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ: ΑΝΗΛΙΚΟΙ

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Απασχόληση ανηλίκων χωρίς βιβλιάριο εργασίας	ΥΨΗΛΗ

2	Απασχόληση ανηλίκων σε απαγορευμένες για αυτούς εργασίες	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
3	Παράβαση χρονικών ορίων εργασίας ανηλίκων	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
4	Μη επίδειξη μητρώου ανηλίκων	ΧΑΜΗΛΗ
5	Μη τήρηση, μη συμπλήρωση ή ελλιπής συμπλήρωση μητρώου ανηλίκων	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ Η: ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΩΝ, ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Μη καταβολή αναδρομικών αποδοχών (ως παραβίαση όρων ΣΣΕ Δ.Α. ή Υ.Α.)	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
2	Μη καταβολή αποδοχών διαθεσιμότητας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
3	Μη καταβολή προσανξήσεων για εργασία κατά Κυριακές και αργίες	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
4	Μη καταβολή προσανξήσεων για εργασία κατά νύκτα	ΥΨΗΛΗ
5	Μη καταβολή αποδοχών ανυπαίτιου κωλύματος	ΥΨΗΛΗ
6	Μη καταβολή αποδοχών μετά των νομίμων προσανξήσεων για εργασία πέραν της συμβατικώς καθορισμένης μερικής απασχόλησης	ΥΨΗΛΗ
7	Μη καταβολή αποζημίωσης για απασχόληση εκτός έδρας	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
8	Μη καταβολή μισθών/ημερομισθίων βάσει Σ.Σ.Ε., Δ.Α., Υ.Α. ή βάσει ατομικής συμφωνίας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
9	Μη καταβολή επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα	ΥΨΗΛΗ
10	Μη καταβολή αμοιβής εργασίας που παρέχεται κατά την έκτη ημέρα της εβδομάδας προσανξημένη κατά 30% κατά παράβαση του πενθημέρου	ΥΨΗΛΗ
11	Μη καταβολή αμοιβής υπερεργασιακής και υπερωριακής απασχόλησης	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
12	Μη καταβολή προσαύξησης 7,5 % στις αποδοχές των μερικώς απασχολούμενων, εφόσον το ωράριο απασχόλησής τους είναι μικρότερο των τεσσάρων (4) ωρών ημερησίως	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
13	Μη καταβολή επιδόματος γάμου σε χήρους, διαζευγμένους και άγαμους γονείς	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ Θ: ΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών & άλλων πεποιθήσεων αναπηρίας, ηλικίας ή γενετησίου προσανατολισμού	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
2	Παραβίαση αρχής ίσης μεταχείρισης ανδρών & γυναικών	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ-ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Άκυρη απόλυση εγκύου ελλείπει σπουδαίου λόγου	ΥΨΗΛΗ
2	Μη γνωστοποίηση σπουδαίου λόγου απολύσεως εγκύου	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
3	Μη χορήγηση άδειας μητρότητας (17 εβδομάδες)	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
4	Μη χορήγηση μειωμένου ωραρίου ή ισόχρονης άδειας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
5	Παράβαση της προστασίας και των διευκολύνσεων των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις: α) Απαγόρευση διάκρισης εργαζομένων που έχουν υποχρεώσεις προς εξαρτώμενα από αυτούς παιδιά ή άλλα μέλη της οικογένειάς τους. β) Μη χορήγησης άδειας ανατροφής γ) Μη χορήγηση άδειας για ασθένεια εξαρτωμένων μελών δ) Μη χορήγηση άδεια απουσίας για παρακολούθηση σχολικής επίδοσης ε) Μη χορήγηση άδειας σε μονογονεϊκές οικογένειες στ) Μη χορήγηση αδειας για γονέα για παιδί με νόσημα που απαιτεί μεταγρίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

**ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΑ: ΜΗ ΤΗΡΗΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ, ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΛΟΠΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1	Μη χορήγηση πιστοποιητικού εργασίας (προϋπηρεσίας)	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
2	Μη χορήγηση εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών.	ΥΨΗΛΗ
3	Μη χορήγηση <u>αναλυτικών</u> εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών.	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
4	Παραβίαση του ΠΔ 240/06 «Περί διαβουλεύσεων με τους εργαζόμενους»	ΧΑΜΗΛΗ
5	Ελλιπής γνωστοποίηση όρων ατομικών συμβάσεων εργασίας στον εργαζόμενο.	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
6	Μη γνωστοποίηση όρων ατομικών συμβάσεων εργασίας στον εργαζόμενο.	ΥΨΗΛΗ
7	Μη κατάρτιση κανονισμού εργασίας σε υπόχρεες επιχειρήσεις	ΥΨΗΛΗ
8	Μη ανάρτηση του κανονισμού εργασίας σε εμφανή και προσιτά για τους εργαζόμενους σημεία του τόπου εργασίας	ΧΑΜΗΛΗ
9	Α) Άρνηση πρόσβασης στα αρχεία και έγγραφα της επιχείρησης καθώς και στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας από τον εργοδότη Β) Άρνηση παροχής στοιχείων ή πληροφοριών από τον εργοδότη	ΥΨΗΛΗ
10	Μη παράσταση εργοδότη κατά τη διαδικασία επίλυσης ατομικών ή συλλογικών εργατικών διαφορών	ΥΨΗΛΗ
11	Παράβαση νομοθεσίας περί ομαδικών απολύσεων	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
12	Παραβίαση διατάξεων για την προστασία των εργαζομένων που αποσπώνται για την εκτέλεση προσωρινής εργασίας στο έδαφος της Ελλάδας	ΥΨΗΛΗ
13	Παράβαση υποχρέωσης πληροφόρησης και διαβούλευσης των εργαζομένων από τους εργοδότες που μεταβιβάζουν τις επιχειρήσεις	ΧΑΜΗΛΗ
14	Μη τήρηση από τους εργοδότες (επί μία διετία από την ημερομηνία λήξης τους) αντιγράφων συμβάσεων εργασίας, γνωστοποιήσεων και λοιπών εγγράφων, που υποχρεούνται να χορηγούν στους εργαζόμενους σύμφωνα με το ΠΔ 156/94 και το άρθρο 1 ν. 2639/98	ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ
15	Μη τήρηση διαδικασίας διαθεσιμότητας (προηγούμενη διαβούλευση, γνωστοποίηση στις οικείες υπηρεσίες ΣΕΠΕ)	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

16	Μη συμμόρφωση εργοδότη στην απόφαση επιθεωρητή περί διαφωνίας εργοδότη και συνδικαλιστικών οργανώσεων στις περιπτώσεις παραγράφων 2, 3, 5 και 7 του άρθρου 16 του Ν. 1264/82	ΧΑΜΗΛΗ
17	Μη τήρηση διαδικασίας απολύσεως συνδικαλιστικού στελέχους	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ
18	Μη θεώρηση ημερήσιου δελτίου απασχολουμένων σε οικοδομικά και τεχνικά έργα	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
19	Υπέρβαση της διάρκειας επιβολής του συστήματος εκ περιτροπής εργασίας πέραν των έξι (6) μηνών ανά ημερολογιακό έτος	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
20	Υπέρβαση του επιτρεπόμενου χρόνου διαθεσιμότητας πέραν των τριών (3) μηνών ετησίως	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΒ: ΜΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1.	Μη χορήγηση αδείας για συμμετοχή σε εξετάσεις	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
2.	Μη χορήγηση αδειών προβλεπομένων από ΕΓΣΣΕ: α) Άδεια για μεταγγίσεις αίματος β) Άδεια λόγω θανάτου συγγενούς γ) Άδεια λόγω AIDS δ) Άδεια γάμου και γεννήσεως τέκνου	ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΓ: ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
1.	Μη εφαρμογή όρων Σ.Σ.Ε., Δ.Α. ή Υ.Α., ή κανονισμού εργασίας	ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Π Ν.3996/5-8-11

«ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 3996/11 & Ο ΝΟΜΟΣ, αρθρ .1- 33»

Ενώ ήδη είχε ολοκληρωθεί η παρούσα διπλωματική εργασία ψηφίστηκε ο νόμος 3996/11 «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις» και τέθηκε σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής του στο Φ.Ε.Κ. Α'170/5-8-11(εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις).

Ο νόμος αποτελείται από δύο Κεφάλαια και 91 άρθρα.

Το πρώτο κεφάλαιο και τα πρώτα 33 άρθρα αφορούν το Σ.ΕΠ.Ε.

Ειδικότερα βλέπουμε ότι πολλές από τις προτάσεις μας που πρόεκυψαν είτε από το ερωτηματολόγιο είτε από τις μας διαπιστώσεις μας έχουν συμπεριληφθεί στον νέο νόμο όπως:

- 1) Η πρόταση μας για αύξηση των υπαλλήλων προβλέπεται με την παράγραφο 1 του άρθ.5, όπου έχουμε πλέον 916 θέσεις επιθεωρητών και 240 διοικητικών υπαλλήλων.
- 2) Η πρόταση μας για ειδικό γραφείο καταγγελιών προβλέπεται με την παράγραφο 1 του άρθ.11 όπου έχουμε Αυτοτελές Γραφείο Ενημέρωσης Υποδοχής Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών και στο άρθρο 12 έχουμε την λειτουργία «Ειδικής Ομάδας Ετοιμότητας και Άμεσης Επέμβασης».
- 3) Η πρόταση μας για οικονομική αυτοτέλεια προβλέπεται με το άρθρ. 14 .
- 4) Η πρόταση μας για ηλεκτρονική διασύνδεση προβλέπεται με το άρθρ. 18.
- 5) Το θέμα του κοινωνικού ελέγχου του Σ.ΕΠ.Ε όπως το έχουμε αναλύσει και παρά τις αντιρρήσεις των εργαζομένων προβλέπεται με το άρθρο 21.
- 6) Η πρόταση μας για αυστηροποίηση των προστίμων και των ποινών προβλέπεται με τα άρθρα 24 &28, ακόμα πρέπει να σημειώσουμε ότι στην παραγρ.10 του άρθρου 24 αναφέρεται ότι οι πράξεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων διαβιβάζονται στο Σ.Δ.Ο.Ε. για τις δικές του ενέργειες.
- 7) Η πρόταση μας για εφαρμογή ενιαίας τήρησης εισόδου και εξόδου των εργαζομένων προβλέπεται με το άρθρο 26 και συγκεκριμένα με την θεσμοθέτηση της κάρτας εργασίας και μάλιστα δίνοντας κίνητρα στους επιχειρηματίες(παράγραφος 2).
- 8) Η πρόταση μας για ανταλλαγή πληροφοριών μέσω ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προβλέπεται με το άρθρο 30.
- 9) Η πρόταση μας για μεικτά κλιμάκια ελέγχου συμπεριλαμβανόμενου του Σ.Δ.Ο.Ε. προβλέπεται με το άρθρο 31.

Στην συνέχεια παρατίθενται το Α' μέρος του εν λόγω νόμου ήτοι τα 33 από τα 91 άρθρα.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 170

5 Αυγούστου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3996

Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α' ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ Σ.ΕΠ.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΥΣΤΑΣΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

`Αρθρο 1

Σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.)

Συνιστάται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), το οποίο υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Συνιστάται επίσης μία θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα, ο οποίος προΐσταται του Σώματος αυτού (άρθρο 53 του Π.Δ. 63/2005, Α'98).

Άρθρο 2 Έργο και αρμοδιότητες -Ελεγκτική και υποστηρικτική δράση

1. Έργο του Σ.ΕΠ.Ε. είναι η επίβλεψη και ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, η έρευνα της ασφαλιστικής κάλυψης και παράνομης απασχόλησης των εργαζομένων, η συμφιλίωση και επίλυση των εργατικών διαφορών, καθώς και η παροχή πληροφοριών σε εργαζόμενους και εργοδότες σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση των κείμενων διατάξεων.

2. Για την εκτέλεση του έργου του, το Σ.ΕΠ.Ε. έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Επιθεωρεί και ελέγχει τους χώρους εργασίας με κάθε πρόσφορο μέσο, προβαίνει σε κάθε είδους αναγκαία εξέταση και έλεγχο σε όλες τις επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα και γενικότερα σε κάθε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο εργασίας ή εκμετάλλευσης ή χώρο όπου πιθανολογείται ότι απασχολούνται εργαζόμενοι, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά από ειδικές διατάξεις, όπως της παραγράφου 5 του άρθρου 2 και της παραγράφου 4 του άρθρου 69 του Ν. 3850/2010 (Α'84), και επιβλέπει την τήρηση και εφαρμογή:

αα) των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας της σχετικής ιδίως με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας, τα χρονικά όρια εργασίας, την αμοιβή ή άλλες παροχές, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, τους ειδικούς όρους και συνθήκες εργασίας των ευπαθών ομάδων εργαζομένων (όπως ανήλικοι, νέοι, γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή λοχείας, άτομα με αναπηρία), καθώς και ειδικών κατηγοριών εργαζομένων,

ββ) των όρων κάθε είδους συλλογικών συμβάσεων εργασίας,

γγ) των διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας της σχετικής με την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, την αδήλωτη εργασία και την παράνομη απασχόληση,

δδ) των διατάξεων σχετικά με τη νομιμότητα της απασχόλησης των εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών και

εε) της νομοθεσίας για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας.

β. Ερευνά, ανακαλύπτει, εντοπίζει και διώκει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, παράλληλα και ανεξάρτητα από άλλες Αρχές και Οργανισμούς, τους παραβάτες των υποπεριπτώσεων αα έως εε της περίπτωσης α'.

γ. Καταγράφει, αξιολογεί και αναφέρει προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης τις ελλείψεις ή τις παραλείψεις που δεν καλύπτονται από την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, καθώς και τα προβλήματα που δημιουργούνται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας και ενημερώνει σχετικά τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

δ. Ερευνά οποιαδήποτε ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας ή της νύχτας τους χώρους εργασίας, όταν κρίνει αναγκαίο, χωρίς προειδοποίηση προς τον εργοδότη, και έχει ελεύθερη πρόσβαση σε οποιοδήποτε από τα βιβλία, μητρώα, έγγραφα, αρχεία και κάθε άλλου είδους στοιχείο που τηρούνται από την επιχείρηση, λαμβάνει αντίγραφα, καθώς και έχει πρόσβαση στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας. Προβαίνει σε δειγματοληψίες και αναλύσεις δειγμάτων από τους χώρους εργασίας, λαμβάνει φωτογραφίες ή μαγνητοσκοπεί και προβαίνει σε μετρήσεις επιβλαβών φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων στο περιβάλλον εργασίας, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και τον εντοπισμό νέων και αναδυόμενων κινδύνων που προκαλούνται από την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τις αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας. Στον εργοδότη που αρνείται την κατά τα προηγούμενα εδάφια είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία, επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις της περίπτωσης Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 24.

ε. Ερευνά τα αίτια και τις συνθήκες των σοβαρών και θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, προτείνει μέτρα για την πρόληψή τους, συντάσσει σχετικές εκθέσεις με επισήμανση των παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας που εμπλέκονται σε

αυτά και σχετίζονται με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων με σκοπό την αποφυγή επανάληψής τους και υποβάλλει μηνυτήρια αναφορά όταν προκύπτουν ευθύνες.

στ. Εξετάζει κάθε καταγγελία και αίτημα που υποβάλλεται σε αυτό και παρεμβαίνει άμεσα στους χώρους εργασίας.

ζ. Ελέγχει την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην εργασία και απασχόληση και ειδικότερα του Ν. 3896/2010 (Α' 207), καθώς και την τήρηση των διατάξεων για την προστασία της μητρότητας και των διατάξεων συμφιλίωσης επαγγελματικού, οικογενειακού και προσωπικού βίου και ειδικότερα του Ν. 1483/1984 (Α' 153), του άρθρου 25 του Ν. 2639/1998 (Α' 205), του άρθρου 11 του Ν. 2874/2000 (Α' 286), του άρθρου 7 του Ν. 3144/2003 (Α' 111), του άρθρου 142 του Ν. 3655/2008 (Α' 58), του Π.Δ. 176/1997 (Α' 150), όπως τροποποιήθηκε από το Π.Δ. 41/2003 (Α' 44) και των εκάστοτε εθνικών γενικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

η. Ελέγχει την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού λαμβάνοντας υπόψη και τις περιπτώσεις πολλαπλής διάκρισης σύμφωνα με όσα ειδικότερα προβλέπονται στο άρθρο 19 του Ν. 3304/2005 (Α' 16). Κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 του Ν. 3304/2005, ελέγχει την τήρηση της ίσης μεταχείρισης έναντι των ατόμων με αναπηρία, στα οποία περιλαμβάνονται και οι οροθετικοί, παρέχει συμβουλές προς τους εργοδότες και τους εργαζομένους σχετικά με τους όρους της ίσης μεταχείρισης και διασφαλίζει ότι οι εργοδότες προχωρούν σε όλες τις εύλογες προσαρμογές με τη λήψη όλων των ενδεδειγμένων, κατά περίπτωση, μέτρων, προκειμένου να διασφαλιστεί ιδίως η πρόσβαση και η παραμονή των ατόμων με αναπηρία στην εργασία, καθώς και η συμμετοχή τους στην επαγγελματική κατάρτιση.

θ. Αναπτύσσει δράσεις στο πλαίσιο του σχεδιασμού και της υλοποίησης έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, λαμβάνοντας υπόψη και τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, προκειμένου να εκσυγχρονιστεί η λειτουργία του, να υποστηρίζεται αποτελεσματικότερα το έργο του και να διευκολύνονται εργοδότες και εργαζόμενοι στις συναλλαγές τους με το Σ.ΕΠ.Ε..

ι. Ελέγχει στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων στους χώρους εργασίας την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας περί απαγορεύσεως του καπνίσματος του Ν. 3730/2008 (Α' 262) και του Ν. 3868/2010 (Α' 129) και σε περίπτωση παραβιάσεώς της, επιβάλλει στις επιχειρήσεις τις κυρώσεις που προβλέπονται.

ια. Κυρώνει, εγκρίνει ή απορρίπτει τους εσωτερικούς κανονισμούς εργασίας επιχειρήσεων, κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 3789/1957 (Α' 210), εγκρίνει ή απορρίπτει παράπονα οργανώσεων εργαζομένων κατά διατάξεων κανονισμών εργασίας σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 3789/1957 και επεκτείνει την υποχρέωση κύρωσης εσωτερικών κανονισμών σε επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες που απασχολούν προσωπικό ανώτερο των σαράντα ατόμων.

ιβ. Συντρέπει συμβουλευτικά και εφόσον ζητηθεί, εργαζομένους και εργοδότες για τη διεξαγωγή συλλογικών διαπραγματεύσεων και επίλυση συλλογικών και ατομικών διαφορών εργασίας.

ιγ. Υποστηρίζει τους εργοδότες και εργαζομένους με την παροχή πληροφοριών, συμβουλών και υποδείξεων προς αυτούς, σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέτρα για την τήρηση των κείμενων διατάξεων.

ιδ. Συντάσσει την ετήσια έκθεση, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Χώρας μας που απορρέουν από την υπ' αριθμ. 81 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας (Ν. 3249/1955, Α' 139), την οποία ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ανακοινώνει και αποστέλλει στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας. Προβαίνει, στα πλαίσια του έργου του, στη συστηματική συλλογή και επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας (Γ.Δ.Σ.Υ.Ε.) και την Ελληνική Στατιστική Αρχή και σύμφωνα με την ευρωπαϊκή μεθοδολογία και νομοθεσία και κατά τα πρότυπα και τα πορίσματα της EUROSTAT.

ιε. Συνεργάζεται και ανταλλάσσει στοιχεία και πληροφορίες με τις αρμόδιες υπηρεσίες των Γενικών Διευθύνσεων Διοικητικής Υποστήριξης, Εργασίας και Συνθηκών Υγιεινής της

Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, οργανώσεις κοινωνικών εταίρων, επιστημονικούς φορείς στον τομέα της εργασίας, καθώς και συναφείς υπηρεσίες του εξωτερικού.

ιστ. Ενημερώνει και συνεργάζεται με τον Συνήγορο του Πολίτη, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του Ν. 3094/2003 (Α' 10) που προστέθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 25 του Ν. 3896/2010, καθώς και της παρ. 10 του άρθρου 25 του Ν. 3896/2010, ενημερώνει το Τμήμα Ισότητας των Φύλων της Διεύθυνσης Όρων Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για θέματα του Ν. 3896/2010, συνεργάζεται με το Τμήμα Ισότητας των Φύλων της Διεύθυνσης Όρων Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, τον Συνήγορο του Πολίτη και τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών, για την ενημέρωση και για την εφαρμογή από τους Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων των ρυθμίσεων του Ν. 3896/2010. Για το σκοπό αυτόν τα σχετικά στατιστικά στοιχεία τηρούνται ανά φύλο.

ιζ. Προβαίνει σε κάθε άλλη συναφή ενέργεια και πράξη για την εκτέλεση του έργου του.

Άρθρο 3 Συμφιλιωτική διαδικασία-Επίλυση διαφορών

1. Το Σ.ΕΠ.Ε. παρεμβαίνει συμφιλιωτικά, μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος και εφόσον προηγηθεί έλεγχος, για την επίλυση συλλογικών και ατομικών εργατικών διαφορών. Συμφιλιωτική διαδικασία δεν διεξάγεται για υποθέσεις αρμοδιότητας του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Ο.ΜΕ.Δ.), όπως αυτές καθορίζονται στο Ν. 1876/1990 (Α' 27).

2. Εργατικές διαφορές είναι κάθε είδους διαφωνίες μεταξύ εργαζομένου ή εργαζομένων και εργοδότη, που πηγάζουν από τη σχέση εργασίας σε σχέση με την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας, των όρων συλλογικών ρυθμίσεων ή κανονισμών εργασίας, καθώς και όρων ατομικών συμβάσεων εργασίας, όπως είναι οι διαφορές που αφορούν στην καταβολή των πάσης φύσεως αποδοχών, στη χρονική διάρκεια και τη μορφή της σύμβασης εργασίας, στην τήρηση του ωραρίου και τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας, στη χορήγηση των αδειών, στην απασχόληση ειδικών κατηγοριών μισθωτών, στην αρχή της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης.

3. Για την επίλυση και διευθέτηση των εργατικών διαφορών, ο εργαζόμενος ή περισσότεροι εργαζόμενοι που επικαλούνται κοινό συμφέρον, ο εργοδότης, καθένας χωριστά ή από κοινού, καθώς και οι οικείες συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων ή των εργοδοτών έχουν δικαίωμα να ζητήσουν την παρέμβαση Συμφιλιωτή Εργατικών Διαφορών.

4. Η συμφιλιωτική διαδικασία διεξάγεται από Συμφιλιωτή, ο οποίος είναι Επιθεωρητής Εργασίας που έχει τα αυξημένα προσόντα του άρθρου 4 και υπηρετεί στο τοπικό Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση. Με πρόταση του Συμφιλιωτή η εργατική διαφορά μπορεί να παραπεμφθεί στην αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, όταν το αντικείμενο της διαφοράς έχει επιπτώσεις στην οικονομία της Περιφέρειας ή στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, όταν το αντικείμενο της διαφοράς έχει επιπτώσεις στην εθνική οικονομία και αφορά κλάδο της οικονομίας σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο ή μεγάλο αριθμό εργαζομένων στο επίπεδο του επαγγέλματος, του κλάδου ή της επιχείρησης.

5. Σε τοπικό επίπεδο, η συμφιλιωτική διαδικασία διεξάγεται ενώπιον του Συμφιλιωτή που ορίζεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Τμήματος ή από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Περιφερειακής Διεύθυνσης, σε περιφερειακό επίπεδο αντίστοιχα ενώπιον του Συμφιλιωτή που ορίζεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Διεύθυνσης και σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με την παράγραφο 6.

6. Η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης επιλαμβάνεται περιπτώσεων συμφιλίωσης εργατικών διαφορών εθνικού επιπέδου, ιδίως όταν είναι ορατό το ενδεχόμενο διατάραξης της εργασιακής ειρήνης, με συνέπεια την απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και σοβαρές επιπτώσεις στην εθνική οικονομία. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να καλείται στη συμφιλιωτική διαδικασία και ένας εκπρόσωπος από το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ή από άλλο συναρμόδιο Υπουργείο.

7. Ο Συμφιλιωτής έχει ως στόχο την εφαρμογή και τήρηση της κείμενης νομοθεσίας και την προσέγγιση των απόψεων των μερών για την επίλυση των εργατικών διαφορών προς τη διασφάλιση της εργασιακής ειρήνης και το συμφέρον εργαζομένων και εργοδοτών.

8. Η διαδικασία της Συμφιλίωσης και επίλυσης εργατικών διαφορών αρχίζει με την κατάθεση σχετικής αίτησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη, η οποία υποβάλλεται από κοινού ή χωριστά. Όταν η αίτηση υποβάλλεται χωριστά, γνωστοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο και στο άλλο μέρος με μέριμνα του Συμφιλιωτή, μέσα σε προθεσμία τριών εργάσιμων ημερών. Στην αίτηση αναφέρονται τα στοιχεία των μερών και των οριζόμενων εκπροσώπων τους, τα αιτήματα, οι λόγοι που τα δικαιολογούν ή οι λόγοι που καθιστούν αδύνατη την ικανοποίησή τους, οι απόψεις των μερών σχετικά με την υπάρχουσα μεταξύ τους διαφωνία και γενικά κάθε στοιχείο που διευκολύνει τις διαπραγματεύσεις ενώπιον του Συμφιλιωτή. Ο αρμόδιος Προϊστάμενος Τμήματος ή Περιφερειακής Διεύθυνσης κατά περίπτωση, μέσα σε τρεις εργάσιμες ημέρες από την παραλαβή της αίτησης, αναθέτει την παροχή υπηρεσιών συμφιλίωσης σε Συμφιλιωτή. Όταν η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης επιλαμβάνεται της διεξαγωγής της συμφιλιωτικής διαδικασίας, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις να συγκροτήσει με απόφασή του Επιτροπή Συμφιλίωσης, με την οποία ορίζει αρμόδιο εισηγητή για τη συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων.

9. Ο Συμφιλιωτής καλεί τα μέρη σε ενώπιον του συζήτηση, στην οποία αυτά υποχρεούνται να παρασταθούν αυτοπροσώπως είτε με νόμιμο εκπρόσωπο είτε με άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, προβαίνει σε ακρόαση αυτών, εκτιμά όλα τα αποδεικτικά μέσα που τίθενται ενώπιον του και το πόρισμα του διενεργηθέντος ελέγχου, υποβάλλει προτάσεις, εφόσον κρίνει ότι με τον τρόπο αυτόν είναι δυνατόν να επιλυθεί η διαφορά, μπορεί να ζητά οποιοδήποτε στοιχείο κρίνει απαραίτητο για την επίλυση της διαφοράς και τη διαμόρφωση της κρίσης του, ερευνά τους όρους εργασίας και την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, προβαίνει σε εξέταση προσώπων, ζητά τη συνδρομή εμπειρογνομόνων, άλλων Συμφιλιωτών ή Επιθεωρητών Εργασίας και υπηρεσιακών παραγόντων συναρμόδιων φορέων και γενικά πράττει καθετί που θεωρεί αναγκαίο για τη διατύπωση της πρότασής του. Ο Συμφιλιωτής προσπαθεί να επιτύχει την προσέγγιση των απόψεων των μερών το συντομότερο δυνατόν για τον τερματισμό της διένεξης, προτείνοντας λύσεις για την επίτευξη συμφωνίας, τις οποίες μπορούν να αποδεχθούν τα μέρη και να επιλύσουν τις διαφορές.

Εάν απουσιάζει ένα από τα μέρη χωρίς εύλογη αιτία, ο Συμφιλιωτής καταγράφει τις απόψεις του παριστάμενου μέρους και θεσπίζεται μαχητό τεκμήριο για την αλήθεια των πραγματικών ισχυρισμών αυτού. Συγχρόνως ο Συμφιλιωτής μπορεί να επιβάλει στο απόν μέρος τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 24 ύστερα από παροχή εγγράφων εξηγήσεων. Ο Συμφιλιωτής διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί αυτών.

10. Στο τέλος της συμφιλιωτικής διαδικασίας, η οποία δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από είκοσι ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία της συζήτησης, συντάσσεται πρακτικό που υπογράφεται από τα ενδιαφερόμενα μέρη και το Συμφιλιωτή. Στο πρακτικό αναγράφονται οι απόψεις των μερών, οι προτάσεις που διατυπώθηκαν από τα μέρη, η αιτιολογημένη γνώμη και πρόταση του Συμφιλιωτή, οι διοικητικές κυρώσεις της παραγράφου 13, αν τα μέρη αθετήσουν ή παραβιάσουν τη συμφωνία, οι λόγοι για τους οποίους οι προτάσεις του Συμφιλιωτή δεν έγιναν αποδεκτές από τα μέρη και στο τέλος βεβαιώνεται και αποτυπώνεται η συμφωνία ή η διαφωνία τους. Σε περίπτωση εύρεσης κοινώς αποδεκτής λύσης για την επίλυση της διαφοράς, περιγράφονται με σαφήνεια οι όροι και οι επί μέρους συμφωνίες. Το υπογεγραμμένο πρακτικό έχει δεσμευτική ισχύ για τα μέρη και παράγει έννομες συνέπειες. Σε καμία περίπτωση ο συμβιβασμός αυτός δεν μπορεί να οδηγήσει σε παραίτηση από δικαιώματα, τα οποία πηγάζουν από κανόνες δημοσίας τάξεως. Σε περίπτωση που ζητηθεί, το πρακτικό χορηγείται και σε γραφή Braille ή άλλες προσβάσιμες από άτομα με αναπηρία μορφές.

11. Ο Συμφιλιωτής υποχρεούται σε διατύπωση αιτιολογημένης γνώμης και πρότασης επί του πρακτικού της παραγράφου 10. Εάν ο Συμφιλιωτής αδυνατεί να μορφώσει γνώμη ή πρόταση, λόγω της ασάφειας των παρατιθέμενων πραγματικών περιστατικών ή της ελλείψεως των αναγκαίων αποδεικτικών μέσων, τότε αρκείται στη διατύπωση πλήρους και επαρκώς αιτιολογημένης γνώμης περί της αδυναμίας του αυτής. Αν οι παραβιάσεις επισύρουν ποινική κύρωση κατά την κείμενη νομοθεσία, ο Συμφιλιωτής υποβάλλει μήνυση ή μηνυτήρια

αναφορά προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα. Η προσφυγή στη συμφιλιωτική διαδικασία δεν αναστέλλει την επιβολή διοικητικών κυρώσεων του άρθρου 24.

12. Κατά τη διάρκεια της συμφιλιωτικής διαδικασίας μπορούν να παρίστανται συνολικά μέχρι πέντε εκπρόσωποι από κάθε ενδιαφερόμενο μέρος και επιπλέον αυτών έχουν δικαίωμα παράστασης οι νομικοί σύμβουλοι του κάθε μέρους. Στο στάδιο αυτό και ανάλογα με το επίπεδο στο οποίο διενεργείται η Συμφιλίωση, μπορούν να παρίστανται κατ' επιλογήν του κάθε μέρους εκπρόσωποι της πρωτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης ή της δευτεροβάθμιας ή ομοιοεπαγγελματικής τοιαύτης ή του Εργατικού Κέντρου της περιοχής ή της Γ.Σ.Ε.Ε. εκ μέρους των εργαζομένων, καθώς και εκπρόσωποι της συνδικαλιστικής οργάνωσης εκ μέρους του εργοδότη ή των εργοδοτών. Κατά τη διάρκεια της συμφιλιωτικής διαδικασίας μπορεί επιπλέον να παρίσταται διερμηνέας νοηματικής γλώσσας από το Μητρώο Διερμηνέων Νοηματικής Γλώσσας της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος, για την υποστήριξη κωφού ή βαρήκοου ατόμου, καθώς και μεταφραστής για την υποστήριξη αλλοδαπού.

13. Σε περίπτωση που εάν κάποιο από τα μέρη παραβιάσει τη συμφωνία ή δεν τηρήσει όρο της συμφωνίας που αποτυπώθηκε στο Πρακτικό, τότε ο αρμόδιος Προϊστάμενος Τμήματος ή Διεύθυνσης επιβάλλει τις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24.

14. Κατά της πράξης επιβολής διοικητικών κυρώσεων μπορεί να ασκηθεί προσφυγή σύμφωνα με τα όσα ορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 24. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης επιβολής διοικητικών κυρώσεων. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24.

15. Η πιο πάνω διαδικασία ενώπιον του Συμφιλιωτή ακολουθείται και σε περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη προσφύγουν σε εθνικό επίπεδο στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης σύμφωνα με την παράγραφο 6.

Άρθρο 4 Προσόντα του Συμφιλιωτή Εργατικών Διαφορών

1. Ο Συμφιλιωτής Εργατικών Διαφορών απολαμβάνει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, τα οποία οφείλει να εκτελεί με αντικειμενικότητα και αμεροληψία.

2. Έργο Συμφιλιωτή μπορούν να ασκήσουν όσοι Επιθεωρητές Εργασίας πληρούν διαζευκτικά τις εξής προϋποθέσεις:

α) Έχουν τουλάχιστον πενταετή εμπειρία ως Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων.

Σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων με την αντίστοιχη εμπειρία, ρόλο Συμφιλιωτή μπορούν να αναλάβουν Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων με εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών.

β) Έχουν τουλάχιστον τριετή εμπειρία ως Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων και είτε είναι απόφοιτοι του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης είτε έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών και σχετικές δημοσιεύσεις σε θέματα εργατικού Δικαίου.

Άρθρο 5 Στελέχωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

1. Το Σ.ΕΠ.Ε. συγκροτείται από τον Ειδικό Γραμματέα, τους Γενικούς Επιθεωρητές, τους Επιθεωρητές Εργασίας και το προσωπικό γραμματειακής, διοικητικής και λοιπής υποστήριξης.

Προς τούτο συνιστώνται δύο θέσεις Γενικών Επιθεωρητών και εννιακόσιες δεκαέξι θέσεις Επιθεωρητών Εργασίας, οι οποίοι διακρίνονται σε Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων και σε Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας της Εργασίας, κατά κατηγορία και κλάδο ως εξής: ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού: 488, ΠΕ Πληροφορικής: 4, ΠΕ Μηχανικών: 153, ΠΕ Θετικών Επιστημών: 72, ΠΕ Ιατρών, ΠΕ Ιατρών Ειδικοτήτων και ΠΕ Ιατρών Εργασίας: 28, ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού: 43, ΤΕ Πληροφορικής: 4, ΤΕ Μηχανικών: 90, ΤΕ Υγείας: 34.

Επίσης, συνιστώνται διακόσιες σαράντα θέσεις για γραμματειακή, διοικητική και λοιπή υποστήριξη κατά κατηγορία και κλάδο ως εξής: ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού: 155, ΔΕ Τεχνικών: 31, ΔΕ Πληροφορικής: 2, ΔΕ Οδηγών: 52.

2. Οι Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων και οι Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και ειδικότερα:

α. Οι Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων διενεργούν συστηματικά ελέγχους για την εφαρμογή της γενικής προστατευτικής εργατικής νομοθεσίας και παρεμβαίνουν συμφιλιωτικά για την επίλυση ατομικών ή συλλογικών διαφορών που προκύπτουν από τη

σχέση εργασίας. Παράλληλα ασκούν όσα καθήκοντα προβλέπονται από τον κανονισμό λειτουργίας του Σώματος της παρ. 5 του άρθρου 10.

Καθήκοντα Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων ασκούν οι υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΠΕ Πληροφορικής ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΤΕ Πληροφορικής, εάν έχουν τα ειδικά προσόντα που ορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 2 του άρθρου 10, έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση που προβλέπεται στο άρθρο 6 και έχουν λάβει τη σχετική πιστοποίηση.

β. Οι Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία διενεργούν ελέγχους για την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας της σχετικής με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων. Παράλληλα ασκούν όσα καθήκοντα προβλέπονται από τον κανονισμό λειτουργίας του Σώματος της παραγράφου 5 του άρθρου 10.

Καθήκοντα Επιθεωρητή Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ασκούν υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Μηχανικών ή ΠΕ Θετικών Επιστημών ή ΠΕ Πληροφορικής ή ΠΕ Ιατρών ή ΠΕ Ιατρών Ειδικοτήτων ή ΠΕ Ιατρών Εργασίας ή ΤΕ Υγείας ή ΤΕ Μηχανικών ή ΤΕ Πληροφορικής, εάν έχουν τα ειδικά προσόντα που ορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 2 του άρθρου 10, έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση που προβλέπεται σύμφωνα με το άρθρο 6 και έχουν λάβει τη σχετική πιστοποίηση.

3. Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας στελεχώνεται με νέες προσλήψεις, με μεταθέσεις υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με αποσπάσεις υπαλλήλων του Δημοσίου και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και με μετατάξεις, κατά τις κείμενες διατάξεις.

4. Υπάλληλος που υπηρετεί στο Σ.ΕΠ.Ε. και στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου συμμετέχει στη διενέργεια ελέγχων με τον Επιθεωρητή Εργασίας.

5. Το προσωπικό των κλάδων ΠΕ Ιατρών, ΠΕ Ιατρών Ειδικοτήτων, ΠΕ Ιατρών Εργασίας του Σ.ΕΠ.Ε. εξελίσσεται μισθολογικά σε Επιμελητές Α΄ μετά τη συμπλήρωση επτά ετών από το διορισμό τους στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ., σε Ο.Τ.Α. ή σε άλλους φορείς και οργανισμούς του Δημοσίου και σε Διευθυντές με τη συμπλήρωση δεκαπέντε ετών από το διορισμό τους αυτό. Οι ιατροί του Σ.ΕΠ.Ε. λαμβάνουν όσα προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 36 του Ν. 3762/2009 (Α΄ 75) και ειδικότερα για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντα προϊσταμένου διεύθυνσης ή Τμήματος, καταβάλλεται επιπλέον και το επίδομα θέσης ευθύνης του άρθρου 13 του Ν. 3205/2003 (Α΄ 297).

6. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης συμμετέχει στη διενέργεια ελέγχων και διατίθεται για την εν γένει εκπλήρωση της αποστολής του Σ.ΕΠ.Ε.. Οι πιο πάνω υπάλληλοι έχουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του προσωπικού του Σ.ΕΠ.Ε. κατά το διάστημα που ασκούν τα εν λόγω καθήκοντα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

7. Υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που τοποθετείται ή μετατίθεται με αίτησή του στο Σ.ΕΠ.Ε. σε θέση Επιθεωρητή Εργασίας ή σε θέση γραμματειακής διοικητικής και λοιπής υποστήριξης παραμένει σε αυτό υποχρεωτικά για χρονικό διάστημα δύο ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ακόμη ένα έτος. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους του Σ.ΕΠ.Ε. που τοποθετούνται ή μετατίθενται με αίτησή τους στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 6 Εκπαίδευση και πιστοποίηση του προσωπικού του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

1. Το προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε., τόσο κατά την είσοδό του σε αυτό όσο και στη συνέχεια σε τακτά χρονικά διαστήματα, παρακολουθεί εκπαιδευτικά προγράμματα.

2. Τα προγράμματα εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης του προσωπικού του Σ.ΕΠ.Ε. που αφορούν στην ενίσχυση της δράσης του και στην υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου του, καταρτίζονται από την αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε., εγκρίνονται από τον Ειδικό Γραμματέα ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας

(Σ.Κ.Ε.Ε.Ε.) και αποστέλλονται για υλοποίηση στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Τυχόν τροποποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης μπορεί να γίνει μόνο μετά την έγκριση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ειδικότερα, τα προγράμματα εκπαίδευσης των Επιθεωρητών Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία καταρτίζονται κατά τα ανωτέρω από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας με τη συμμετοχή της Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας (Γ.Δ.Σ.Υ.Ε.).

Για τους Επιθεωρητές Εργασίας απαιτείται, μετά την πρόσληψή τους, η παρακολούθηση υποχρεωτικής ειδικής εκπαίδευσης, μετά το πέρας της οποίας οι υποψήφιοι Επιθεωρητές Εργασίας αξιολογούνται και πιστοποιούνται για την άσκηση των καθηκόντων τους.

Την ίδια εκπαίδευση και πιστοποίηση λαμβάνουν και οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις που τάσσει ο παρών νόμος για τους Επιθεωρητές Εργασίας.

Όσοι υποψήφιοι Επιθεωρητές Εργασίας δεν πιστοποιηθούν κατά τα ανωτέρω, μπορούν να επαναξιολογηθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο 4 της παραγράφου 2 και, αν αποτύχουν για δεύτερη φορά, μπορούν να καταλάβουν κενές θέσεις γραμματειακής και διοικητικής υποστήριξης του Σ.ΕΠ.Ε. ή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

3. Η εκπαίδευση και η δια βίου επαγγελματική κατάρτιση του προσωπικού του Σ.ΕΠ.Ε. γίνεται ανά περιοδικά διαστήματα και μπορεί να πραγματοποιείται σε συνεργασία και με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης. Το προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε. μπορεί να αποστέλλεται για εκπαίδευση σε σχολές ή κέντρα εκπαίδευσης του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα του εσωτερικού ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες της αποστολής του. Για αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό απαιτείται απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται το είδος, η διάρκεια και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, ο τρόπος και η διαδικασία αξιολόγησης και πιστοποίησης των Επιθεωρητών Εργασίας και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Άρθρο 7 Ειδικός Γραμματέας

Ο Ειδικός Γραμματέας έχει την ευθύνη και τον έλεγχο για την εύρυθμη, αποτελεσματική και συντονισμένη δράση όλων των υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε., των οποίων προΐσταται.

Άρθρο 8 Γενικοί Επιθεωρητές

1. Στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας συνιστώνται δύο θέσεις Γενικών Επιθεωρητών, ήτοι μία θέση Γενικού Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων και μία θέση Γενικού Επιθεωρητή Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία. Οι Γενικοί Επιθεωρητές υπάγονται στον Ειδικό Γραμματέα, συνεπικουρούν το έργο του και συντονίζουν όλους τους Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων, τους Συμφιλιωτές και τους Επιθεωρητές Ασφαλείας και Υγείας στην Εργασία, στην αρμοδιότητά του ο καθένας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κατόπιν εισήγησης του Ειδικού Γραμματέα, ορισμένες αρμοδιότητές του μπορεί να μεταβιβάζονται στους Γενικούς Επιθεωρητές.

3. Οι Γενικοί Επιθεωρητές ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Είναι μόνιμοι εν ενεργεία υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με εμπειρία στο ελεγκτικό έργο, οι οποίοι έχουν επιλεγεί ως Προϊστάμενοι Διεύθυνσης από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο και έχουν ήδη υπηρετήσει τουλάχιστον δύο θητείες ως Προϊστάμενοι Διεύθυνσης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής και ορισμού των Γενικών Επιθεωρητών, η εξέλιξη και το επίδομα θέσης ευθύνης που δεν μπορεί να είναι περισσότερο από το διπλάσιο του επιδόματος θέσης ευθύνης προϊσταμένου διεύθυνσης.

Άρθρο 9 Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας

1. Συνιστάται στο Σ.ΕΠ.Ε. Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας, η οποία συγκροτείται από Επιθεωρητές Εργασίας με βαθμό Προϊσταμένου Διεύθυνσης και βαθμό Προϊσταμένου Τμήματος, η οποία υπάγεται απευθείας στον Ειδικό Γραμματέα. Στην Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας από τις εννιάκοσιες δεκαέξι οργανικές θέσεις Επιθεωρητών Εργασίας κατανέμονται οκτώ οργανικές θέσεις προϊσταμένων Διεύθυνσης και δεκατέσσερις οργανικές θέσεις προϊσταμένων τμημάτων.
2. Στην Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας παρέχεται διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη από τη Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.
3. Οι Ειδικοί Επιθεωρητές Εργασίας:
 - α. Διενεργούν τεκμηριωμένους εσωτερικούς ελέγχους της λειτουργίας των επί μέρους υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. και υποβάλλουν στον Ειδικό Γραμματέα σχετικές αναφορές για τη βελτίωση του παρεχόμενου έργου, προκειμένου να διατυπωθούν έγγραφες συστάσεις στις υπό έλεγχο υπηρεσίες.
 - β. Διενεργούν ελέγχους σε χώρους εργασίας σε οποιοδήποτε μέρος της Ελληνικής Επικράτειας και υποβάλλουν το σχετικό πόρισμα.
 - γ. Εκτελούν κάθε άλλο έργο που τους ανατίθεται από τον Ειδικό Γραμματέα και έχει σχέση με την οργάνωση και λειτουργία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.
 - δ. Συντονίζουν το Αυτοτελές Γραφείο Ενημέρωσης, Υποδοχής, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών του άρθρου 11 και
 - ε. Επιβάλλουν τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος.
4. Οι Ειδικοί Επιθεωρητές Εργασίας ασκούν όλες τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα και έχουν όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των Επιθεωρητών του Σ.ΕΠ.Ε..
5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται η στελέχωση, η οργάνωση και η διάρθρωση της υπηρεσίας Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας, καθώς και η κατανομή των θέσεων κατά κλάδο και βαθμό.

Άρθρο 10 Υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

1. Οι αρμοδιότητες του Σ.ΕΠ.Ε. ασκούνται σε όλη την Ελληνική Επικράτεια από την Κεντρική και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του, οι οποίες συνιστώνται με το παρόν ως εξής:

A. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

1. Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης, η οποία αποτελείται από:
 - α. Τμήμα Διοικητικό - Οικονομικό, στο οποίο λειτουργεί και Γραφείο Ειδικής Εκπαίδευσης.
 - β. Τμήμα Νομικής Τεκμηρίωσης.
 - γ. Τμήμα Πληροφοριακών Συστημάτων και Υποδομών.
2. Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, η οποία αποτελείται από:
 - α. Τμήμα Ανάλυσης, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης.
 - β. Τμήμα Υποστήριξης Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων.
 - γ. Τμήμα Υποστήριξης Συμφιλιωτικής Διαδικασίας.
3. Διεύθυνση Επιθεώρησης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, η οποία αποτελείται από:
 - α. Τμήμα Ανάλυσης, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης.
 - β. Τμήμα Υποστήριξης Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, στο οποίο λειτουργεί και Γραφείο Ατυχημάτων και Επαγγελματικών Ασθενειών.
 - γ. Αυτοτελές Γραφείο για τον έλεγχο της τήρησης της νομοθεσίας για τα άτομα με αναπηρία.

B. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ Σ.ΕΠ.Ε.

- B1. Κάθε Περιφερειακή Υπηρεσία του Σ.ΕΠ. Ε. συγκροτείται από δύο Περιφερειακές Διευθύνσεις:

- α) την Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων και
- β) την Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία. Ο αρχαιότερος των δύο Προϊσταμένων Διεύθυνσης κάθε Περιφερειακής Υπηρεσίας είναι αρμόδιος για τη διεκπεραίωση των τρεχόντων θεμάτων διοικητικής μέριμνας και υποστήριξης της Υπηρεσίας.

- B2. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε. ανέρχονται σε δεκαπέντε ως εξής:

1. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Αθηνών, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αθηναίων. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενότητων Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Νοτίου Τομέα Αθηνών, Βορείου Τομέα Αθηνών και Δυτικού Τομέα Αθηνών της περιφέρειας Αττικής, επιπροσθέτως του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης της περιφερειακής ενότητας Ανατολικής Αττικής, με την εξαίρεση της παραλιακής ζώνης Σκαρामαγκά, που αποτελεί τμήμα του Δήμου Χαϊδαρίου της περιφερειακής ενότητας Δυτικού Τομέα Αθηνών. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αθηναίων, και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

A. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

- α. Τμήμα Ανατολικού Τομέα Αθηνών, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αθηναίων.
- β. Τμήμα Δυτικού Τομέα Αθηνών, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αθηναίων.
- γ. Τμήμα Δάφνης, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Δάφνης - Υμηττού.
- δ. Τμήμα Γλυφάδας, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Γλυφάδας.
- ε. Τμήμα Καλλιθέας, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Καλλιθέας.
- στ. Τμήμα Αγίας Παρασκευής, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αγίας Παρασκευής.
- ζ. Τμήμα Αμαρουσίου, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αμαρουσίου.
- η. Τμήμα Αιγάλεω, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αιγάλεω.
- θ. Τμήμα Νέας Ιωνίας, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Νέας Ιωνίας.
- ι. Τμήμα Περιστερίου, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Περιστερίου.

B. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

- α. Τμήμα Α΄ Τομέα Αθηνών, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αθηναίων.
- β. Τμήμα Β΄ Τομέα Αθηνών, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αθηναίων.
- γ. Τμήμα Γ΄ Τομέα Αθηνών, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Αθηναίων.

2. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Πειραιώς, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Πειραιώς. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια της περιφερειακής ενότητας Πειραιώς της περιφέρειας Αττικής, καθώς και των δήμων Αίγινας, Αγκιστρίου και Σαλαμίνας της περιφερειακής ενότητας Νήσων της περιφέρειας Αττικής. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης και το Τμήμα Μετρήσεων με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Πειραιώς και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

A. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

- α. Τμήμα Κεντρικού Τομέα Πειραιώς, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Πειραιώς.
- β. Τμήμα Νοτίου Τομέα Πειραιώς, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Κερατσινίου - Δραπετσώνας.
- γ. Τμήμα Νίκαιας, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Νίκαιας - Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

B. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

- α. Τμήμα Α΄ Τομέα Πειραιώς, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Πειραιώς.
- β. Τμήμα Β΄ Τομέα Πειραιώς, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Πειραιώς.

3. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Ανατολικής Αττικής, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Παλλήνης. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια της περιφερειακής ενότητας Ανατολικής Αττικής της περιφέρειας Αττικής, εκτός του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Παλλήνης και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

A. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

- α. Τμήμα Παλλήνης, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Παλλήνης.
- β. Τμήμα Μαρκόπουλου Μεσογαίας, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Μαρκόπουλου Μεσογαίας.

γ. Τμήμα Άνοιξης, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Διονύσου.

B. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

- α. Τμήμα Α΄ Τομέα Ανατολικής Αττικής, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Παλλήνης.
- β. Τμήμα Β΄ Τομέα Ανατολικής Αττικής, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Παλλήνης.

4. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Δυτικής Αττικής, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Ελευσίνας. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια της περιφερειακής ενότητας Δυτικής Αττικής της περιφέρειας Αττικής και της παραλιακής ζώνης Σκαρामαγκά, που αποτελεί τμήμα του Δήμου Χαϊδαρίου της περιφερειακής ενότητας Δυτικού Τομέα Αθηνών.

Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Ελευσίνας και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

A. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

α. Τμήμα Ελευσίνας, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Ελευσίνας.

β. Τμήμα Άνω Λιοσίων, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Φυλής.

B. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

α. Τμήμα Α΄ Τομέα Δυτικής Αττικής, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Ελευσίνας.

β. Τμήμα Β΄ Τομέα Δυτικής Αττικής, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Ελευσίνας.

5. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Θεσσαλίας, με έδρα τη Λάρισα. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα τη Λάρισα και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

A. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

α. Τμήμα Λάρισας, με έδρα τη Λάρισα.

β. Τμήμα Μαγνησίας, με έδρα το Βόλο.

γ. Τμήμα Τρικάλων, με έδρα τα Τρίκαλα.

δ. Τμήμα Καρδίτσας, με έδρα την Καρδίτσα.

B. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

α. Τμήμα Λάρισας, με έδρα τη Λάρισα.

β. Τμήμα Μαγνησίας, με έδρα το Βόλο.

γ. Τμήμα Τρικάλων, με έδρα τα Τρίκαλα.

δ. Τμήμα Καρδίτσας, με έδρα την Καρδίτσα.

6. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Ηπείρου, με έδρα τα Ιωάννινα. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας και περιλαμβάνει επιπροσθέτως τις περιφερειακές ενότητες Κερκύρας και Λευκάδος της περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα τα Ιωάννινα και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

A. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

α. Τμήμα Ιωαννίνων, με έδρα τα Ιωάννινα.

β. Τμήμα Άρτας, με έδρα την Άρτα.

γ. Τμήμα Θεσπρωτίας, με έδρα την Ηγουμενίτσα.

δ. Τμήμα Πρέβεζας, με έδρα την Πρέβεζα.

ε. Τμήμα Κέρκυρας, με έδρα την Κέρκυρα.

στ. Τμήμα Λευκάδος, με έδρα τη Λευκάδα.

B. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

α. Τμήμα Ιωαννίνων, με έδρα τα Ιωάννινα.

β. Τμήμα Άρτας, με έδρα την Άρτα.

γ. Τμήμα Κέρκυρας, με έδρα την Κέρκυρα.

7. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα το Ηράκλειο και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

A. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

α. Τμήμα Ηρακλείου, με έδρα το Ηράκλειο.

β. Τμήμα Χανίων, με έδρα τα Χανιά.

γ. Τμήμα Ρεθύμνου, με έδρα το Ρέθυμνο.

δ. Τμήμα Λασιθίου, με έδρα τον Άγιο Νικόλαο.

B. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

α. Τμήμα Ηρακλείου, με έδρα το Ηράκλειο.

β. Τμήμα Χανίων, με έδρα τα Χανιά.

γ. Τμήμα Ρεθύμνου, με έδρα το Ρέθυμνο.

δ. Τμήμα Λασιθίου, με έδρα τον Άγιο Νικόλαο.

8. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με έδρα την Κομοτηνή. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα την Κομοτηνή και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

- Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων
- α. Τμήμα Ροδόπης, με έδρα την Κομοτηνή.
 - β. Τμήμα Έβρου, με έδρα την Αλεξανδρούπολη.
 - γ. Τμήμα Ξάνθης, με έδρα την Ξάνθη.
 - δ. Τμήμα Δράμας, με έδρα τη Δράμα.
 - ε. Τμήμα Καβάλας, με έδρα την Καβάλα.
- Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- α. Τμήμα Ροδόπης, με έδρα την Κομοτηνή.
 - β. Τμήμα Έβρου, με έδρα την Αλεξανδρούπολη.
 - γ. Τμήμα Δράμας, με έδρα τη Δράμα.
 - δ. Τμήμα Καβάλας, με έδρα την Καβάλα.
9. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Κεντρικής Μακεδονίας, με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης και το Τμήμα Μετρήσεων με έδρα τη Θεσσαλονίκη και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:
- Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων
- α. Τμήμα Κεντρικού Τομέα Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
 - β. Τμήμα Ανατολικού Τομέα Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
 - γ. Τμήμα Δυτικού Τομέα Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
 - δ. Τμήμα Θέρμης και Θερμαϊκού, με έδρα μέσα στα όρια του Δήμου Θέρμης.
 - ε. Τμήμα Πυλαίας και Καλαμαριάς, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
 - στ. Τμήμα Σερρών, με έδρα τις Σέρρες.
 - ζ. Τμήμα Πιερίας, με έδρα την Κατερίνη.
 - η. Τμήμα Ημαθίας, με έδρα την Βέροια.
 - θ. Τμήμα Πέλλας, με έδρα την Έδεσσα.
 - ι. Τμήμα Κιλκίς, με έδρα το Κιλκίς.
 - ια. Τμήμα Χαλκιδικής, με έδρα τον Πολύγυρο.
- Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- α. Τμήμα Α΄ Τομέα Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
 - β. Τμήμα Β΄ Τομέα Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
 - γ. Τμήμα Σερρών, με έδρα τις Σέρρες.
 - δ. Τμήμα Πιερίας, με έδρα την Κατερίνη.
 - ε. Τμήμα Ημαθίας, με έδρα την Βέροια.
 - στ. Τμήμα Πέλλας, με έδρα την Έδεσσα.
 - ζ. Τμήμα Χαλκιδικής, με έδρα τον Πολύγυρο.
10. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα την Κοζάνη. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα την Κοζάνη και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:
- Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων
- α. Τμήμα Κοζάνης, με έδρα την Κοζάνη.
 - β. Τμήμα Φλώρινας, με έδρα τη Φλώρινα.
 - γ. Τμήμα Καστοριάς, με έδρα την Καστοριά.
 - δ. Τμήμα Γρεβενών, με έδρα τα Γρεβενά.
- Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- α. Τμήμα Κοζάνης, με έδρα την Κοζάνη.
 - β. Τμήμα Καστοριάς, με έδρα την Καστοριά.
11. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Δυτικής Ελλάδας, με έδρα την Πάτρα. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας και περιλαμβάνει επιπροσθέτως τις περιφερειακές ενότητες Ζακύνθου, Κεφαλληνίας και Ιθάκης της περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης και το Τμήμα Μετρήσεων με έδρα την Πάτρα και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:
- Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων
- α. Τμήμα Αχαΐας, με έδρα την Πάτρα.
 - β. Τμήμα Ηλείας, με έδρα τον Πύργο.

- γ. Τμήμα Μεσολογγίου, με έδρα το Μεσολόγγι.
- δ. Τμήμα Αγρινίου, με έδρα το Αγρίνιο.
- ε. Τμήμα Ζακύνθου, με έδρα τη Ζάκυνθο.
- στ. Τμήμα Κεφαλληνίας, με έδρα το Αργοστόλι.
- Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- α. Τμήμα Αχαΐας, με έδρα την Πάτρα.
- β. Τμήμα Ηλείας, με έδρα τον Πύργο.
- γ. Τμήμα Αιτωλοακαρνανίας, με έδρα το Μεσολόγγι.
- 12. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λαμία. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα τη Λαμία και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:
- Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων
- α. Τμήμα Φθιώτιδας, με έδρα τη Λαμία.
- β. Τμήμα Λειβαδιάς, με έδρα τη Λειβαδιά.
- γ. Τμήμα Θήβας - Σχηματαρίου, με έδρα τη Θήβα.
- δ. Τμήμα Εύβοιας, με έδρα την Χαλκίδα.
- ε. Τμήμα Φωκίδας, με έδρα την Άμφισσα.
- στ. Τμήμα Ευρυτανίας, με έδρα το Καρπενήσι.
- Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- α. Τμήμα Φθιώτιδας, με έδρα τη Λαμία.
- β. Τμήμα Λειβαδιάς, με έδρα τη Λειβαδιά.
- γ. Τμήμα Εύβοιας, με έδρα την Χαλκίδα.
- δ. Τμήμα Φωκίδας, με έδρα την Άμφισσα.
- ε. Τμήμα Ευρυτανίας, με έδρα το Καρπενήσι.
- στ. Τμήμα Σχηματαρίου - Θήβας, με έδρα το Σχηματάρι.
- 13. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Πελοποννήσου, με έδρα την Τρίπολη. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας και περιλαμβάνει επιπροσθέτως τους Δήμους Τροιζηνίας, Σπετσών, Πόρου, Ύδρας και Κυθήρων της περιφερειακής ενότητας των Νήσων της περιφέρειας Αττικής. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα την Τρίπολη και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:
- Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων
- α. Τμήμα Αρκαδίας, με έδρα την Τρίπολη.
- β. Τμήμα Μεσσηνίας, με έδρα την Καλαμάτα.
- γ. Τμήμα Κορίνθου, με έδρα την Κόρινθο.
- δ. Τμήμα Λακωνίας, με έδρα τη Σπάρτη.
- ε. Τμήμα Αργολίδας, με έδρα το Ναύπλιο.
- Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- α. Τμήμα Αρκαδίας, με έδρα την Τρίπολη.
- β. Τμήμα Μεσσηνίας, με έδρα την Καλαμάτα.
- γ. Τμήμα Κορίνθου, με έδρα την Κόρινθο.
- δ. Τμήμα Λακωνίας, με έδρα τη Σπάρτη.
- ε. Τμήμα Αργολίδας, με έδρα το Ναύπλιο.
- 14. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Βορείου Αιγαίου, με έδρα τη Μυτιλήνη. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα τη Μυτιλήνη και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:
- Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων
- α. Τμήμα Λέσβου, με έδρα τη Μυτιλήνη.
- β. Τμήμα Σάμου, με έδρα τη Σάμο.
- γ. Τμήμα Χίου, με έδρα τη Χίο.
- Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- α. Τμήμα Λέσβου, με έδρα τη Μυτιλήνη.
- β. Τμήμα Σάμου, με έδρα τη Σάμο.
- γ. Τμήμα Χίου, με έδρα τη Χίο.

15. Περιφερειακή Υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας Νοτίου Αιγαίου, με έδρα την Ερμούπολη της Σύρου. Η αρμοδιότητά της εκτείνεται στα όρια των περιφερειακών ενοτήτων της αντίστοιχης περιφέρειας. Συγκροτείται από το Τμήμα Συντονισμού Δράσης με έδρα την Ερμούπολη και από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις:

Α. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων

α. Τμήμα Σύρου, με έδρα την Ερμούπολη.

β. Τμήμα Νάξου, με έδρα τη Νάξο.

γ. Τμήμα Άνδρου, με έδρα την Άνδρο.

δ. Τμήμα Θήρας, με έδρα τη Σαντορίνη.

ε. Τμήμα Μήλου, με έδρα τη Μήλο.

στ. Τμήμα Ρόδου, με έδρα τη Ρόδο.

ζ. Τμήμα Κω, με έδρα την Κω.

η. Τμήμα Καλύμνου, με έδρα την Κάλυμνο.

θ. Τμήμα Καρπάθου, με έδρα την Κάρπαθο.

Β. Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

α. Τμήμα Κυκλάδων, με έδρα την Ερμούπολη.

β. Τμήμα Άνδρου, με έδρα την Άνδρο.

γ. Τμήμα Δωδεκανήσου, με έδρα τη Ρόδο.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται εντός τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται:

α) η οργάνωση και η καθ' ύλην και κατά τόπον κατανομή των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών που συγκροτούν το Σ.ΕΠ.Ε. σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και τα θέματα λειτουργίας τους,

β) ο αναγκαίος αριθμός θέσεων του προσωπικού του Σ.ΕΠ.Ε. που θα κατανεμηθεί στις κατά τόπους υπηρεσίες του, κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, τα κριτήρια και η διαδικασία της επιλογής τους και κάθε άλλο θέμα στελέχωσής του,

γ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε..

3. Διευθύνσεις και Τμήματα του Σ.ΕΠ. Ε. μπορεί να ιδρύονται και να καταργούνται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μπορεί να ανακαθορίζεται η κατά τόπον και καθ' ύλην αρμοδιότητα των υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. και να ανακατανέμονται οι οργανικές θέσεις του προσωπικού του σε υφιστάμενους κλάδους προσωπικού της ίδιας ή άλλης κατηγορίας για ειδικότητες που κρίνονται απαραίτητες.

5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μέσα σε τέσσερις μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ύστερα από πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε..

6. Ως ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος άρθρου ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 11 Αυτοτελές Γραφείο Ενημέρωσης, Υποδοχής, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών

1. Συνιστάται στην Κεντρική Υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε. Αυτοτελές Γραφείο Ενημέρωσης, Υποδοχής, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών, υπαγόμενο απευθείας στον Ειδικό Γραμματέα, το οποίο συντονίζει Ειδικός Επιθεωρητής του Σ.ΕΠ.Ε..

2. Έργο του είναι η ενημέρωση εργοδοτών και εργαζομένων, η υποδοχή και αξιολόγηση των καταγγελιών και η εσωτερική διαβίβασή τους στις αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες ή στην Ειδική Ομάδα Ετοιμότητας και Άμεσης Επέμβασης του άρθρου 12.

3. Με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας, στελέχωσης, οργάνωσης, χωροταξικής κατανομής, εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά το Αυτοτελές Γραφείο Ενημέρωσης, Υποδοχής, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών.

Άρθρο12 Ειδική Ομάδα Ετοιμότητας και Άμεσης Επέμβασης

1. Το Αυτοτελές Γραφείο Ενημέρωσης, Υποδοχής, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών του άρθρου 11 συντονίζει τη λειτουργία «Ειδικής Ομάδας Ετοιμότητας και Άμεσης Επέμβασης», στην οποία συμμετέχουν Επιθεωρητές Εργασίας των Κεντρικών Υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και των Περιφερειακών Υπηρεσιών Επιθεώρησης Εργασίας της Περιφέρειας Αττικής, και η οποία έχει ως έργο τον άμεσο έλεγχο της τήρησης της νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις.
2. Η ομάδα αυτή λειτουργεί κάθε ημέρα επί είκοσι τέσσερις ώρες με την αναγκαία εναλλαγή του προσωπικού, είναι σε διαρκή ετοιμότητα και έχει στη διάθεσή της όλα τα απαραίτητα τεχνικά μέσα για την εκτέλεση του έργου της.
3. Με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα καθορίζονται ο αριθμός των Επιθεωρητών Εργασίας που συμμετέχουν κάθε φορά στην ομάδα, ο τρόπος επιλογής και δράσης τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.
4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζονται όλα τα θέματα σχετικά με την επέκταση της δράσης και τη λειτουργία και άλλων Ειδικών Ομάδων Ετοιμότητας και Άμεσης Επέμβασης στις λοιπές Περιφέρειες.

Άρθρο13 Υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

1. Το προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε. υπάγεται ως προς τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
2. Κατ' εξαίρεση τα θέματα αποσπάσεων και μετακινήσεων του προσωπικού του Σ.ΕΠ. Ε. μέσα στις υπηρεσίες του Σώματος υπάγονται στην αρμοδιότητα του πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Σ.ΕΠ.Ε., το οποίο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο14 Οικονομική Υποστήριξη της Επιχειρησιακής Αυτοτέλειας και Λειτουργίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

1. Το Σ.ΕΠ.Ε. έχει ίδιο προϋπολογισμό ως ειδικός φορέας του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, όπου εγγράφονται κάθε έτος οι πιστώσεις οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση των αναγκών λειτουργίας των Υπηρεσιών και του προσωπικού του. Η οικονομική διαχείριση διεξάγεται από την αρμόδια Υπηρεσία της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και οι δαπάνες πραγματοποιούνται, ελέγχονται, εκκαθαρίζονται και εντέλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις περί «Δημοσίου Λογιστικού».
2. Για την οικονομική υποστήριξη της επιχειρησιακής αυτοτέλειας και λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε., συνιστάται Πάγια Προκαταβολή Χρηματικού στο Σ.ΕΠ.Ε. για την αντιμετώπιση διαφόρων δαπανών, που είναι απαραίτητες για την επιχειρησιακή λειτουργία του, των οποίων η πραγματοποίηση από τη φύση τους δεν επιδέχεται αναβολή και δεν είναι δυνατή η αντιμετώπισή τους με την κανονική διαδικασία. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, καθορίζεται το είδος και το ποσοστό κάθε δαπάνης της πάγιας προκαταβολής και προσδιορίζεται το ποσό αυτής, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.
- 3.α. Οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται οι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας και του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας ή οι οικογένειές τους, προς υπεράσπισή τους ενώπιον των Δικαστηρίων, για ενέργειές τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, όταν παρίσταται ενώπιον των Δικαστηρίων, ως πολιτικώς ενάγοντες, από έγκλημα που διαπράχθηκε σε βάρος τους, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή εξαιτίας αυτών βαρύνουν τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
- β. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου και του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας που έχουν

εξέλθει της Υπηρεσίας, εφόσον η υπεράσπιση ή η άσκηση πολιτικής αγωγής αφορά πράξεις που τελέστηκαν κατά το χρόνο άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων τους.

γ. Οι προϋποθέσεις χορήγησης των παραπάνω δαπανών καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

4. Όταν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 και της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 26, ποσοστό ύψους 40% εισπράττεται ως έσοδο του Τακτικού Προϋπολογισμού, ποσοστό ύψους 40% ως έσοδο στο Κ.Α. Εσόδων 3428 «Εσοδα καταργηθέντος Ειδικού Λογαριασμού Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας «Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας»» και ποσοστό 20% ως έσοδο του προϋπολογισμού του Σ.Ε.Π.Ε., το οποίο διατίθεται κυρίως στην προώθηση και ενίσχυση των δράσεων του, την προβολή του έργου του, την ενδυνάμωση της επικοινωνιακής του πολιτικής (ενημερωτικές δράσεις, έντυπα κ.λπ.), την καταβολή της πρόσθετης αμοιβής και την κάλυψη των εξόδων μετακίνησης. Κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής ρυθμίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 15 Πρόσθετη Αμοιβή -Λοιπά οικονομικά θέματα

1. Στους Επιθεωρητές Εργασίας χορηγείται πρόσθετη αμοιβή, η οποία συναρτάται με την αποτελεσματικότητα του ελεγκτικού και συμφιλιωτικού έργου τους.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Κ.Ε.Ε.Ε.), καθορίζονται το ύψος της πρόσθετης αμοιβής, τα κριτήρια και οι ειδικότερες προϋποθέσεις χορηγήσεώς της.

Με ίδια απόφαση μπορεί να ανακαθορίζεται το ύψος της πρόσθετης αμοιβής ή να καταργείται αυτή.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ορίζεται το ύψος των δαπανών μετακίνησης, ημερήσιας αποζημίωσης και διανυκτέρευσης εκτός έδρας του προσωπικού του Σ.Ε.Π.Ε., του Ειδικού Γραμματέα, των Γενικών Επιθεωρητών και των Επιθεωρητών Εργασίας.

Άρθρο 16 Τυποποίηση και χρήση δελτίων ελέγχου

1. Οι Επιθεωρητές Εργασίας υποχρεούνται κατά την διενέργεια των ελέγχων τους να συμπληρώνουν ειδικά για τον σκοπό αυτό τυποποιημένα έντυπα ή αντίστοιχες ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπου αναγράφονται όλα τα στοιχεία των παραβάσεων, οι διοικητικές κυρώσεις οι οποίες προτείνονται ή επιβάλλονται από τον Επιθεωρητή Εργασίας και υποδείξεις προς συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία.

Οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις υποχρεούνται μετά τη γνωστοποίηση σε αυτές των εκθέσεων των επιθεωρητών, να αναφέρουν στο Σ.Ε.Π.Ε. εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν ή πρόκειται να προβούν προς συμμόρφωση με τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στα έντυπα των Επιθεωρητών.

2. Ειδικά όταν ο έλεγχος πραγματοποιείται κατόπιν καταγγελίας, τα στοιχεία που αναγράφονται στο ειδικό αυτό έντυπο διασταυρώνονται από τους Προϊσταμένους των αντίστοιχων Τμημάτων με τα στοιχεία που διαλαμβάνονται στην καταγγελία.

Αν παρουσιάζονται αποκλίσεις μεταξύ τους, μπορεί να γίνεται και δεύτερος έλεγχος στον ίδιο εργοδότη από άλλο Επιθεωρητή Εργασίας, με απόφαση του Προϊσταμένου του οικείου Τμήματος. Αν διαπιστωθεί ότι ο αρχικός έλεγχος δεν ήταν ολοκληρωμένος ή σωστός, ο Επιθεωρητής Εργασίας που διενήργησε τον αρχικό έλεγχο, ελέγχεται πειθαρχικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3528/2007 (Α' 26).

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο των αναγκαίων τυποποιημένων αυτών εντύπων ή των ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 17 Θέματα Λειτουργίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

1. Οι υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε. λειτουργούν όλες τις ημέρες του μήνα και οι υπάλληλοι, ασκούν τις ελεγκτικές αρμοδιότητές τους όλο το εικοσιτετράωρο και όλες τις ημέρες της εβδομάδας και υποχρεούνται σε υπερωριακή εργασία, καθώς και εργασία κατά τις Κυριακές, τις αργίες και τις νύκτες, ευρισκόμενοι σε διατεταγμένη υπηρεσία σε κάθε τόπο και χρόνο, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.
2. Οι διοικητικές αρχές, οι αρχές των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, οι δικαστικές υπηρεσίες, οι δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και οι υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης υποχρεούνται να παρέχουν κάθε αιτούμενη συνδρομή ιδιαίτερα με την παροχή στο Σ.ΕΠ.Ε. μηχανογραφικών στοιχείων και πληροφοριών, για τη διευκόλυνση της άσκησης των αρμοδιοτήτων του.
3. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 85 του Ν. 2238/1994 (Α' 151) προστίθεται περίπτωση ιγ' ως εξής:
« ιγ) Στους Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων να λαμβάνουν από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες πληροφορίες που περιέχονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος και στα συμπληρωματικά στοιχεία που συνυποβάλλονται με αυτήν, στην Οριστική Δήλωση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών, στην οριστική δήλωση ελεύθερων επαγγελματιών, στην οριστική δήλωση από εμπορικές επιχειρήσεις, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα έντυπα ή καταστάσεις, στη δήλωση ακινήτων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων των εργοδοτών και αφορούν πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτήν ή συνυποβάλλονται με αυτήν, καθώς και τα πλήρη στοιχεία που περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις αποδοχών.»
4. Οι Επιθεωρητές Εργασίας του Σ.ΕΠ.Ε. και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης εφοδιάζονται με ειδική υπηρεσιακή ταυτότητα για τη διευκόλυνση του έργου τους. Το προσωπικό, το οποίο επικουρεί τους Επιθεωρητές Εργασίας στο έργο τους, εφοδιάζεται με ειδική ταυτότητα, διακριτή από αυτή των Επιθεωρητών Εργασίας.
5. Τα υπηρεσιακά οχήματα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας που χρησιμοποιούνται στο έργο των Επιθεωρητών εξαιρούνται από την υποχρέωση να φέρουν διακριτικά γνωρίσματα (λωρίδα κόκκινου ή κίτρινου χρώματος και πινακίδες του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων) και φέρουν συμβατικές πινακίδες.
6. Οι Επιθεωρητές Εργασίας που έχουν το αντίστοιχο δίπλωμα οδήγησης οδηγούν τα υπηρεσιακά οχήματα για εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας.
7. Κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου δεν διακόπτεται ο έλεγχος των Επιθεωρητών Εργασίας. Οι Επιθεωρητές Εργασίας δεν διώκονται και δεν ενάγονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που διενήργησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Εξαιρούνται των ανωτέρω η περίπτωση δόλου, η παραβίαση του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ακόμη και μετά την αποχώρησή τους από το Σ.ΕΠ.Ε., η παραβίαση του καθήκοντος εχεμύθειας και η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 και στο Ν. 3528/2007.
8. Οι υπάλληλοι του Σ.ΕΠ.Ε. τηρούν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν στη γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ακόμη και μετά την αποχώρησή τους από το Σώμα. Τηρούν επίσης απόρρητες τις πηγές από τις οποίες περιήλθαν στη γνώση τους καταγγελίες ή παράπονα.
9. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης ορίζεται το προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε. εκάστου Τμήματος που προβαίνει σε ελέγχους και επιθεωρήσεις και εκτός του νομού της έδρας του, μέσα πάντα στην περιφέρεια, στην οποία ασκεί τα καθήκοντά του. Για τη σύνθεση των μεικτών κλιμακίων αποφασίζει ο αρχαιότερος Προϊστάμενος Περιφερειακής Διεύθυνσης.
10. Οι κατά τόπους υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε. δεν περιλαμβάνονται στα οργανογράμματα των Περιφερειών. Οι υπηρεσίες αυτές στεγάζονται σε κτήρια δημόσιων υπηρεσιών ή δημόσιων οργανισμών ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή της περιφερειακής διοίκησης, που ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Σε περίπτωση αδυναμίας στέγασης, οι υπηρεσίες στεγάζονται σε ιδιωτικά οικήματα, τα οποία μισθώνονται για το σκοπό αυτόν.
11. Σε στοχευμένους ελέγχους και επιθεωρήσεις ανά την Επικράτεια συμμετέχουν, με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα, Επιθεωρητές Εργασίας ανεξαρτήτως της Διεύθυνσης, στην οποία υπηρετούν.

12. Οι Επιθεωρητές Εργασίας του Σ.ΕΠ.Ε. μπορούν να συνεργάζονται κατά τη διάρκεια του πραγματοποιούμενου ελέγχου με ειδικούς εμπειρογνώμονες που ορίζονται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης από ειδικό κατάλογο που έχουν συντάξει οι επιστημονικοί φορείς της χώρας. Στους ελέγχους που διενεργούνται από τους Επιθεωρητές Εργασίας έχουν δικαίωμα να παρευρίσκονται εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων, εφόσον οι ίδιοι το επιθυμούν ή μετά από πρόσκληση των Επιθεωρητών Εργασίας. Στην περίπτωση ζητημάτων που αφορούν σε εργαζόμενους με αναπηρία, οι Επιθεωρητές Εργασίας μπορούν κατά περίπτωση να συνεργάζονται με εμπειρογνώμονες που ορίζονται από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να καθορίζεται αμοιβή στους συμμετέχοντες στους ελέγχους εμπειρογνώμονες.

13.α. Οι μικτές επιτροπές ελέγχου των συνθηκών υγείας και ασφάλειας της εργασίας του άρθρου 28 του Ν. 3850/2010 (Α' 84), κατά το μέρος που αφορούν τη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη (ΕΥΑΕ-NEZ) στις περιοχές Πειραιά - Δραπετσώνας - Κερατσινίου και Περάματος - Σαλαμίνας, αντικαθίστανται από Επιτροπές Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη (ΕΥΑΕ-NEZ) στις περιοχές Πειραιά - Δραπετσώνας - Κερατσινίου -Περάματος - Σαλαμίνας και λοιπών περιοχών, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 4 του Ν. 3850/2010.

β. Ως προς τη σύνθεση, τη συγκρότηση, την αμοιβή και τη θητεία των ΕΥΑΕ-NEZ ισχύει το άρθρο 28 του Ν.3850/2010.

γ. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που εκδίδονται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (ΣΥΑΕ), συγκροτούνται νέες ΕΥΑΕ - NEZ, καθορίζεται ειδικότερα το έργο και η λειτουργία των επιτροπών, η επιλογή των μελών, η εναλλαγή και η αναπλήρωσή τους, η διασφάλιση της λειτουργίας τους σε καθημερινή βάση, η συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες, ο τρόπος κάλυψης του κόστους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία τους.

δ. Η αποζημίωση των μελών των Επιτροπών του άρθρου 28 του Ν. 3850/2010 καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατ' εξαίρεση του άρθρου 7 του Ν. 3833/2010 (Α' 40) και βαρύνει τον προϋπολογισμό του Οργανισμού Εργατικής Εστίας.

ε. Ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας απαλλάσσεται από πρόστιμα τα οποία προκύπτουν από εκπρόθεσμη καταβολή των αναλογουσών εισφορών εργοδότη-ασφαλισμένου στους εκπροσώπους των εργαζομένων και του Τεχνικού Επιμελητηρίου, καθώς και στους ειδικούς επιστήμονες που μετέχουν στις Μικτές Επιτροπές του άρθρου 28 του Ν. 3850/2010, του άρθρου 19 του Ν. 1767/1988 (Α' 63), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 91 του Ν. 2084/1992 (Α' 165).

Οι διατάξεις των εδαφίων δ' και ε' του παρόντος άρθρου ισχύουν από 1.3.2010.

14. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 13 του άρθρου 3 του Ν. 2343/1995 (Α' 211) τροποποιείται ως ακολούθως:

«Οι διατάξεις της παραγράφου 19 του άρθρου 2 του παρόντος, περί των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες), εφαρμόζονται ανάλογα και για τους Ελεγκτές των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων, τους Επιθεωρητές Εργασίας του Σ.ΕΠ.Ε., ως και για τους υπαλλήλους που ασκούν καθήκοντα Ελεγκτή.»

Άρθρο 18 Ηλεκτρονική διασύνδεση και μείωση γραφειοκρατικών διαδικασιών

Το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, το Σ.ΕΠ.Ε. και ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού διασυνδέονται ηλεκτρονικά μέσω της κοινής ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για την επικοινωνία με τις επιχειρήσεις, την καταγραφή και διαχείριση πληροφοριών και δεδομένων.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την υλοποίηση της ηλεκτρονικής διασύνδεσης, την ένταξη και άλλων φορέων σε αυτήν, τα ζητήματα που προκύπτουν κατά το μεταβατικό διάστημα υλοποίησης της διάταξης, καθώς και ιδίως με τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να επιλέξουν την ηλεκτρονική μορφή ως τρόπο τήρησης βιβλίων και κατάθεσης στοιχείων.

Άρθρο 19 Συνεργασία Σ.ΕΠ.Ε., Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας (Γ.Δ.Σ.Υ.Ε.) και Γενικής Διεύθυνσης Εργασίας

1. Για την αποτελεσματικότερη προώθηση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία μέσω της συνεργασίας του Σ.ΕΠ.Ε., της Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας (Γ.Δ.Σ.Υ.Ε.) και της Γενικής Διεύθυνσης Εργασίας (Γ.Δ.Ε.) καθιερώνεται ετήσιο πρόγραμμα συνεργασίας, το οποίο περιλαμβάνει τακτικές κοινές συσκέψεις μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών, καθώς και κοινές συνεδριάσεις με το Συμβούλιο Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (Σ.Υ.Α.Ε.) και το Συμβούλιο Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Κ.Ε.Ε.Ε.).

2. Στις κοινές συσκέψεις μεταξύ Γ.Δ.Σ.Υ.Ε., Γ.Δ.Ε. και Σ.ΕΠ.Ε. εξετάζονται όλα τα θέματα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας και εργασιακά θέματα που απασχολούν τις τρεις υπηρεσίες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Στόχος των κοινών συσκέψεων είναι κυρίως η αλληλοενημέρωση των υπηρεσιών και ο συντονισμός της δράσης τους στα εργασιακά θέματα και θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων.

Άρθρο 20 Δικαστική εκπροσώπηση Σ.ΕΠ.Ε.

Σε δικαστικές υποθέσεις που έχουν σχέση με την άσκηση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στον Ειδικό Γραμματέα, τους Γενικούς Επιθεωρητές, τους Ειδικούς Επιθεωρητές και τους λοιπούς Επιθεωρητές Εργασίας παρίσταται για την υπεράσπισή τους ενώπιον των ποινικών και πολιτικών δικαστηρίων εκπρόσωπος του Γραφείου του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης χωρίς τη διενέργεια Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης και σύνταξη πορίσματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Άρθρο 21 Κοινωνικός Έλεγχος του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Συμβούλιο Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Κ.Ε.Ε.Ε.), αρμόδιο να γνωμοδοτεί σε θέματα λειτουργίας και δράσης του Σ.ΕΠ.Ε.. Το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. λειτουργεί στα πλαίσια του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας και συγκροτείται από:

- α. τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε. ως Πρόεδρο,
- β. τους δύο Γενικούς Επιθεωρητές, οι οποίοι αναπληρώνονται από τους Προϊσταμένους των Κεντρικών Διευθύνσεων των αντίστοιχων κλάδων,
- γ. δύο εκπροσώπους της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.) και έναν της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.), που υποδεικνύονται από τις οργανώσεις αυτές,
- δ. τέσσερεις εκπροσώπους εργοδοτικών οργανώσεων και ειδικότερα έναν από το Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), έναν από την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.), έναν από τη Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.) και έναν από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.), που υποδεικνύονται από τις οργανώσεις αυτές,
- ε. έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Σ.ΕΠ.Ε., που υποδεικνύεται από την Ομοσπονδία των εργαζομένων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης,
- στ. έναν εκπρόσωπο των ατόμων με αναπηρία που υποδεικνύεται από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ),
- ζ. τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ο οποίος αναπληρώνεται από τον Προϊστάμενο αντίστοιχης Διεύθυνσης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και
- η. τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ο οποίος αναπληρώνεται από τον Προϊστάμενο αντίστοιχης Διεύθυνσης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Ο διορισμός των μελών και των αναπληρωτών τους γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Εάν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι από τους φορείς εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν. 2336/1995 (Α' 189).

2. Αρμοδιότητες του Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. είναι:

α. η διατύπωση γνώμης για τη σκοπιμότητα της κατάρτισης ειδικής συλλογικής σύμβασης εργασίας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι ημερών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 13 του Ν. 3899/2010 (Α' 212),

β. η διατύπωση γνώμης σχετικά με τον προγραμματισμό της δράσης και την εν γένει λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε. σε εθνικό επίπεδο, καθώς και των προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού του,

γ. η διατύπωση γνώμης επί της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε.,

δ. η εισήγηση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για την έκδοση νόμων και κανονιστικών πράξεων, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας του Σ.ΕΠ.Ε. και την εξασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται και

ε. η εισήγηση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης διατάξεων που αφορούν στην εργατική νομοθεσία.

Στο Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. εισηγητές ορίζονται κατά περίπτωση και ανάλογα με τα συζητούμενα θέματα οι προϊστάμενοι των αρμόδιων υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. και άλλοι εισηγητές από τους συμμετέχοντες φορείς.

Στις συνεδριάσεις του Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. μπορούν να συμμετέχουν χωρίς ψήφο, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, εκπρόσωποι επιστημονικών οργανώσεων, καθώς και ειδικοί επιστήμονες.

3. Για την υποβοήθηση του έργου του Σ.Κ.Ε.Ε.Ε., συνιστάται στην Κεντρική Υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε. Αυτοτελές Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. υπαγόμενο απευθείας στον Ειδικό Γραμματέα. Για τη στελέχωση του Γραφείου διατίθενται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύο υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Ο προϊστάμενος του Αυτοτελούς Γραφείου Γραμματειακής Υποστήριξης Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. ασκεί τα καθήκοντα του γραμματέα του Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. και αναπληρωτής του στα καθήκοντα αυτά είναι ο έτερος υπάλληλος του Γραφείου. Το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. δικαιούται να ζητά κάθε πληροφορία ή έγγραφο χρήσιμο για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του και να καλεί ενώπιον του κάθε πρόσωπο χρήσιμο για την παροχή πληροφοριών.

4. Σε κάθε Περιφερειακή Υπηρεσία συνιστάται Περιφερειακή Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε.), η οποία είναι γνωμοδοτικό όργανο για τη λειτουργία και δράση του Σ.ΕΠ.Ε. στην Περιφέρεια και συγκροτείται από:

α. τον αρχαιότερο Προϊστάμενο Περιφερειακής Διεύθυνσης της κατά τόπο Περιφερειακής Υπηρεσίας του Σ.ΕΠ.Ε. ως Πρόεδρο, ο οποίος αναπληρώνεται από τον έτερο Προϊστάμενο Περιφερειακής Διεύθυνσης της ίδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας,

β. έναν Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων και έναν Επιθεωρητή Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, οι οποίοι αναπληρώνονται επίσης από αντίστοιχο Επιθεωρητή Εργασίας,

γ. δύο εκπροσώπους των Εργατικών Κέντρων της Περιφέρειας με τους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται με αποφάσεις των διοικητικών τους οργάνων και

δ. δύο εκπροσώπους των εργοδοτικών οργανώσεων από τη βιομηχανία, τη βιοτεχνία και το εμπόριο της Περιφέρειας με τους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται με απόφαση των διοικητικών τους οργάνων.

Εισηγητές ορίζονται κατά περίπτωση και ανάλογα με τα συζητούμενα θέματα Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων ή Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ή εκπρόσωποι των συμμετεχόντων φορέων.

Ο διορισμός των μελών και των αναπληρωτών τους γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Εάν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι από τους φορείς, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν. 2336/1995.

5. Αρμοδιότητα του Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε. είναι:

α. η διατύπωση γνώμης σχετικά με τον προγραμματισμό της δράσης και την εν γένει λειτουργία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας στην Περιφέρεια,

β. η διατύπωση γνώμης και σύνταξη πορίσματος ανά εξάμηνο επί της δράσης των Διευθύνσεων και Τμημάτων του Σ.ΕΠ.Ε. στην περιφέρειά τους και η αποστολή του σχετικού πορίσματος μαζί με την έκθεση αξιολόγησης της παρ. 2 του άρθρου 22 στο Σ.Κ.Ε.Ε.Ε..

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν χωρίς ψήφο, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, εκπρόσωποι επιστημονικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζονται τα θέματα των συνεδριάσεων, της λήψης αποφάσεων, της γραμματειακής υποστήριξης και κάθε θέμα σχετικό με την εύρυθμη λειτουργία του Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. και των Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε.

Άρθρο 22 Έκθεση αξιολόγησης έργου του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και ετήσια έκθεση πεπραγμένων

1. Κάθε έξι μήνες οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας υποχρεούνται να αποστέλλουν στην αρμόδια Περιφερειακή Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε) έκθεση αξιολόγησης του έργου των Διευθύνσεων, καθώς και των Τμημάτων του Σ.ΕΠ.Ε. που βρίσκονται στην περιφέρειά τους. Για το λόγο αυτόν τα Τμήματα που βρίσκονται στην περιφέρεια της αντίστοιχης Περιφερειακής Διεύθυνσης αποστέλλουν κάθε έξι μήνες έκθεση του έργου τους.
2. Η Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε υποχρεούται να μελετά την έκθεση αξιολόγησης της παραγράφου 1να συντάσσει πόρισμα και, μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από τη λήψη της έκθεσης αξιολόγησης της παραγράφου 1, να την αποστέλλει μαζί με το πόρισμά της στο Σ.Κ.Ε.Ε.Ε..
3. Κάθε έτος το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε συνεδριάζει, συνεκτιμά τα πορίσματα και τις εκθέσεις των Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε. και γνωμοδοτεί επί της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε.. Η ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε., στην οποία εμπεριέχεται και ο προγραμματισμός δράσης του επόμενου έτους, εγκρίνεται από το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε., υποβάλλεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μέσα στο πρώτο τετράμηνο του επόμενου έτους στον Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής και δημοσιεύεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η έκθεση περιέχει ειδικό κεφάλαιο σχετικά με την εφαρμογή και την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού στον τομέα της εργασίας και απασχόλησης.
4. Η ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε. κοινοποιείται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στις πλέον αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας και στην αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 23 Είδος και εύρος κυρώσεων

Στο πλαίσιο της κατασταλτικής δράσης του το Σ.ΕΠ.Ε.:

1. Αν διαπιστώσει παραβίαση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, το Σ.ΕΠ. Ε. είτε χορηγεί κατά την κρίση του εύλογη προθεσμία για συμμόρφωση προς τις εν λόγω διατάξεις είτε λαμβάνει άμεσα διοικητικά μέτρα και επιβάλλει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις ή και προσφεύγει στη δικαιοσύνη για την επιβολή των ποινικών κυρώσεων κατά περίπτωση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
 2. Αν διαπιστώσει παραβάσεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας, ενημερώνει άμεσα τον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα.
 - 3.α. Αν κρίνει ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, διακόπτει προσωρινά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τη λειτουργία της επιχείρησης ή τμήματός της και εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της, αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο κίνδυνο για τους εργαζόμενους.
 - β. Αν κρίνει ότι πλήττονται σοβαρά και συστηματικά τα εργασιακά δικαιώματα μεγάλου μέρους των εργαζομένων μιας επιχείρησης ή τμήματός της, διακόπτει προσωρινά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τη λειτουργία της επιχείρησης ή τμήματός της και εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης ή τμήματός της, αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να μη συμμορφώνεται στις υποδείξεις των Επιθεωρητών Εργασίας.
- Στις παραπάνω περιπτώσεις α΄ και β΄ ο χρόνος προσωρινής διακοπής της επιχείρησης λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων.

4. Επιβάλλει στις επιχειρήσεις τα πρόστιμα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, αν διαπιστωθεί ότι στους χώρους εργασίας δεν τηρούνται οι διατάξεις περί απαγορεύσεως του καπνίσματος.

Άρθρο 24 Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας

1. Στον εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας επιβάλλεται, ύστερα από προηγούμενη πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων:

Α. Πρόστιμο για καθεμία παράβαση από πεντακόσια (500) ευρώ μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ με αιτιολογημένη πράξη είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Τμήματος Επιθεώρησης κατόπιν σχετικής εισήγησης του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης κατόπιν σχετικής εισήγησης του αντίστοιχου Προϊσταμένου Τμήματος Επιθεώρησης είτε του Ειδικού Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησαν τον έλεγχο.

α) Ειδικά, αν παραβιάζεται η εργατική νομοθεσία για καταβολή: αα) δεδουλευμένων αποδοχών, ββ) επιδομάτων εορτών και αδείας, γγ) αναδρομικών αποδοχών (ως παραβίαση όρων Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, Διαιτητικής Απόφασης ή Υπουργικής Απόφασης), δδ) αποδοχών διαθεσιμότητας, εε) προσανξήσεων για εργασία κατά Κυριακές και αργίες, στστ) προσανξήσεων για εργασία κατά τη νύκτα, ζζ) αποζημίωσης για απασχόληση εκτός έδρας, ηη) μισθών - ημερομισθίων βάσει Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, Διαιτητικής Απόφασης ή Υπουργικής Απόφασης ή βάσει ατομικής συμφωνίας, θθ) αμοιβής εργασίας που παρέχεται κατά την έκτη ημέρα της εβδομάδας με προσανξήση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις κατά παράβαση πενθήμερου, ιι) επιδόματος γάμου σε χήρους, διαζευγμένους και άγαμους γονείς, εάν ο εργοδότης, μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής του προστίμου, συμμορφωθεί με τις υποδείξεις του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο, αποδεικνύει ότι συμμορφώθηκε και εφαρμόζει εφεξής τις διατάξεις της κείμενης εργατικής νομοθεσίας που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο, εξαιτίας της παράβασης των οποίων του επεβλήθη το πρόστιμο, καθώς και ότι έχει εξοφλήσει πλήρως και ολοσχερώς τον εργαζόμενο, τότε το διοικητικό πρόστιμο που επιβλήθηκε αρχικώς μειώνεται κατά ογδόντα τοις εκατό (80%) με αιτιολογημένη πράξη του οργάνου που το επέβαλε. Η επανάληψη κάποιας εκ των υπό αα' έως ιι' παραβάσεων μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών από τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου θεωρείται υποτροπή και συνεπάγεται μη χορήγηση της έκπτωσης του ογδόντα τοις εκατό (80%). Πλήρης και ολοσχερής εξόφληση προς τον εργαζόμενο αποδεικνύεται μόνο με προσκόμιση αποδεικτικού τράπεζας, το οποίο περιλαμβάνει: α. το όνομα του καταθέτη εργοδότη, β. το όνομα του δικαιούχου του λογαριασμού, εργαζομένου, γ. την αιτιολογία κατάθεσης και δ. την ημερομηνία κατάθεσης. Αποσπάσματα πάγιων εντολών μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής δεν γίνονται δεκτά. Αν υπάρχει αδυναμία κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό για οποιονδήποτε λόγο, η πλήρης και ολοσχερής εξόφληση αποδεικνύεται μόνο με προσκόμιση γραμματίου δημόσιας κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το οποίο πρέπει να περιέχει τα στοιχεία α' έως δ' του προηγούμενου εδαφίου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να τροποποιείται το ποσοστό της μείωσης και να εντάσσονται σταδιακά και άλλες παραβάσεις στην παρούσα παράγραφο.

β) Για όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις παραβίασης διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας - πλην αυτών της υποπερίπτωσης α' και της παρ. 3 του άρθρου 26 - εάν ο εργοδότης αποδεχτεί το πρόστιμο, παραιτηθεί από την άσκηση των προβλεπόμενων ένδικων βοηθημάτων και το καταβάλει μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής του, τότε έχει έκπτωση τριάντα τοις εκατό (30%) επί του προστίμου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης είναι δυνατόν να τροποποιείται το ποσοστό της έκπτωσης.

Β. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 23, για χρονικό διάστημα μέχρι τριών ημερών με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης και κατόπιν προηγούμενης προσκλήσεως του εργοδότη για παροχή εξηγήσεων. Επίσης, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας ή του αρμόδιου Προϊσταμένου Διεύθυνσης, μπορεί να

επιβληθεί στον εργοδότη προσωρινή διακοπή της λειτουργίας για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις ημέρες ή και οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων προσωρινής και οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

2. Η επανάληψη από τον ίδιο εργοδότη της ίδιας ή συναφούς παράβασης της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και παράβασης που αφορά στην παράνομη απασχόληση αλλοδαπών ή στην αδήλωτη εργασία μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών από τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου θεωρείται υποτροπή και έχει ως συνέπεια, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, και τον αποκλεισμό του εν λόγω εργοδότη από δημόσιους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες μέχρι τρία έτη. Ειδικά για τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης (εργολάβοι), όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 (Α' 115), όταν συμβάλλονται με το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και τους φορείς και οργανισμούς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010.

3. Για την επιβολή των παραπάνω διοικητικών κυρώσεων συνεκτιμώνται η οικονομική ωφέλεια που αποκομίζει ο εργοδότης συνεπεία της παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, όταν αυτό είναι εφικτό, η σοβαρότητα της παράβασης, η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμόδιων οργάνων, οι παρόμοιες παραβάσεις για τις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις στο παρελθόν, ο βαθμός υπαιτιότητας, ο αριθμός των εργαζομένων, το μέγεθος της επιχείρησης, ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται και η υπαγωγή της επιχείρησης σε μία από τις κατηγορίες Α', Β', Γ' του άρθρου 10 του Ν. 3850/2010 (Α' 84).

4. Προκειμένου περί των κάτωθι ευθέως αποδεικνυόμενων παραβιάσεων της νομοθεσίας, επιβάλλεται κατά περίπτωση διοικητική κύρωση της παρ. 1 περίπτωση Α' ή/και της παρ. 3 του άρθρου 26, μόλις αυτές διαπιστωθούν κατά δέσμια αρμοδιότητα του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο:

α. στις περιπτώσεις της παρ. 3 του άρθρου 26 και

β. στις εξής περιπτώσεις: αα. μη ανάρτηση πίνακα προσωπικού και προγράμματος ωρών εργασίας, ββ. μη επίδειξη βιβλίου αδειών, γγ. μη επίδειξη ειδικού βιβλίου υπερωριών, δδ. μη επίδειξη βιβλίου ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού οικοδομικών και τεχνικών έργων, εε. μη ανάρτηση κανονισμού εργασίας σε υπόχρεες επιχειρήσεις, στστ. μη επίδειξη εντύπων όρων ατομικών συμβάσεων εργασίας του προσωπικού, ζζ. μη επίδειξη εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών προσωπικού για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο, ηη. μη χρήση ή/και μη χορήγηση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) σε οικοδομικές εργασίες, θθ. μη επίδειξη της απαιτούμενης άδειας σε χειριστές Μηχανημάτων Έργου, ιι. μη επίδειξη πιστοποιητικού απαλλαγής από επικίνδυνα αέρια σε ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, ιαια. μη επίδειξη πιστοποιητικού ελέγχου ανυψωτικών μηχανημάτων, ιβιβ. μη επίδειξη του βιβλίου δρομολογίων των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων και οδηγών τουριστικών λεωφορείων και ιγιγ. μη επίδειξη του βιβλιαρίου εργασίας των οδηγών τουριστικών λεωφορείων.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, η συμπλήρωση των παραβάσεων όσο και η εισαγωγή εξαιρέσεων από αυτή.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατηγοριοποιούνται οι παραβάσεις, καθορίζεται και ανακαθορίζεται το ύψος του προστίμου σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και το ύψος του προστίμου του εδαφίου γ' της παρ. 9 του άρθρου 3 και προσδιορίζονται συγκεκριμένα ποσά ανά παράβαση της περίπτωσης Β' της παραγράφου 4.

6. Η πράξη επιβολής προστίμου κατά τα ανωτέρω κοινοποιείται με απόδειξη στον παραβάτη. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου ασκείται προσφυγή ουσίας μέσα σε εξήντα ημέρες από την κοινοποίησή της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

Μέσα στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και με ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π.Ε.. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης επιβολής

προστίμου. Η αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε. βεβαιώνει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο εισπράττεται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ως δημόσιο έσοδο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

7. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν στο χώρο εργασίας και να επιδεικνύουν ανά πάσα στιγμή στους Επιθεωρητές Εργασίας τα έντυπα ατομικών όρων εργασίας του προσωπικού (άρθρα 2, 3, 4 του Π.Δ. 156/1994, Α' 102), το βιβλίο αδειών (άρθρο 4 παρ. 3 του α.ν. 539/1945, Α' 229), το ειδικό βιβλίο υπερωριών (άρθρο 9 του Π.Δ. 27.6-4.7.1932, Α' 212 και άρθρο 13 του Ν. 3846/2010, Α' 66) και τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του προσωπικού (άρθρο 18 παρ. 1 του Ν. 1082/1980, Α' 250 και 5 του Ν. 3227/2004, Α' 31) για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο. Το πιστοποιητικό ελέγχου ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να βρίσκεται πάνω στο Μηχάνημα Έργου στο οποίο διενεργείται ο έλεγχος, όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις, και ο χειριστής Μηχανήματος Έργου είναι υποχρεωμένος να φέρει την άδεια του χειριστή. Το πιστοποιητικό απαλλαγής από επικίνδυνα αέρια που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία πρέπει να βρίσκεται πάνω στο πλοίο στο οποίο εκτελούνται οι ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες. Η μη τήρηση των παραπάνω υποχρεώσεων από την επιχείρηση επισύρει τις διοικητικές κυρώσεις του παρόντος άρθρου.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να τροποποιούνται τα όρια του προστίμου που προβλέπεται από την περίπτωση Α' της παραγράφου 1.

9. Η υπ' αριθμ. 2063/Δ1/632/2011 απόφαση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 266), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 του Ν. 2639/1998, η υπ' αριθμ. 25624/975/2010 Κοινή Απόφαση των Υφυπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 2252), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 86 του Ν. 3386/2005 (Α' 212), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 3846/2010 (Α' 66) και του άρθρου 16 του Ν. 2639/1998, η υπ' αριθμ. 15527/639/2010 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 1359), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 25 του Ν. 2956/2001 (Α' 258), όπως αντικαταστάθηκε από την περίπτωση δ' του άρθρου 3 του Ν. 3846/2010 και του άρθρου 16 του Ν. 2639/1998, καθώς και οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως του Ν. 3850/2010, περί επιβολής κυρώσεων από τους Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι εκδόσεως των υπουργικών αποφάσεων που ρυθμίζουν κατά τρόπο διάφορο την κατηγοριοποίηση, τη διαδικασία, τα κριτήρια και το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Μετά την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων του παρόντος άρθρου καταργείται κάθε αντίθετη διάταξη που ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό την κατηγοριοποίηση των προστίμων, τα κριτήρια, το ύψος και τη διαδικασία επιβολής αυτών.

10. Οι πράξεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων των Επιθεωρητών Εργασιακών Σχέσεων διαβιβάζονται στο Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες αυτού.

11. Η περίπτωση β' του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«β) επιφέρει, από τον χρόνο επιβολής της δεύτερης κύρωσης, τον αποκλεισμό του εν λόγω εργολάβου από δημόσιους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες μέχρι τρία έτη, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συνεκτίμηση της οικονομικής ωφέλειας που αποκομίζει ο εργολάβος, συνεπεία της παραβίασης της κείμενης νομοθεσίας, όταν αυτό είναι εφικτό, του βαθμού της υπαιτιότητας, του αριθμού των εργαζομένων που θίγονται και του μεγέθους της επιχείρησης».

Άρθρο 25 Έλεγχος τήρησης της ασφαλιστικής νομοθεσίας για την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας

1. Προς εξακρίβωση των προσώπων που υπάγονται εκάστοτε στην ασφάλιση και του αριθμού αυτών για την τήρηση της ασφαλιστικής νομοθεσίας σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, οι Επιθεωρητές Εργασίας ελέγχουν την καταχώριση των προσλαμβανόμενων μισθωτών στο Ειδικό Βιβλίο Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου

Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 (Α' 179).

2. Στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) μη τήρησης του Ειδικού Βιβλίου Καταχώρησης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση ββ' του α.ν. 1846/1951,

β) μη καταχώρισης απασχολούμενου στο Ειδικό Βιβλίο Καταχώρησης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951,

γ) μη επίδειξης του Ειδικού Βιβλίου Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 και

δ) απώλειας του Ειδικού Βιβλίου Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 ή φύλλου αυτού, η οποία να μην οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση δδ' του α.ν. 1846/1951, οι Επιθεωρητές Εργασίας συντάσσουν πράξη με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση σε ειδικό για το σκοπό αυτόν έντυπο, το οποίο και αποστέλλουν στο αρμόδιο υποκατάστημα του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία ελέγχου, για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες επιβολής της αντίστοιχης κύρωσης. Η διαπιστωτική αυτή πράξη είναι δεσμευτική για τα αρμόδια όργανα του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, τα οποία υποχρεούνται άνευ ετέρου και μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από τη λήψη της πράξεως αυτής να επιβάλουν στον παραβάτη εργοδότη τις κυρώσεις που προβλέπονται και να κοινοποιούν την πράξη επιβολής προστίμου στο Σ.Ε.Π.Ε.. Η πράξη αυτή διαβιβάζεται μέσα στην ίδια προθεσμία και στο Σ.Δ.Ο.Ε. για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες αυτού.

3. Αν κατά τον έλεγχο των επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων διαπιστωθεί ότι αυτές δεν έχουν απογραφεί σε ασφαλιστικό φορέα, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης μέχρι την προσκόμιση πιστοποιητικού εγγραφής στα μητρώα των οικείων ασφαλιστικών φορέων.

4. Αν σε επιχείρηση ή εκμετάλλευση διαπιστωθεί αδήλωτη εργασία κατά παράβαση της ασφαλιστικής νομοθεσίας ως προς την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων για δύο φορές μέσα σε μία διετία, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα από τρεις μέχρι και δέκα ημέρες.

5. Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων της παραγράφου 4 συνεκτιμώνται η σοβαρότητα της παράβασης, η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμόδιων οργάνων, οι παρόμοιες παραβάσεις για τις οποίες έχουν επιβληθεί συναφείς κυρώσεις στο παρελθόν, ο βαθμός υπαιτιότητας, ο αριθμός των εργαζομένων, το μέγεθος της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται συνεπεία της παράβασης.

6. Στις παραγράφους 3 και 4 ο χρόνος προσωρινής διακοπής της επιχείρησης λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων.

7. Η διοικητική κύρωση της προσωρινής διακοπής επιβάλλεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ασφαλιστικού φορέα ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου του ασφαλιστικού φορέα. Αν ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε από τους Επιθεωρητές Εργασίας, αποστέλλεται η πράξη με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, στα αρμόδια όργανα του ασφαλιστικού φορέα για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων των παραγράφων 3 και 4 γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία επιβολής της διοικητικής κύρωσης της προσωρινής διακοπής της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 26 Θεσμοθέτηση κάρτας εργασίας

1. Με ευθύνη των επιχειρήσεων ενημερώνεται καθημερινά και σε πραγματικό χρόνο το ΙΚΑ - ETAM για το χρόνο εργασίας, την ώρα προσέλευσης και αποχώρησης των εργαζομένων της επιχείρησης οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ - ETAM. Η διαδικασία αυτή γίνεται με τη χρήση κάρτας εργασίας σε ηλεκτρονικό ρολόι παρουσίας προσωπικού (ωρομέτρηση) και τα στοιχεία διαβιβάζονται με ηλεκτρονικό ή άλλο τρόπο στο ΙΚΑ - ETAM. Τα στοιχεία αυτά διασταυρώνονται με τα αναγραφόμενα στην υποβαλλόμενη από την επιχείρηση Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.). Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζονται οι κλάδοι και το είδος των επιχειρήσεων ανά γεωγραφική περιοχή στις οποίες θα εφαρμοστεί το σύστημα της κάρτας εργασίας και θα ενταχθούν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας ρύθμισης.

2. Στις επιχειρήσεις, οι οποίες υποχρεούνται να εγκαταστήσουν το σύστημα της κάρτας εργασίας και καταβάλλουν εμπροθέσμως τις ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και στους εργαζομένους των επιχειρήσεων αυτών, παρέχεται έκπτωση έως δέκα τοις εκατό (10%) επί των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται ανά κλάδο, είδος επιχείρησης και γεωγραφική περιοχή, το ποσοστό της έκπτωσης, ύστερα από οικονομική μελέτη που εκπονείται από την Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Ασφάλισης πριν από την έναρξη εφαρμογής της παρούσας διάταξης.

3. Εάν σε επιχείρηση στην οποία εφαρμόζεται το σύστημα της κάρτας εργασίας, δεν γίνεται χρήση αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία: α) κατάργηση της έκπτωσης της παραγράφου 2 για διάστημα τριών μηνών από την επιβολή των κυρώσεων, β) στην επιχείρηση, επιπλέον διοικητική κύρωση ύψους τετρακοσίων ευρώ για κάθε εργαζόμενο, ο οποίος δεν κάνει χρήση της κάρτας εργασίας και γ) στον ίδιο τον εργαζόμενο, διοικητική κύρωση ύψους διακοσίων ευρώ, η οποία βαρύνει τον εργαζόμενο και καταβάλλεται από τον εργοδότη. Σε περίπτωση διαπίστωσης της ίδιας παράβασης για δεύτερη φορά μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών, το χρονικό διάστημα της περιπτώσεως α' αυξάνεται σε έξι μήνες.

4. Αρμόδια όργανα για τον έλεγχο των επιχειρήσεων στις οποίες εφαρμόζεται το σύστημα της κάρτας εργασίας, προς εξακρίβωση της ορθής χρήσης της, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, είναι οι Επιθεωρητές Εργασίας, τα ελεγκτικά όργανα του ΙΚΑ-ETAM και τα όργανα των μεικτών κλιμακίων της παραγράφου 1 του άρθρου 151 του Ν. 3655/2008 (Α' 58). Ανεξαρτήτως φορέα ελέγχου, η διοικητική κύρωση της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 επιβάλλεται από τους Επιθεωρητές Εργασίας, ενώ οι διοικητικές κυρώσεις των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 3 επιβάλλονται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του ΙΚΑ - ETAM και το επιβληθέν σε αυτή την περίπτωση πρόστιμο εισπράττεται από αυτό. Το όργανο που διενεργεί τον έλεγχο, πέραν από την επιβολή της διοικητικής κύρωσης, σύμφωνα με τις διακρίσεις της παρούσας παραγράφου, υποχρεούται να τη γνωστοποιήσει στο συναρμόδιο φορέα ελέγχου, κατά τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο, ώστε να προβεί αυτός διά των οργάνων του μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από τη λήψη της πράξης στην επιβολή των διοικητικών κυρώσεων αρμοδιότητάς του. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται η διαδικασία επιβολής και είσπραξης των διοικητικών κυρώσεων, καθώς και τυχόν αναπροσαρμογή του προστίμου της παραγράφου 3.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές για την καταγραφή, συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων τα οποία θα καταγράφονται μέσω της χρήσης της κάρτας εργασίας, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των συστημάτων καταγραφής, η διαδικασία και ο τρόπος διασύνδεσης με το σύστημα του ΙΚΑ -ETAM, με το κεντρικό ηλεκτρονικό σύστημα του άρθρου 18 και με το κεντρικό δίκτυο υπολογιστών Ι.Κ.Α, Σ.ΕΠ.Ε και Ο. Α. Ε.Δ., ο φορέας της κάρτας εργασίας, οι βασικές προδιαγραφές των συστημάτων καταγραφής, ο τρόπος λειτουργίας τους, ο φορέας, ο τρόπος και τα στοιχεία επεξεργασίας των δεδομένων, τα κριτήρια για την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού, το είδος των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας, η συλλογή, αποθήκευση, χρήση, διαβίβαση και οι αποδέκτες αυτών, ο χρόνος και η διάρκεια αποθήκευσης, η διαδικασία καταστροφής, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα

για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, οι βασικές λειτουργίες και η περιοδική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων καταγραφής, τα δικαιώματα των φυσικών προσώπων στα οποία αφορούν τα δεδομένα, η έννομη προστασία, η γνωστοποίηση της επεξεργασίας και ο έλεγχος από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και κάθε αναγκαίο σχετικό θέμα, σύμφωνα με τις βασικές αρχές του Ν. 2472/1997 (Α' 50).

6. Η υλοποίηση, διατήρηση και επέκταση του συγκεκριμένου μέτρου συναρτάται με την επίτευξη καθαρού θετικού δημοσιονομικού αποτελέσματος στο Ασφαλιστικό Σύστημα από την εφαρμογή του.

7. Ημερομηνία έναρξης της παρούσας ρύθμισης ορίζεται η 1η Σεπτεμβρίου 2011.

Άρθρο 27 Κοινοποίηση πράξεων

1. Η επίδοση των πράξεων που εκδίδει το Σ.ΕΠ.Ε. γίνεται με την παράδοση των εγγράφων αυτών με κάθε πρόσφορο μέσο και αποδεικνύεται με σχετική απόδειξη παραλαβής του εγγράφου. Για την επίδοση των πράξεων αυτών εφαρμόζονται το άρθρο 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999, Α' 45) και τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999, Α' 97), σχετικά με τις επιδόσεις.

2. Η επίδοση μπορεί να γίνει και με συστημένη επιστολή, η λήψη της οποίας βεβαιώνεται με τη σχετική απόδειξη παραλαβής.

3. Αν δεν είναι δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η επίδοση των πιο πάνω πράξεων, ο επιδίδων πέρα από τις ενέργειες που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, τοιχοκολλά επιπλέον την πράξη σε ειδική πινακίδα του οικείου τοπικού Τμήματος του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, συντάσσοντας γι' αυτό σχετική έκθεση.

Άρθρο 28 Ποινικές κυρώσεις

1. Κάθε εργοδότης, που παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας τις σχετικές με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και συγκεκριμένα τα χρονικά όρια εργασίας, υπό την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 31 του Ν. 3904/2010 (Α' 218), την καταβολή δεδουλευμένων, την αμοιβή, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης απόλυσης, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων (900) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές.

2. Ειδικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που προβλέπουν βαρύτερη ποινική μεταχείριση εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 29 Ρυθμίσεις για ιατρούς εργασίας

1. Στο άρθρο 7 του Ν. 3418/2005 (Α' 287) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Επιτρέπεται η προσφορά ιατρικών υπηρεσιών από ιατρούς με την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας, στην περιφέρεια άλλων ιατρικών συλλόγων χωρίς άδεια των συλλόγων αυτών.»

2. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 16 του Ν. 3850/2010 (Α' 84) προστίθεται παράγραφος 2Α ως εξής:

«2. Α. α) Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης συγκροτείται Ειδικός Κατάλογος στον οποίο εγγράφονται οι ιατροί της παραγράφου 2. Στα δικαιολογητικά που κατατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία περιλαμβάνεται απαραίτητως βεβαίωση εγγραφής στον ιατρικό σύλλογο στον οποίο είναι εγγεγραμμένοι.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος σύνταξης του Ειδικού Καταλόγου, η αρμόδια υπηρεσία για τη συγκρότηση και την τήρησή του, οι ειδικότερες προϋποθέσεις, οι προθεσμίες και ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων για την εγγραφή των ιατρών σε αυτόν, ο τρόπος τήρησής του και κάθε άλλο σχετικό θέμα που αφορά σε αυτόν.

γ) Ιατρός που περιλαμβάνεται στον Ειδικό Κατάλογο της περίπτωσης α' μπορεί να ασκεί καθήκοντα ιατρού εργασίας μόνο στην περιφέρεια του ιατρικού συλλόγου στον οποίο είναι

εγγεγραμμένος και εφόσον λάβει βεβαίωση του συλλόγου αυτού ότι δεν υπάρχει ή δεν είναι διαθέσιμος ιατρός με την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας στην περιφέρεια αυτή.»

3. Στο άρθρο 20 του Ν. 3418/2005 (Α' 287) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Ιατρός των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 16 του Ν. 3850/2010 (Α' 84), ο οποίος έχει σύμβαση ή άλλη σχέση εργασίας με οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα, υποχρεούται να προσκομίζει στην υπηρεσία της παραγράφου 2Α του άρθρου 16 του Ν. 3850/2010 έγγραφη άδεια της Διοίκησης του ασφαλιστικού φορέα, με την οποία θα επιτρέπεται σε αυτόν η άσκηση καθηκόντων ιατρού εργασίας σε συγκεκριμένη επιχείρηση. Ο ιατρός του πρώτου εδαφίου εξαιρείται, κατά την άσκηση των καθηκόντων του στον ασφαλιστικό φορέα, από την οποιαδήποτε παροχή ιατρικών υπηρεσιών προς ασφαλισμένο σε αυτόν, εφόσον ο ασφαλισμένος εργάζεται σε επιχείρηση στην οποία ο ιατρός ασκεί καθήκοντα ιατρού εργασίας.

Άρθρο 30 Δράσεις ανταλλαγής πληροφοριών Σ.ΕΠ.Ε., ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΓΓΠΣ μέσω ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

1. Η παράγραφος 9α του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Ν. 2556/1997 (Α' 270), αντικαθίσταται ως εξής:

«9.Α. Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), με τα όργανά του που είναι αρμόδια για τον έλεγχο, τη βεβαίωση και την είσπραξη των ασφαλιστικών εισφορών, μπορεί να ζητά από τις δημόσιες ή δημοτικές και κοινοτικές αρχές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τις τράπεζες, τις ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά από κάθε οργάνωση επαγγελματική, εμπορική, βιομηχανική, γεωργική οποιεσδήποτε πληροφορίες θεωρεί αναγκαίες για τη διευκόλυνση του έργου του.»

2. Μετά την παράγραφο 9Α του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951, όπως αυτή αντικαθίσταται με την παράγραφο 1, προστίθεται νέα παράγραφος 9Β ως εξής:

«9.Β. Οι πληροφορίες τις οποίες θεωρεί αναγκαίες και κάθε άλλο στοιχείο ασφαλιστικού ενδιαφέροντος της παραγράφου 9Α και της περίπτωσης β' της παρ. 5 του άρθρου 85 του Ν. 2238/1994 (Α' 151) δύνανται να γνωστοποιούνται στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ.) και μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης αρχείων, όπου απαιτείται, από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων ή από κάθε άλλη Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου αυτό να διεκδικήσει πόρους, ασφαλιστικές εισφορές ή να διασφαλίσει κάθε άλλο έννομο δικαίωμά του, είτε αυτά αφορούν στο πρόσωπο εργοδότη, κατά την έννοια του άρθρου 8 του α.ν. 1846/1951, είτε σε οποιονδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και σε ενώσεις προσώπων. Τα πιο πάνω στοιχεία δύνανται να γνωστοποιούνται και στο Σ.ΕΠ.Ε. μετά από αίτημά του και προκειμένου να διευκολυνθεί στο έργο του.

Τα παραπάνω στοιχεία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη διασφάλιση του έργου και της αποστολής του Σ.ΕΠ.Ε. και του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και χορηγούνται στο Σ.ΕΠ.Ε. και το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ χωρίς χρέωση. Δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση των στοιχείων αυτών σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον υπόχρεο στον οποίο αφορούν καθώς και τον Ο.Α.Ε.Δ..

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται η διαδικασία, τα στοιχεία και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης.»

3. Η περίπτωση β' της παρ. 5 του άρθρου 85 του Ν. 2238/1994 (Α' 151) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Η χορήγηση σε ειδικά εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ - ΕΤΑΜ) στοιχείων που περιέχονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος και στα συμπληρωματικά στοιχεία που συνυποβάλλονται με αυτήν, στην Οριστική Δήλωση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών, στην οριστική δήλωση ελεύθερων επαγγελματιών, στην οριστική δήλωση από εμπορικές επιχειρήσεις, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα έντυπα ή καταστάσεις, στη δήλωση ακινήτων και αφορούν πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτήν ή συνυποβάλλονται με αυτήν, τα πλήρη στοιχεία που περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις αποδοχών, καθώς και στοιχείων από το φάκελο του εργοδότη για την εξακρίβωση των μισθών και ημερομισθίων που αυτός κατέβαλε στο προσωπικό που απασχολεί.»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 68 του Ν. 3518/2006 (Α' 272), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του Ν. 3846/2010 (Α' 66), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«5. Αν η επιχείρηση ή εκμετάλλευση αλλάξει νόμιμο εκπρόσωπο ή αν υπάρξει μεταβολή των αποδοχών, ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει συμπληρωματικούς πίνακες προσωπικού μόνο ως προς τα νέα στοιχεία, κατά περίπτωση, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τις πιο πάνω μεταβολές. Σε περίπτωση πρόσληψης νέου εργαζόμενου και σε περίπτωση αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει, γραπτά ή ηλεκτρονικά, συμπληρωματικούς πίνακες προσωπικού μόνο ως προς τα νέα στοιχεία, το αργότερο ως και την ίδια ημέρα πρόσληψης ή της αλλαγής του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και πάντως πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζόμενους.»

Άρθρο 31 Μικτά κλιμάκια ελέγχου

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 151 του Ν. 3655/2008 (Α' 58) προστίθενται εδάφια ως εξής:

« Στα μικτά κλιμάκια ελέγχου των επιχειρήσεων και χώρων εργασίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, δύνανται να συμμετέχουν και τα όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (άρθρο 88 παρ.1 του Ν. 3842/2010). Σε αυτήν την περίπτωση ο συντονισμός, η συγκρότηση, ο έλεγχος και η παρακολούθηση της δράσης των μικτών κλιμακίων γίνεται με συνεργασία του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και του Διοικητή του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή των ειδικά από αυτούς εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων με βαθμό Προϊσταμένου Διεύθυνσης και για το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και των υποδιοικητών του. Μετά την ολοκλήρωση του κοινού ελέγχου, κάθε μέλος του κλιμακίου προβαίνει αυτοτελώς σε όλες τις νόμιμες ενέργειες, όπως αυτές προβλέπονται από τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας του.»

2. Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 30 του Ν. 3296/2004 (Α' 253) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Τα όργανα του ΣΔΟΕ δύνανται να συμμετέχουν στα μικτά κλιμάκια ελέγχου των επιχειρήσεων και χώρων εργασίας του πέμπτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 151 του Ν. 3655/2008. Ο συντονισμός, η συγκρότηση, ο έλεγχος και η παρακολούθηση της δράσης των μικτών κλιμακίων γίνεται με συνεργασία του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και του Διοικητή του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή των ειδικά από αυτούς εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων με βαθμό Προϊσταμένου Διεύθυνσης και για το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και των υποδιοικητών του. Μετά την ολοκλήρωση του κοινού ελέγχου τα όργανα του ΣΔΟΕ προβαίνουν αυτοτελώς σε όλες τις νόμιμες ενέργειες, όπως αυτές προβλέπονται από τις αρμοδιότητές τους.»

Άρθρο 32 Ορολογία

1. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο όρος «Κοινωνικός Επιθεωρητής», αυτός αντικαθίσταται εφεξής από τον όρο «Επιθεωρητής Εργασιακών Σχέσεων».

2. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρονται οι όροι «Τεχνικός Επιθεωρητής» και «Υγειονομικός Επιθεωρητής», αυτοί αντικαθίστανται εφεξής από τον κοινό όρο «Επιθεωρητής Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία».

3. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρονται οι όροι « Περιφερειακή Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης» και «Κέντρο Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου», αυτοί αντικαθίστανται από τον όρο «Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων» και «Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία» της παρ. 1 του άρθρου 10 αντίστοιχα.

4. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο όρος «Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης», αντικαθίσταται από τον όρο «Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων» της παρ. 1 του άρθρου 10.

5. Όπου σε διατάξεις που αφορούν στην Επιθεώρηση Εργασίας αναφέρεται ο όρος «Τμήμα» ή «Γραφείο Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης», αντικαθίστανται από τον όρο «Τμήμα» ή «Γραφείο Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία» της παρ. 1 του άρθρου 10 αντίστοιχα.

6. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο όρος «άτομα με ειδικές ανάγκες» (ΑΜΕΑ), αυτός αντικαθίσταται από τον όρο «άτομα με αναπηρία» (ΑμεΑ).

7. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται ο όρος «αδήλωτη εργασία», νοούνται όλες οι αμειβόμενες δραστηριότητες που είναι νόμιμες ως προς τη φύση τους αλλά δεν δηλώνονται στις δημόσιες αρχές, κατά παράβαση των ισχυουσών διατάξεων.

Άρθρο 33 Μεταβατικές - Καταργούμενες διατάξεις

1. Το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας του Ν. 2639/1998 (Α' 205) εντάσσεται ή μεταφέρεται στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) που συνιστάται με το άρθρο 1 και ανακατανέμεται στις νέες οργανικές μονάδες. Το ανωτέρω προσωπικό εντάσσεται ή μεταφέρεται με την ίδια εργασιακή σχέση, την οργανική θέση, βαθμό, κλάδο και ειδικότητα που κατέχει. Οι Επιθεωρητές Εργασίας που υπηρετούν στο Σ.ΕΠ. Ε. και στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατά τη δημοσίευση του παρόντος θεωρείται ότι έχουν λάβει την πιστοποίηση του άρθρου 6. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, η τοποθέτηση του ανωτέρω προσωπικού γίνεται με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

2. Όσοι μόνιμοι υπάλληλοι του Σ.ΕΠ.Ε. και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ανήκουν στους κλάδους ΤΕ Εργοδηγών, ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού, ΔΕ Πληροφορικής και ΔΕ Τεχνικών (εκτός ΔΕ Τεχνικών - Οδηγών) και ασκούν καθήκοντα Επιθεωρητή Εργασίας κατά τη δημοσίευση του παρόντος, εξακολουθούν να τα ασκούν και μετά τη δημοσίευση αυτού.

3. Συμβάσεις μίσθωσης έργου που έχουν συναφθεί με το Σ.ΕΠ.Ε. του Ν. 2639/1998 εξακολουθούν να ισχύουν έως τη λήξη τους.

4. Διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη για πλήρωση θέσεων σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο, συνεχίζονται κανονικά για λογαριασμό του Σ.ΕΠ.Ε. του άρθρου 1. Το προσλαμβανόμενο προσωπικό και οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις μεταφέρονται στο Σ.ΕΠ.Ε. του άρθρου 1.

5. Οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. του Ν. 2639/1998 τοποθετούνται, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, σε θέσεις Προϊσταμένων στις οργανικές μονάδες όπου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος ασκούσαν τα καθήκοντά τους ή σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας που συστήνεται με το άρθρο 1 και εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την επανεπιλογή τους ή την τοποθέτηση νέου Προϊσταμένου.

6. Οι διατάξεις που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση και εξέλιξη, τις αποδοχές (μισθοδοσία, επιδόματα, έξοδα κίνησης και αποζημιώσεις), το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του εντασσόμενου ή μεταφερόμενου προσωπικού εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την ένταξή του στο νεοσυστηνόμενο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας.

7. Ο Ειδικός Γραμματέας, ο οποίος μέχρι και σήμερα προΐσταται του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του

, να να συντάσσει πόρισμα και, μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από τη λήψη της έκθεσης αξιολόγησης της παραγράφου 1, να την αποστέλλει μαζί με το πόρισμά της στο Σ.Κ.Ε.Ε.Ε..

3. Κάθε έτος το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε. συνεδριάζει, συνεκτιμά τα πορίσματα και τις εκθέσεις των Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε. και γνωμοδοτεί επί της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε.. Η ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε., στην οποία εμπεριέχεται και ο προγραμματισμός δράσης του επόμενου έτους, εγκρίνεται από το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε., υποβάλλεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μέσα στο πρώτο τετράμηνο του επόμενου έτους στον Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής και δημοσιεύεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η έκθεση περιέχει ειδικό κεφάλαιο σχετικά με την εφαρμογή και την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού στον τομέα της εργασίας και απασχόλησης.

4. Η ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε. κοινοποιείται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στις πλέον αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας και στην αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 23 Είδος και εύρος κυρώσεων

Στο πλαίσιο της κατασταλτικής δράσης του το Σ.ΕΠ.Ε.:

1. Αν διαπιστώσει παραβίαση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, το Σ.ΕΠ. Ε. είτε χορηγεί κατά την κρίση του εύλογη προθεσμία για συμμόρφωση προς τις εν λόγω διατάξεις είτε λαμβάνει άμεσα διοικητικά μέτρα και επιβάλλει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις ή και προσφεύγει στη δικαιοσύνη για την επιβολή των ποινικών κυρώσεων κατά περίπτωση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Αν διαπιστώσει παραβάσεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας, ενημερώνει άμεσα τον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα.

3.α. Αν κρίνει ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, διακόπτει προσωρινά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τη λειτουργία της επιχείρησης ή τμήματός της και εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της, αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο κίνδυνο για τους εργαζόμενους.

β. Αν κρίνει ότι πλήττονται σοβαρά και συστηματικά τα εργασιακά δικαιώματα μεγάλου μέρους των εργαζομένων μιας επιχείρησης ή τμήματός της, διακόπτει προσωρινά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τη λειτουργία της επιχείρησης ή τμήματός της και εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης ή τμήματός της, αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να μη συμμορφώνεται στις υποδείξεις των Επιθεωρητών Εργασίας.

Στις παραπάνω περιπτώσεις α΄ και β΄ ο χρόνος προσωρινής διακοπής της επιχείρησης λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων.

4. Επιβάλλει στις επιχειρήσεις τα πρόστιμα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, αν διαπιστωθεί ότι στους χώρους εργασίας δεν τηρούνται οι διατάξεις περί απαγορεύσεως του καπνίσματος.

Άρθρο 24 Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας

1. Στον εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας επιβάλλεται, ύστερα από προηγούμενη πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων:

Α. Πρόστιμο για καθεμία παράβαση από πεντακόσια (500) ευρώ μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ με αιτιολογημένη πράξη είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Τμήματος Επιθεώρησης κατόπιν σχετικής εισήγησης του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης κατόπιν σχετικής εισήγησης του αντίστοιχου Προϊσταμένου Τμήματος Επιθεώρησης είτε του Ειδικού Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησαν τον έλεγχο.

α) Ειδικά, αν παραβιάζεται η εργατική νομοθεσία για καταβολή: αα) δεδουλευμένων αποδοχών, ββ) επιδομάτων εορτών και αδείας, γγ) αναδρομικών αποδοχών (ως παραβίαση όρων Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, Διαιτητικής Απόφασης ή Υπουργικής Απόφασης), δδ) αποδοχών διαθεσιμότητας, εε) προσανξήσεων για εργασία κατά Κυριακές και αργίες, στστ) προσανξήσεων για εργασία κατά τη νύκτα, ζζ) αποζημίωσης για απασχόληση εκτός έδρας, ηη) μισθών - ημερομισθίων βάσει Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, Διαιτητικής Απόφασης ή Υπουργικής Απόφασης ή βάσει ατομικής συμφωνίας, θθ) αμοιβής εργασίας που παρέχεται κατά την έκτη ημέρα της εβδομάδας με προσανξήση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις κατά παράβαση πενθημέρου, ιι) επιδόματος γάμου σε χήρους, διαζευγμένους και άγαμους γονείς, εάν ο εργοδότης, μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής του προστίμου, συμμορφωθεί με τις υποδείξεις του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο, αποδείξει ότι συμμορφώθηκε και εφαρμόζει εφεξής τις διατάξεις της κείμενης εργατικής νομοθεσίας που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο, εξαιτίας της παράβασης των οποίων του επεβλήθη το πρόστιμο, καθώς και ότι έχει εξοφλήσει πλήρως και ολοσχερώς τον εργαζόμενο, τότε το διοικητικό πρόστιμο που επιβλήθηκε αρχικώς μειώνεται κατά ογδόντα τοις εκατό (80%) με αιτιολογημένη πράξη του οργάνου που το επέβαλε. Η

επανάληψη κάποιας εκ των υπό αα' έως ιι' παραβάσεων μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών από τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου θεωρείται υποτροπή και συνεπάγεται μη χορήγηση της έκπτωσης του ογδόντα τοις εκατό (80%). Πλήρης και ολοσχερής εξόφληση προς τον εργαζόμενο αποδεικνύεται μόνο με προσκόμιση αποδεικτικού τράπεζας, το οποίο περιλαμβάνει: α. το όνομα του καταθέτη εργοδότη, β. το όνομα του δικαιούχου του λογαριασμού, εργαζομένου, γ. την αιτιολογία κατάθεσης και δ. την ημερομηνία κατάθεσης. Αποσπάσματα πάγιων εντολών μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής δεν γίνονται δεκτά. Αν υπάρχει αδυναμία κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό για οποιονδήποτε λόγο, η πλήρης και ολοσχερής εξόφληση αποδεικνύεται μόνο με προσκόμιση γραμματίου δημόσιας κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το οποίο πρέπει να περιέχει τα στοιχεία α' έως δ' του προηγούμενου εδαφίου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να τροποποιείται το ποσοστό της μείωσης και να εντάσσονται σταδιακά και άλλες παραβάσεις στην παρούσα παράγραφο.

β) Για όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις παραβίασης διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας - πλην αυτών της υποπερίπτωσης α' και της παρ. 3 του άρθρου 26 - εάν ο εργοδότης αποδεχτεί το πρόστιμο, παραιτηθεί από την άσκηση των προβλεπόμενων ένδικων βοηθημάτων και το καταβάλει μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής του, τότε έχει έκπτωση τριάντα τοις εκατό (30%) επί του προστίμου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης είναι δυνατόν να τροποποιείται το ποσοστό της έκπτωσης.

Β. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 23, για χρονικό διάστημα μέχρι τριών ημερών με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης και κατόπιν προηγούμενης προσκλήσεως του εργοδότη για παροχή εξηγήσεων. Επίσης, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας ή του αρμόδιου Προϊσταμένου Διεύθυνσης, μπορεί να επιβληθεί στον εργοδότη προσωρινή διακοπή της λειτουργίας για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις ημέρες ή και οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων προσωρινής και οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

2. Η επανάληψη από τον ίδιο εργοδότη της ίδιας ή συναφούς παράβασης της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και παράβασης που αφορά στην παράνομη απασχόληση αλλοδαπών ή στην αδήλωτη εργασία μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών από τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου θεωρείται υποτροπή και έχει ως συνέπεια, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, και τον αποκλεισμό του εν λόγω εργοδότη από δημόσιους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες μέχρι τρία έτη. Ειδικά για τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης (εργολάβοι), όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 (Α' 115), όταν συμβάλλονται με το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και τους φορείς και οργανισμούς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010.

3. Για την επιβολή των παραπάνω διοικητικών κυρώσεων συνεκτιμώνται η οικονομική ωφέλεια που αποκομίζει ο εργοδότης συνεπεία της παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, όταν αυτό είναι εφικτό, η σοβαρότητα της παράβασης, η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμόδιων οργάνων, οι παρόμοιες παραβάσεις για τις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις στο παρελθόν, ο βαθμός υπαιτιότητας, ο αριθμός των εργαζομένων, το μέγεθος της επιχείρησης, ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται και η υπαγωγή της επιχείρησης σε μία από τις κατηγορίες Α', Β', Γ' του άρθρου 10 του Ν. 3850/2010 (Α' 84).

4. Προκειμένου περί των κάτωθι ευθέως αποδεικνυόμενων παραβιάσεων της νομοθεσίας, επιβάλλεται κατά περίπτωση διοικητική κύρωση της παρ. 1 περίπτωση Α' ή/και της παρ. 3 του άρθρου 26, μόλις αυτές διαπιστωθούν κατά δέσμια αρμοδιότητα του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο:

α. στις περιπτώσεις της παρ. 3 του άρθρου 26 και

β. στις εξής περιπτώσεις: αα. μη ανάρτηση πίνακα προσωπικού και προγράμματος ωρών εργασίας, ββ. μη επίδειξη βιβλίου αδειών, γγ. μη επίδειξη ειδικού βιβλίου υπερωριών, δδ. μη επίδειξη βιβλίου ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού οικοδομικών και τεχνικών έργων, εε. μη ανάρτηση κανονισμού εργασίας σε υπόχρεες επιχειρήσεις, στστ. μη επίδειξη εντύπων όρων ατομικών συμβάσεων εργασίας του προσωπικού, ζζ. μη επίδειξη εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών προσωπικού για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο, ηη. μη χρήση ή/και μη χορήγηση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) σε οικοδομικές εργασίες, θθ. μη επίδειξη της απαιτούμενης άδειας σε χειριστές Μηχανημάτων Έργου, ιι. μη επίδειξη πιστοποιητικού απαλλαγής από επικίνδυνα αέρια σε ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, ιαια. μη επίδειξη πιστοποιητικού ελέγχου ανυψωτικών μηχανημάτων, ιβιβ. μη επίδειξη του βιβλίου δρομολογίων των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων και οδηγών τουριστικών λεωφορείων και ιγγ. μη επίδειξη του βιβλιαρίου εργασίας των οδηγών τουριστικών λεωφορείων.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, η συμπλήρωση των παραβάσεων όσο και η εισαγωγή εξαιρέσεων από αυτή.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατηγοριοποιούνται οι παραβάσεις, καθορίζεται και ανακαθορίζεται το ύψος του προστίμου σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και το ύψος του προστίμου του εδαφίου γ' της παρ. 9 του άρθρου 3 και προσδιορίζονται συγκεκριμένα ποσά ανά παράβαση της περίπτωσης Β' της παραγράφου 4.

6. Η πράξη επιβολής προστίμου κατά τα ανωτέρω κοινοποιείται με απόδειξη στον παραβάτη. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου ασκείται προσφυγή ουσίας μέσα σε εξήντα ημέρες από την κοινοποίησή της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

Μέσα στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και με ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε.. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτή δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης επιβολής προστίμου. Η αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε. βεβαιώνει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο εισπράττεται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ως δημόσιο έσοδο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

7. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν στο χώρο εργασίας και να επιδεικνύουν ανά πάσα στιγμή στους Επιθεωρητές Εργασίας τα έντυπα ατομικών όρων εργασίας του προσωπικού (άρθρα 2, 3, 4 του Π.Δ. 156/1994, Α' 102), το βιβλίο αδειών (άρθρο 4 παρ. 3 του α.ν. 539/1945, Α' 229), το ειδικό βιβλίο υπερωριών (άρθρο 9 του Π.Δ. 27.6-4.7.1932, Α' 212 και άρθρο 13 του Ν. 3846/2010, Α' 66) και τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του προσωπικού (άρθρο 18 παρ. 1 του Ν. 1082/1980, Α' 250 και 5 του Ν. 3227/2004, Α' 31) για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο. Το πιστοποιητικό ελέγχου ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να βρίσκεται πάνω στο Μηχάνημα Έργου στο οποίο διενεργείται ο έλεγχος, όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις, και ο χειριστής Μηχανήματος Έργου είναι υποχρεωμένος να φέρει την άδεια του χειριστή. Το πιστοποιητικό απαλλαγής από επικίνδυνα αέρια που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία πρέπει να βρίσκεται πάνω στο πλοίο στο οποίο εκτελούνται οι ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες. Η μη τήρηση των παραπάνω υποχρεώσεων από την επιχείρηση επισύρει τις διοικητικές κυρώσεις του παρόντος άρθρου.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να τροποποιούνται τα όρια του προστίμου που προβλέπεται από την περίπτωση Α' της παραγράφου 1.

9. Η υπ' αριθμ. 2063/Δ1/632/2011 απόφαση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 266), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 του Ν. 2639/1998, η υπ' αριθμ. 25624/975/2010 Κοινή Απόφαση των Υφυπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 2252), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 86 του Ν. 3386/2005 (Α' 212), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 3846/2010 (Α' 66) και του άρθρου 16 του Ν. 2639/1998, η υπ' αριθμ. 15527/639/2010 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 1359), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 25 του

N. 2956/2001 (Α' 258), όπως αντικαταστάθηκε από την περίπτωση δ' του άρθρου 3 του Ν. 3846/2010 και του άρθρου 16 του Ν. 2639/1998, καθώς και οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως του Ν. 3850/2010, περί επιβολής κυρώσεων από τους Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι εκδόσεως των υπουργικών αποφάσεων που ρυθμίζουν κατά τρόπο διάφορο την κατηγοριοποίηση, τη διαδικασία, τα κριτήρια και το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Μετά την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων του παρόντος άρθρου καταργείται κάθε αντίθετη διάταξη που ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό την κατηγοριοποίηση των προστίμων, τα κριτήρια, το ύψος και τη διαδικασία επιβολής αυτών.

10. Οι πράξεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων των Επιθεωρητών Εργασιακών Σχέσεων διαβιβάζονται στο Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες αυτού.

11. Η περίπτωση β' του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«β) επιφέρει, από τον χρόνο επιβολής της δεύτερης κύρωσης, τον αποκλεισμό του εν λόγω εργολάβου από δημόσιους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες μέχρι τρία έτη, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συνεκτίμηση της οικονομικής ωφέλειας που αποκομίζει ο εργολάβος, συνεπεία της παραβίασης της κείμενης νομοθεσίας, όταν αυτό είναι εφικτό, του βαθμού της υπαιτιότητας, του αριθμού των εργαζομένων που θίγονται και του μεγέθους της επιχείρησης».

Άρθρο 25 Έλεγχος τήρησης της ασφαλιστικής νομοθεσίας για την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας

1. Προς εξακρίβωση των προσώπων που υπάγονται εκάστοτε στην ασφάλιση και του αριθμού αυτών για την τήρηση της ασφαλιστικής νομοθεσίας σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, οι Επιθεωρητές Εργασίας ελέγχουν την καταχώριση των προσλαμβανόμενων μισθωτών στο Ειδικό Βιβλίο Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 (Α' 179).

2. Στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) μη τήρησης του Ειδικού Βιβλίου Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση ββ' του α.ν. 1846/1951,

β) μη καταχώρισης απασχολούμενου στο Ειδικό Βιβλίο Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951,

γ) μη επίδειξης του Ειδικού Βιβλίου Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 και

δ) απώλειας του Ειδικού Βιβλίου Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού του άρθρου 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση αα' του α.ν. 1846/1951 ή φύλλου αυτού, η οποία να μην οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 παρ. 9 περίπτωση στ' υποπερίπτωση δδ' του α.ν. 1846/1951, οι Επιθεωρητές Εργασίας συντάσσουν πράξη με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση σε ειδικό για το σκοπό αυτόν έντυπο, το οποίο και αποστέλλουν στο αρμόδιο υποκατάστημα του ΙΚΑ - ETAM μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία ελέγχου, για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες επιβολής της αντίστοιχης κύρωσης. Η διαπιστωτική αυτή πράξη είναι δεσμευτική για τα αρμόδια όργανα του ΙΚΑ - ETAM, τα οποία υποχρεούνται άνευ ετέρου και μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από τη λήψη της πράξεως αυτής να επιβάλουν στον παραβάτη εργοδότη τις κυρώσεις που προβλέπονται και να κοινοποιούν την πράξη επιβολής προστίμου στο Σ.Ε.Π.Ε.. Η πράξη αυτή διαβιβάζεται μέσα στην ίδια προθεσμία και στο Σ.Δ.Ο.Ε. για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες αυτού.

3. Αν κατά τον έλεγχο των επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων διαπιστωθεί ότι αυτές δεν έχουν απογραφεί σε ασφαλιστικό φορέα, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης μέχρι την προσκόμιση πιστοποιητικού εγγραφής στα μητρώα των οικείων ασφαλιστικών φορέων.

4. Αν σε επιχείρηση ή εκμετάλλευση διαπιστωθεί αδήλωτη εργασία κατά παράβαση της ασφαλιστικής νομοθεσίας ως προς την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων για δύο φορές μέσα σε μία διετία, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα από τρεις μέχρι και δέκα ημέρες.

5. Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων της παραγράφου 4 συνεκτιμώνται η σοβαρότητα της παράβασης, η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμόδιων οργάνων, οι παρόμοιες παραβάσεις για τις οποίες έχουν επιβληθεί συναφείς κυρώσεις στο παρελθόν, ο βαθμός υπαιτιότητας, ο αριθμός των εργαζομένων, το μέγεθος της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται συνεπεία της παράβασης.

6. Στις παραγράφους 3 και 4 ο χρόνος προσωρινής διακοπής της επιχείρησης λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων.

7. Η διοικητική κύρωση της προσωρινής διακοπής επιβάλλεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ασφαλιστικού φορέα ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου του ασφαλιστικού φορέα. Αν ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε από τους Επιθεωρητές Εργασίας, αποστέλλεται η πράξη με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, στα αρμόδια όργανα του ασφαλιστικού φορέα για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων των παραγράφων 3 και 4 γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία επιβολής της διοικητικής κύρωσης της προσωρινής διακοπής της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 26 Θεσμοθέτηση κάρτας εργασίας

1. Με ευθύνη των επιχειρήσεων ενημερώνεται καθημερινά και σε πραγματικό χρόνο το ΙΚΑ - ETAM για το χρόνο εργασίας, την ώρα προσέλευσης και αποχώρησης των εργαζομένων της επιχείρησης οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ - ETAM. Η διαδικασία αυτή γίνεται με τη χρήση κάρτας εργασίας σε ηλεκτρονικό ρολόι παρουσίας προσωπικού (ωρομέτρηση) και τα στοιχεία διαβιβάζονται με ηλεκτρονικό ή άλλο τρόπο στο ΙΚΑ - ETAM. Τα στοιχεία αυτά διασταυρώνονται με τα αναγραφόμενα στην υποβαλλόμενη από την επιχείρηση Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.). Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζονται οι κλάδοι και το είδος των επιχειρήσεων ανά γεωγραφική περιοχή στις οποίες θα εφαρμοστεί το σύστημα της κάρτας εργασίας και θα ενταχθούν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας ρύθμισης.

2. Στις επιχειρήσεις, οι οποίες υποχρεούνται να εγκαταστήσουν το σύστημα της κάρτας εργασίας και καταβάλλουν εμπροθέσμως τις ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και στους εργαζομένους των επιχειρήσεων αυτών, παρέχεται έκπτωση έως δέκα τοις εκατό (10%) επί των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται ανά κλάδο, είδος επιχείρησης και γεωγραφική περιοχή, το ποσοστό της έκπτωσης, ύστερα από οικονομική μελέτη που εκπονείται από την Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Ασφάλισης πριν από την έναρξη εφαρμογής της παρούσας διάταξης.

3. Εάν σε επιχείρηση στην οποία εφαρμόζεται το σύστημα της κάρτας εργασίας, δεν γίνεται χρήση αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, επιβάλλεται, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία: α) κατάργηση της έκπτωσης της παραγράφου 2 για διάστημα τριών μηνών από την επιβολή των κυρώσεων, β) στην επιχείρηση, επιπλέον διοικητική κύρωση ύψους τετρακοσίων ευρώ για κάθε εργαζόμενο, ο οποίος δεν κάνει χρήση της κάρτας εργασίας και γ) στον ίδιο τον εργαζόμενο, διοικητική κύρωση ύψους διακοσίων ευρώ, η οποία βαρύνει τον εργαζόμενο και καταβάλλεται από τον εργοδότη. Σε περίπτωση διαπίστωσης της ίδιας παράβασης για δεύτερη φορά μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών, το χρονικό διάστημα της περιπτώσεως α' αυξάνεται σε έξι μήνες.

4. Αρμόδια όργανα για τον έλεγχο των επιχειρήσεων στις οποίες εφαρμόζεται το σύστημα της κάρτας εργασίας, προς εξακρίβωση της ορθής χρήσης της, σύμφωνα με τις διατάξεις του

παρόντος άρθρου, είναι οι Επιθεωρητές Εργασίας, τα ελεγκτικά όργανα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τα όργανα των μεικτών κλιμακίων της παραγράφου 1 του άρθρου 151 του Ν. 3655/2008 (Α' 58). Ανεξαρτήτως φορέα ελέγχου, η διοικητική κύρωση της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 επιβάλλεται από τους Επιθεωρητές Εργασίας, ενώ οι διοικητικές κυρώσεις των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 3 επιβάλλονται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και το επιβληθέν σε αυτή την περίπτωση πρόστιμο εισπράττεται από αυτό. Το όργανο που διενεργεί τον έλεγχο, πέραν από την επιβολή της διοικητικής κύρωσης, σύμφωνα με τις διακρίσεις της παρούσας παραγράφου, υποχρεούται να τη γνωστοποιήσει στο συναρμόδιο φορέα ελέγχου, κατά τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο, ώστε να προβεί αυτός διά των οργάνων του μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από τη λήψη της πράξης στην επιβολή των διοικητικών κυρώσεων αρμοδιότητάς του. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται η διαδικασία επιβολής και είσπραξης των διοικητικών κυρώσεων, καθώς και τυχόν αναπροσαρμογή του προστίμου της παραγράφου 3.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές για την καταγραφή, συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων τα οποία θα καταγράφονται μέσω της χρήσης της κάρτας εργασίας, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των συστημάτων καταγραφής, η διαδικασία και ο τρόπος διασύνδεσης με το σύστημα του ΙΚΑ -ΕΤΑΜ, με το κεντρικό ηλεκτρονικό σύστημα του άρθρου 18 και με το κεντρικό δίκτυο υπολογιστών Ι.Κ.Α, Σ.ΕΠ.Ε και Ο. Α. Ε.Δ., ο φορέας της κάρτας εργασίας, οι βασικές προδιαγραφές των συστημάτων καταγραφής, ο τρόπος λειτουργίας τους, ο φορέας, ο τρόπος και τα στοιχεία επεξεργασίας των δεδομένων, τα κριτήρια για την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού, το είδος των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας, η συλλογή, αποθήκευση, χρήση, διαβίβαση και οι αποδέκτες αυτών, ο χρόνος και η διάρκεια αποθήκευσης, η διαδικασία καταστροφής, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, οι βασικές λειτουργίες και η περιοδική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων καταγραφής, τα δικαιώματα των φυσικών προσώπων στα οποία αφορούν τα δεδομένα, η έννομη προστασία, η γνωστοποίηση της επεξεργασίας και ο έλεγχος από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και κάθε αναγκαίο σχετικό θέμα, σύμφωνα με τις βασικές αρχές του Ν. 2472/1997 (Α' 50).

6. Η υλοποίηση, διατήρηση και επέκταση του συγκεκριμένου μέτρου συναρτάται με την επίτευξη καθαρού θετικού δημοσιονομικού αποτελέσματος στο Ασφαλιστικό Σύστημα από την εφαρμογή του.

7. Ημερομηνία έναρξης της παρούσας ρύθμισης ορίζεται η 1η Σεπτεμβρίου 2011.

Άρθρο 27 Κοινοποίηση πράξεων

1. Η επίδοση των πράξεων που εκδίδει το Σ.ΕΠ.Ε. γίνεται με την παράδοση των εγγράφων αυτών με κάθε πρόσφορο μέσο και αποδεικνύεται με σχετική απόδειξη παραλαβής του εγγράφου. Για την επίδοση των πράξεων αυτών εφαρμόζονται το άρθρο 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999, Α' 45) και τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999, Α' 97), σχετικά με τις επιδόσεις.

2. Η επίδοση μπορεί να γίνει και με συστημένη επιστολή, η λήψη της οποίας βεβαιώνεται με τη σχετική απόδειξη παραλαβής.

3. Αν δεν είναι δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η επίδοση των πιο πάνω πράξεων, ο επιδίδων πέρα από τις ενέργειες που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, τοιχοκολλά επιπλέον την πράξη σε ειδική πινακίδα του οικείου τοπικού Τμήματος του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, συντάσσοντας γι' αυτό σχετική έκθεση.

Άρθρο 28 Ποινικές κυρώσεις

1. Κάθε εργοδότης, που παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας τις σχετικές με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και συγκεκριμένα τα χρονικά όρια εργασίας, υπό την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 31 του Ν. 3904/2010 (Α' 218), την καταβολή δεδουλευμένων, την αμοιβή, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης απόλυσης, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον

έξι μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων (900) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές.

2. Ειδικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που προβλέπουν βαρύτερη ποινική μεταχείριση εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 29 Ρυθμίσεις για ιατρούς εργασίας

1. Στο άρθρο 7 του Ν. 3418/2005 (Α΄ 287) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Επιτρέπεται η προσφορά ιατρικών υπηρεσιών από ιατρούς με την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας, στην περιφέρεια άλλων ιατρικών συλλόγων χωρίς άδεια των συλλόγων αυτών.»

2. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 16 του Ν. 3850/2010 (Α΄ 84) προστίθεται παράγραφος 2Α ως εξής:

«2. Α. α) Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης συγκροτείται Ειδικός Κατάλογος στον οποίο εγγράφονται οι ιατροί της παραγράφου 2. Στα δικαιολογητικά που κατατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία περιλαμβάνεται απαραίτητως βεβαίωση εγγραφής στον ιατρικό σύλλογο στον οποίο είναι εγγεγραμμένοι.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος σύνταξης του Ειδικού Καταλόγου, η αρμόδια υπηρεσία για τη συγκρότηση και την τήρησή του, οι ειδικότερες προϋποθέσεις, οι προθεσμίες και ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων για την εγγραφή των ιατρών σε αυτόν, ο τρόπος τήρησής του και κάθε άλλο σχετικό θέμα που αφορά σε αυτόν.

γ) Ιατρός που περιλαμβάνεται στον Ειδικό Κατάλογο της περίπτωσης α΄ μπορεί να ασκεί καθήκοντα ιατρού εργασίας μόνο στην περιφέρεια του ιατρικού συλλόγου στον οποίο είναι εγγεγραμμένος και εφόσον λάβει βεβαίωση του συλλόγου αυτού ότι δεν υπάρχει ή δεν είναι διαθέσιμος ιατρός με την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας στην περιφέρεια αυτή.»

3. Στο άρθρο 20 του Ν. 3418/2005 (Α΄ 287) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Ιατρός των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 16 του Ν. 3850/2010 (Α΄ 84), ο οποίος έχει σύμβαση ή άλλη σχέση εργασίας με οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα, υποχρεούται να προσκομίζει στην υπηρεσία της παραγράφου 2Α του άρθρου 16 του Ν. 3850/2010 έγγραφη άδεια της Διοίκησης του ασφαλιστικού φορέα, με την οποία θα επιτρέπεται σε αυτόν η άσκηση καθηκόντων ιατρού εργασίας σε συγκεκριμένη επιχείρηση. Ο ιατρός του πρώτου εδαφίου εξαιρείται, κατά την άσκηση των καθηκόντων του στον ασφαλιστικό φορέα, από την οποιαδήποτε παροχή ιατρικών υπηρεσιών προς ασφαλισμένο σε αυτόν, εφόσον ο ασφαλισμένος εργάζεται σε επιχείρηση στην οποία ο ιατρός ασκεί καθήκοντα ιατρού εργασίας.

Άρθρο 30 Δράσεις ανταλλαγής πληροφοριών Σ.ΕΠ.Ε., ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΓΓΠΣ μέσω ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

1. Η παράγραφος 9α του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Ν. 2556/1997 (Α΄ 270), αντικαθίσταται ως εξής:

«9.Α. Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), με τα όργανά του που είναι αρμόδια για τον έλεγχο, τη βεβαίωση και την είσπραξη των ασφαλιστικών εισφορών, μπορεί να ζητά από τις δημόσιες ή δημοτικές και κοινοτικές αρχές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τις τράπεζες, τις ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά από κάθε οργάνωση επαγγελματική, εμπορική, βιομηχανική, γεωργική οποιεσδήποτε πληροφορίες θεωρεί αναγκαίες για τη διευκόλυνση του έργου του.»

2. Μετά την παράγραφο 9Α του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951, όπως αυτή αντικαθίσταται με την παράγραφο 1, προστίθεται νέα παράγραφος 9Β ως εξής:

«9.Β. Οι πληροφορίες τις οποίες θεωρεί αναγκαίες και κάθε άλλο στοιχείο ασφαλιστικού ενδιαφέροντος της παραγράφου 9Α και της περίπτωσης β΄ της παρ. 5 του άρθρου 85 του Ν. 2238/1994 (Α΄ 151) δύνανται να γνωστοποιούνται στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ.) και μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης αρχείων, όπου απαιτείται, από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων ή από κάθε άλλη Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου αυτό να διεκδικήσει πόρους, ασφαλιστικές εισφορές ή να διασφαλίσει κάθε άλλο έννομο δικαίωμά

του, είτε αυτά αφορούν στο πρόσωπο εργοδότη, κατά την έννοια του άρθρου 8 του α.ν. 1846/1951, είτε σε οποιονδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και σε ενώσεις προσώπων. Τα πιο πάνω στοιχεία δύνανται να γνωστοποιούνται και στο Σ.ΕΠ.Ε. μετά από αίτημά του και προκειμένου να διευκολυνθεί στο έργο του.

Τα παραπάνω στοιχεία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη διασφάλιση του έργου και της αποστολής του Σ.ΕΠ.Ε. και του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και χορηγούνται στο Σ.ΕΠ.Ε. και το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ χωρίς χρέωση. Δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση των στοιχείων αυτών σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον υπόχρεο στον οποίο αφορούν καθώς και τον Ο.Α.Ε.Δ..

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται η διαδικασία, τα στοιχεία και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης.»

3. Η περίπτωση β' της παρ. 5 του άρθρου 85 του Ν. 2238/1994 (Α' 151) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Η χορήγηση σε ειδικά εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ - ΕΤΑΜ) στοιχείων που περιέχονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος και στα συμπληρωματικά στοιχεία που συνυποβάλλονται με αυτήν, στην Οριστική Δήλωση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών, στην οριστική δήλωση ελεύθερων επαγγελματιών, στην οριστική δήλωση από εμπορικές επιχειρήσεις, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα έντυπα ή καταστάσεις, στη δήλωση ακινήτων και αφορούν πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτήν ή συνυποβάλλονται με αυτήν, τα πλήρη στοιχεία που περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις αποδοχών, καθώς και στοιχείων από το φάκελο του εργοδότη για την εξακρίβωση των μισθών και ημερομισθίων που αυτός κατέβαλε στο προσωπικό που απασχολεί.»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 68 του Ν. 3518/2006 (Α' 272), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του Ν. 3846/2010 (Α' 66), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«5. Αν η επιχείρηση ή εκμετάλλευση αλλάξει νόμιμο εκπρόσωπο ή αν υπάρξει μεταβολή των αποδοχών, ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει συμπληρωματικούς πίνακες προσωπικού μόνο ως προς τα νέα στοιχεία, κατά περίπτωση, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τις πιο πάνω μεταβολές. Σε περίπτωση πρόσληψης νέου εργαζόμενου και σε περίπτωση αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει, γραπτά ή ηλεκτρονικά, συμπληρωματικούς πίνακες προσωπικού μόνο ως προς τα νέα στοιχεία, το αργότερο ως και την ίδια ημέρα πρόσληψης ή της αλλαγής του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και πάντως πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζόμενους.»

Άρθρο 31 Μικτά κλιμάκια ελέγχου

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 151 του Ν. 3655/2008 (Α' 58) προστίθενται εδάφια ως εξής:

« Στα μικτά κλιμάκια ελέγχου των επιχειρήσεων και χώρων εργασίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, δύνανται να συμμετέχουν και τα όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (άρθρο 88 παρ.1 του Ν. 3842/2010). Σε αυτήν την περίπτωση ο συντονισμός, η συγκρότηση, ο έλεγχος και η παρακολούθηση της δράσης των μικτών κλιμακίων γίνεται με συνεργασία του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και του Διοικητή του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή των ειδικά από αυτούς εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων με βαθμό Προϊσταμένου Διεύθυνσης και για το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και των υποδιοικητών του. Μετά την ολοκλήρωση του κοινού ελέγχου, κάθε μέλος του κλιμακίου προβαίνει αυτοτελώς σε όλες τις νόμιμες ενέργειες, όπως αυτές προβλέπονται από τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας του.»

2. Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 30 του Ν. 3296/2004 (Α' 253) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Τα όργανα του ΣΔΟΕ δύνανται να συμμετέχουν στα μικτά κλιμάκια ελέγχου των επιχειρήσεων και χώρων εργασίας του πέμπτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 151 του Ν. 3655/2008. Ο συντονισμός, η συγκρότηση, ο έλεγχος και η παρακολούθηση της δράσης των μικτών κλιμακίων γίνεται με συνεργασία του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και του Διοικητή του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή των ειδικά από αυτούς εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων με

βαθμό Προϊσταμένου Διεύθυνσης και για το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και των υποδιοικήτων του. Μετά την ολοκλήρωση του κοινού ελέγχου τα όργανα του ΣΔΟΕ προβαίνουν αυτοτελώς σε όλες τις νόμιμες ενέργειες, όπως αυτές προβλέπονται από τις αρμοδιότητες τους.»

Άρθρο 32 Ορολογία

1. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο όρος «Κοινωνικός Επιθεωρητής», αυτός αντικαθίσταται εφεξής από τον όρο «Επιθεωρητής Εργασιακών Σχέσεων».
2. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρονται οι όροι «Τεχνικός Επιθεωρητής» και «Υγειονομικός Επιθεωρητής», αυτοί αντικαθίστανται εφεξής από τον κοινό όρο «Επιθεωρητής Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία».
3. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρονται οι όροι «Περιφερειακή Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης» και «Κέντρο Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου», αυτοί αντικαθίστανται από τον όρο «Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων» και «Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία» της παρ. 1 του άρθρου 10 αντίστοιχα.
4. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο όρος «Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης», αντικαθίσταται από τον όρο «Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων» της παρ. 1 του άρθρου 10.
5. Όπου σε διατάξεις που αφορούν στην Επιθεώρηση Εργασίας αναφέρεται ο όρος «Τμήμα» ή «Γραφείο Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης», αντικαθίστανται από τον όρο «Τμήμα» ή «Γραφείο Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία» της παρ. 1 του άρθρου 10 αντίστοιχα.
6. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο όρος «άτομα με ειδικές ανάγκες» (ΑΜΕΑ), αυτός αντικαθίσταται από τον όρο «άτομα με αναπηρία» (ΑμεΑ).
7. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται ο όρος «αδήλωτη εργασία», νοούνται όλες οι αμειβόμενες δραστηριότητες που είναι νόμιμες ως προς τη φύση τους αλλά δεν δηλώνονται στις δημόσιες αρχές, κατά παράβαση των ισχυουσών διατάξεων.

Άρθρο 33 Μεταβατικές - Καταργούμενες διατάξεις

1. Το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας του Ν. 2639/1998 (Α' 205) εντάσσεται ή μεταφέρεται στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) που συνιστάται με το άρθρο 1 και ανακατανέμεται στις νέες οργανικές μονάδες. Το ανωτέρω προσωπικό εντάσσεται ή μεταφέρεται με την ίδια εργασιακή σχέση, την οργανική θέση, βαθμό, κλάδο και ειδικότητα που κατέχει. Οι Επιθεωρητές Εργασίας που υπηρετούν στο Σ.ΕΠ. Ε. και στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατά τη δημοσίευση του παρόντος θεωρείται ότι έχουν λάβει την πιστοποίηση του άρθρου 6. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, η τοποθέτηση του ανωτέρω προσωπικού γίνεται με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.
2. Όσοι μόνιμοι υπάλληλοι του Σ.ΕΠ.Ε. και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ανήκουν στους κλάδους ΤΕ Εργοδηγών, ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού, ΔΕ Πληροφορικής και ΔΕ Τεχνικών (εκτός ΔΕ Τεχνικών - Οδηγών) και ασκούν καθήκοντα Επιθεωρητή Εργασίας κατά τη δημοσίευση του παρόντος, εξακολουθούν να τα ασκούν και μετά τη δημοσίευση αυτού.
3. Συμβάσεις μίσθωσης έργου που έχουν συναφθεί με το Σ.ΕΠ.Ε. του Ν. 2639/1998 εξακολουθούν να ισχύουν έως τη λήξη τους.
4. Διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη για πλήρωση θέσεων σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο, συνεχίζονται κανονικά για λογαριασμό του Σ.ΕΠ.Ε. του άρθρου 1. Το προσλαμβανόμενο προσωπικό και οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις μεταφέρονται στο Σ.ΕΠ.Ε. του άρθρου 1.
5. Οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. του Ν. 2639/1998 τοποθετούνται, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, σε θέσεις Προϊσταμένων στις οργανικές μονάδες όπου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος ασκούσαν τα καθήκοντά τους ή σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας που συστήνεται με το άρθρο 1 και εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την επανεπιλογή τους ή την τοποθέτηση νέου Προϊσταμένου.

6. Οι διατάξεις που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση και εξέλιξη, τις αποδοχές (μισθοδοσία, επιδόματα, έξοδα κίνησης και αποζημιώσεις), το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του εντασσόμενου ή μεταφερόμενου προσωπικού εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την ένταξή του στο νεοσυστηνόμενο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας.
7. Ο Ειδικός Γραμματέας, ο οποίος μέχρι και σήμερα προΐσταται του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του Ν. 2639/1998, μεταφέρεται με τον ίδιο βαθμό και στην ίδια θέση που έχει κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στο νεοσυστηνόμενο με τον παρόντα νόμο Σ.ΕΠ.Ε..
8. Διατάξεις άλλων νόμων και προεδρικών διαταγμάτων που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου εξακολουθούν να ισχύουν.
9. Μέχρι την έναρξη ισχύος του άρθρου 10 ισχύουν το Π.Δ. 136/1999 (Α' 134), το άρθρο 1 του Ν. 3762/2009, το άρθρο 11 του Ν. 3144/2003, το άρθρο 28 του Ν. 2956/2001, η υ.α. 80068/2003 (Β' 1447) και η υ.α. 80031/2003 (Β' 905), καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ισχύει κατά τη δημοσίευση του παρόντος και ρυθμίζει διαφορετικά τη διοικητική διάρθρωση των διευθύνσεων και τμημάτων του Σ.ΕΠ.Ε. στις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες του, την κατανομή των οργανικών θέσεων και αρμοδιοτήτων στο καταργούμενο Σ.ΕΠ.Ε. του Ν. 2639/1998. Μετά την έναρξη ισχύος του άρθρου 10 καταργούνται το Π.Δ. 136/1999, το άρθρο 1 του Ν. 3762/2009, το άρθρο 11 του Ν. 3144/2003, το άρθρο 28 του Ν. 2956/2001, η υ.α. 80068/2003 (Β' 1447) και η υ.α. 80031/2003 (Β' 905), καθώς και κάθε άλλη αντίθετη διάταξη που προβλέπει διαφορετική ρύθμιση ως προς τη διοικητική διάρθρωση των διευθύνσεων και τμημάτων του Σ.ΕΠ.Ε. στις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες του, την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των οργανικών θέσεων στις υπηρεσίες του.
10. Καθήκοντα Συμφιλιωτή του άρθρου 3 εξακολουθούν να ασκούν όσοι υπάλληλοι και Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων του Σ.ΕΠ.Ε. ασκούν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος τα καθήκοντα αυτά.
11. Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας του άρθρου 1 αποτελεί καθολικό διάδοχο ως προς όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του Ν. 2639/1998.
12. Εκκρεμείς δίκες που αφορούν διαφορές ή υποθέσεις του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, συνεχίζονται από το νεοσυστηνόμενο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, χωρίς να επέρχεται διακοπή δίκης. Δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται ισχύουν έναντι του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του άρθρου 1.
13. Η υποπερίπτωση 4 της περίπτωσης Δ' της παραγράφου II του άρθρου 186 του Ν. 3852/2010 (Α' 87) καταργείται.
14. Τα άρθρα 6 έως 17 του Ν. 2639/1998 καταργούνται.
15. Το άρθρο 76 του Ν. 3746/2009 (Α' 27) διατηρείται σε ισχύ.
16. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του Ν. 3762/2009 (Α' 75) διατηρούνται σε ισχύ.

